

Demokrasi mücadelesi ve Kürt sorunu - 2 / H. Fırat

Burada ikinci bölümünü sunduğumuz "Demokrasi mücadelesi ve Kürt sorunu" başlıklı beş bölümlük metin, 2005 yılında yapılmış çok daha kapsamlı bir inceleme ve

eleştirinin alt bir başlığını oluşturmaktadır.

Son gelişmelerin devrimci bir bakış açısıyla anlaşılmasına önemli bir katkı sağlayacağı inancıyla metni bölümler

halinde okura yeniden sunuyoruz.

Türkiye'de Kürt sorununun bizzat Kürt akımları tarafından reformist bir çerçevede ele alınması yeni bir durum değildir. **S.14**

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2024 / 19
23 Kasım 2024

Kızıl Bayrak

Asgari ücret görüşmeleri yaklaşırken...

Söz sahibi olmak ve oyunu bozmak için işçi sınıfı inisiyatifi ele almalıdır!

kizilbayrak82.net

Kayım saldırısı ve siyasal özgürlükler mücadelesi

Gerici-faşist iktidar, devlet şiddeti ve terörüne daha fazla baş vurmak zorunda kalacak, demokratik hak ve özgürlükler daha fazla budanacak.

Belediye Toplu İş Sözleşmeleri üzerine...

Belediyelerde TİS süreçleri devam ediyor. Şimdiye kadar anlaşma sağlanan belediyelerde sendikal bürokrasi ihanet sözleşmelerinin altına imza attı.

ABD ve NATO'nun "kabul edilebilir" savaş politikaları

Emperyalist dünyanın yıkıcı savaş politikalarına karşı ortak bir mücadele hattı kurmak artık insanlık için varoluşsal bir düzeye varmış bulunuyor.

F. Engels 204 yaşında: Gelecek kime ait? - A. Eren

S.17

Savaşa ve faşizme karşı devrim ve sosyalizm için!

S.20

Asgari ücret görüşmeleri yaklaşırken...

Söz sahibi olmak ve oyunu bozmak için işçi sınıfı inisiyatifi ele almalıdır!

Asgari ücrete yapılacak "zamın" belirleneceği görüşmeler yakında başlayacak. Masada her zamanki gibi kapitalistlerin temsilcileri, sermaye devleti ve işçi sınıfını sermaye düzeni adına denetim altında tutan sendika bürokratları yer alacak. Dolayısıyla, söz konusu paradiden işçi sınıfı lehine bir sonuç çıkmayacağı, tersine bir kez daha emekçilere sefalet ücretinin dayatılacağı açık.

Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Fatih Karahan'ın önden yaptığı açıklamalar ise, sermaye düzeninin asgari ücret üzerinden nasıl bir hesap yaptığının itirafı niteliğinde idi. Karahan'ın, ABD'de kapitalistlerle yaptığı görüşmelerde, "yüzde 25 civarı asgari ücret artışının enflasyonla uyumlu olacağı" mesajı verdiği basına yansdı. Karahan'ın "mesajını" sevinçle karşıladığı anlaşılan Ankara Ticaret Odası (ATO) Yönetim Kurulu Başkanı Gürsel Baran, "Biz de yapılacak zammın bu seviyede olması gerektiği kanaatindeyiz" dedi. Bu oranın neye göre belirlendiği ise, IMF'nin Türkiye misyonu başkanı Jim Walsh'ın "uyarıları" üzerinden açıkça görülebilir. Walsh, asgari ücrete geçen yıl yapılan artışın "yüksek" olduğunu iddia ederek, masaya oturmaya hazırlanan sermaye temsilcilerine bu yıl bu oranda bir artış yapmamalarını buyurdu ve şunları ifade etti:

"Yüksek artışın bu yıl olmamasını umuyoruz, çünkü enflasyonun yüksek olduğu birçok ülkeden edindiğimiz deneyimlere göre, asgari ücretin bu oranda artırılması, enflasyon beklentileri için büyük bir çıpa oluşturuyor."

Bilindiği üzere geçtiğimiz yıl asgari ücret zammı TÜİK'in çarpıtılmış enfla-

yon verileri ve TCMB'nin "öngördüğü enflasyon artışı" üzerinden yapılan hesap oyunları ile belirlenmişti. Kısıntı düzeyinde yapılan artış gerçek enflasyon karşısında hızla erimiş ve asgari ücretin açlık sınırının altında kalmasına yol açmıştı. Görünen o ki uluslararası para tefecileri bu yıl bu oranda bir "artışı" dahi fazla buluyorlar. Gerici-faşist rejimin mali politikalarını belirleyen kurum ve kuruluşları da bu yaklaşım üzerinden asgari ücret masasını kurmaya hazırlanıyor.

Özetle, her yıl oynanan oyun önümüzdeki günlerde bir kez daha sergilenecek, işçi sınıfı ve emekçilerin geneline sadaka düzeyinde ücret zammı dayatılacak. Zira, asgari ücrete yapılacak olan zam oranı toplamda ücretlerin artış oranında belirleyici bir rol oynamaktadır. Dolayısıyla, ocak zamlarından önümüzdeki yıl gündeme gelecek TİS süreçlerine değin, asgari ücrete yapılacak olan zam oranı kapitalistlerin elinde ücretleri açlık-yoksulluk sınırında sabitlemek için "çıpa" olarak kullanılacaktır.

***

Görüldüğü üzere kapitalistler ekonomik-mali krizin faturasını yeni bir düzeyde işçi sınıfına ödeterek; toplumun emekçi kesimlerine ağır çalışma koşulları ve yarı aç yarı tok bir yaşam dayatarak gemilerini yüzdürmenin hesabını yapıyorlar.

Süregiden bu durum elbette emek-sermaye çelişmesini derinleştiriyor, işçi sınıfı ve emekçiler içerisinde öfke ve tepkinin büyümesine yol açıyor. Kimi zaman hızla yaygınlaşan (2022 yılında olduğu gibi), kimi zaman ise tekil mevziler-

de birbirinden kopuk olarak patlak veren işçi direnişleri bu gerçeğin dışı vurumu olarak ele alınmalı. Fakat bu kadarı sermayenin kapsamlı saldırılarını püskürtmek için yeterli değildir. Zira, "IMF'siz IMF" programı üzerinden hayata geçirilen saldırılar kapsamlı olduğu kadar bütünlüklüdür ve işçi sınıfının genelini hedeflemektedir. Dolayısıyla bütünlüklü bir mücadele programı ve sınıfın ana gövdesini kucaklayacak topyekün bir direniş hattı ile karşılanmadığı sürece söz konusu saldırıların geri püskürtülmesi mümkün olmayacaktır.

Aynı gerçeklik, uluslararası para tefecileri-OVP ortak yapımı asgari ücret mizansenini için de geçerlidir. Bu oyunun bozulması ve milyonlarca emekçiye dayatılan açlık ve sefalet koşullarının reddedilmesi, ancak işçi sınıfının inisiyatifi ele alıp masaya yumruğunu vurmasıyla mümkün olabilir. Dolayısıyla, bugünden yarına örülmesi ve örgütlenmesi gereken süreç işçi sınıfı içerisinde bu inisiyatifi ve iradeyi açığa çıkarmayı, örgütlemeyi ve harekete geçirmeyi esas almalıdır. Bu çabanın karşılık bulacağı ve ete kemiğe bürüneceği yegane alan ise üretim birimleri, yani fabrikalardır.

***

Krizin kabaran faturası ve buna bağlı olarak ağırlaşan yaşam koşulları, son yıllarda gündeme gelen işçi direnişlerinde başta "ücretlerin iyileştirilmesi" olmak üzere, emeğin korunması taleplerinin öne çıkmasına ve yaygınlaşmasına yol açtı. Doğal olarak işçi ve emekçiler en yakıcı sorunlarını bu talepler üzerinden dile getiriyor, yer yer bu taleplere dayalı

eylemler ortaya koyuyor. Aynı duyarlılığın asgari ücret sürecinde daha da belirgin bir hal alacağı, milyonlarca işçi ve emekçinin dikkatlerini bu gündeme vereceği açık.

Buradan hareketle, işçi ve emekçiler içerisinde asgari ücret zammı üzerinden oluşacak duyarlılığı sınıf hareketinin yapısal sorunlarına müdahalenin bir imkanı olarak değerlendirmek önemli bir yerde duruyor. Özellikle sınıfın geri bilincine ve örgütsüzlüğüne müdahale bakımından... Bu bağlamda, ekonomik-mali krizin gerisindeki kapitalist sistem gerçekliğini, iktisadi-sosyal saldırıların sınıfsal mantığını, bu süreçte devletin ve sendikal bürokrasinin oynadığı rolü etkin bir şekilde emekçilere anlatmak gerekiyor. Aynı şekilde, asgari ücret üzerinden sergilenecek olan orta oyununu bozmanın, emekçilere dayatılan kölelik koşullarını reddetmenin ve her türden faşist baskı ve saldırıyı boşa çıkarmanın yolunun işçi sınıfının inisiyatifi ele alıp fiili-meşru mücadeleye atılmasından geçtiğini; bunu başarabilmek için fabrika ve işletmelerde taban örgütlülüklerini oluşturup güçlendirmenin kritik önemini döne döne anlatmak sürecin bir diğer ayağını oluşturuyor.

Sınıf hareketinin yapısal sorunlarına müdahale ve bu kapsamda atılacak adımlar elbette 3-4 haftalık asgari ücret görüşmeleri sınırında ele alınamaz. Dolayısıyla, asgari ücret görüşmelerinden ocak zamlarına, ocak zamlarından bahar gündemlerine uzanan dönem ve sonrası bütünlüklü ve kesintisiz bir süreç olarak değerlendirilebilmelidir.

Kayım saldırısı ve özgürlükler mücadelesi

A.Engin Yılmaz

Önce, “normalleşme” adımı atıldı. Ardından Bahçeli DEM Parti grubu ile tokalaştı. Bunu, Öcalan’ın TBMM’de örgütünü lağvedecek konuşmayı yapmaya davet edilmesi izledi. Erdoğan, Bahçeli’nin bu çıkışlarını övgüye konu etti. Sonra TUSAŞ’a saldırı gündeme geldi. Bu saldırı bahane edilerek Irak ve Suriye’nin kuzeyinde “yüzlerce hedef” bombalandı. Yeniden “terörü bitirme” kudurganlığı sergilendi. PKK lideri Öcalan, milletvekili yeğeni Ömer Öcalan ile görüşürüldü. İçte ve dışta Kürt hareketine yönelik operasyonların sürdürüldüğü bir aşamada Bahçeli, “Kürtleri sevmeyen Türk Türk değildir...” açıklamasında bulundu. Bu kısa süreç içinde aynı Bahçeli, 29 Ekim’de “Türkiye Cumhuriyeti’nin bir Kürt sorunu yoktur” inkarcılığını tekrarladı vb...

Tüm bu gelişmelerin ardından ve “Barış, kardeşlik ve iç cepheyi daha güçlü tahkim etme” söylemleri eşliğinde Esenyurt Belediye Başkanı tutuklandı ve Belediye’ye kayyım atandı. Ardından DEM Parti yönetimindeki Mardin Büyükşehir Belediyesi’ne, Batman ve Halfeti belediyelerine de kayyım atandı. Peşinden, iktidara özel yakınlığıyla bilinen “gazeteci” Abdulkadir Selvi’den, “Bu bir başlangıç gibi gözüküyor..Yani bir süre daha her sabah yeni bir kayyım haberiyle uyanabiliriz” şeklinde bir “değerlendirme” geldi...

Tüm cephelerde bir tükeniş ve çaresizlik içinde kıvranan dinci-faşist iktidar, bir yandan “yumuşama, barış, kardeşlik” çağrıları yaparken, öte taraftan devlet terörünü ve yargı sopasını kuşandı. Zorbalığı, öncelikli hedef haline getirdiği Kürt hareketinin, ilerici ve devrimci güçlerin ötesine taşıyarak düzenin ana muhalefet partisi CHP’ye kadar genişletti. Kürdistan’da uygulayıp deneyimledikleri kayyımı, Türkiye’ye de dayattılar. Kaybettikleri belediyeleri zorbalıkla gasp etmeyi deniyorlar.

Seçme ve seçilme hakkını gasp etmek anlamına gelen kayyım saldırısıyla iktidar, Kürtlere “seçemezsin, seçilemezsin” diyor. Benzerini CHP belediyelerine de dayatmaya çalışıyor. DEM ve CHP’yi bir arada hedefleyen saldırı, öteki şeylerin yanı sıra, farklı kimlik ve konumları temsil eden bu iki muhalefet akımının kayyım karşısında oluşturabilecekleri olası bir “birliği” de engelleme girişimidir.

Yerel seçimlerin hemen ardından Van

Belediyesi’ne yönelik kayyım saldırısı gündeme gelmiş, saldırı karşısında gösterilen yaygın ve kararlı direniş, iktidara geri adım attırmıştı. Ardında Hakkari Büyükşehir Belediye’si Eş Başkanları görevden alındı. Hemen arkası gelmediği için saldırının Hakkari ile sınırlı kalacağı sanılmış ancak Esenyurt, Mardin, Batman ve Halfeti ile saldırılar yeni bir boyuta taşınmıştır. Seçilme hakkının yanı sıra halkın seçme hakkına da yönelik olan bu saldırı, “seçmen iradesi” üzerine edilen onca lafın ikiyüzlülüğünden ibaret olduğunu kanıtlamıştır. “Halkın iradesini” gasp eden bu keyfi zorbalık, kısıntı düzeyine düşürülen hak ve özgürlüklere yönelik bir saldırıdır aynı zamanda. Buna karşı emekçilerin direnç göstermesi durumunda ise devletin terör aygıtlarının harekete geçirileceği, kayyım protestolarına yöneltilen saldırılarla bir kez daha ilan edilmiştir.

***

Türkiye toplumunun en yakıcı sorunlarından biri olan ve çözüm bekleyen Kürt sorunu, “teröre karşı mücadele” söylemi eşliğinde bugüne kadar toplumu şovenizmle zehirlemenin, bu yolla kolay yönetmenin ve elbette ki iktidarda kalmanın bir aracı olarak kullanıldı. 2015’ten beri etkili ve işlevli şekilde bu araç kullanılırken, sorunun kısmi sınırlar içinde de olsa çözümüne ilişkin en küçük bir esneme gösterilmiyor, hareketi ve halkın mücadelesini ezme pervasızlığı sergileniyordu. 2015’ten itibaren sistematik olarak sürdürülen çok yönlü teslim alma ve kitlesel tutuklama saldırılarına rağmen 31 Mart 2024 yerel seçimlerinde Kürt hareketi, “kaybettiği” tüm belediyeleri bir kez daha geri almayı başardı. Yanı sıra, izlediği seçim taktiğiyle CHP’nin büyük kentler başta olmak üzere birçok belediyeyi kazanmasına da katkı sundu. Kürt halkı ve hareketinin bu başarıyı göstermesi, dinci-faşist rejim tarafından büyük bir hazımsızlık ve kinle karşılanmıştır. Şimdi, “yeni süreç”, “demokratik siyasal açılım” ve Bahçeli tarafından yinelenen Öcalan çağrıları eşliğinde yeni bir kayyım saldırısı başlatıldı.

DİNCİ-FAŞİST REJİMİN ÇOK YÖNLÜ SALDIRGANLIĞI VE ÇIKMAZI

Kürt sorunu, dinci-faşist iktidarın elinde bugüne kadar toplumu yönet-

menin, muhalefeti yedeklemenin ve seçimleri kazanmanın bir imkanı olarak kullanıldı. Son yerel seçimlerde hezimetle uğrayan iktidar, Kürtlere karşı şovenist histeriyi yeniden tırmandırdı. Böylece kaybettiği toplumsal desteği yeniden güçlendirmek ve düzen muhalefetini bu sorun üzerinden açmazla almak için ırkçılığı köpürtmeye ve kudurgan bir saldırganlığı sürdürmeye adeta mecbur kaldı. Bu politikanın uygulama alanı Türkiye sınırlarının dışında Kuzey Suriye ve Irak oldu. Amaç Kürtlerin bölgesel kazanımlarının tasfiye edilmesiydi. Kürt sorunu konusunda izlenen çözümsüz politikaların bedelini ise tek başına mazlum Kürt halkı ödemedi, bunun Türkiye işçi sınıfı ve emekçilerine de çok yönlü ağır faturası oldu.

Çöküntü halindeki ekonomiye nefes aldirmek için IMF’siz IMF programı uygulamak, emekçi sınıflara karşı sosyal yıkım saldırılarını sürdürmek, bu yolla emekçileri ağır yaşam koşullarına mahkum etmek dinci-faşist iktidarın başka bir icraatı oldu. Bu ağır ekonomik ve sosyal yıkım saldırılarına karşı büyüyen hoşnutsuzluk ve çeşitli biçimler içinde gelişen mücadeleyi dizginleme histerisi, iktidarın baskı ve terör aygıtlarını yeni düzeyde pekiştirmesini zorunlu hale getirdi. Toplumsal muhalefet ve ilerici-devrimci akımlar, terör ve şiddetin temel hedefi haline getirildi. Dinci-faşist iktidarın bir diğer temel saldırı alanı ise bugüne kadar ulaştığı siyasal kazanımları hukuksal güvenceye almak için topluma yeni bir “anayasa” dayatmak oldu. Fakat sözü edilen tüm bu saldırıları uygularken, temel bir meşruiyet kaynağı olarak kullandığı seçmen desteğini önemli ölçüde yitirmiş, yirmi iki yıl sonra ikinci parti durumuna düşmüştür.

ÇIKIŞ ARAYIŞI

Sermaye sınıfı adına Türkiye’yi yöneten dinci-faşist iktidar toplumun üzerine karabasan gibi çökmüş bulunuyor ve hemen her alanda ağır bir kriz içinde debeleniyor. Ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel boyutları olan bu krizin dış politika alanı da tam bir çıkmaz içindedir. Düne kadar düşman sayılan hemen herkesle utanç verici biçimde U dönüşleri yapılarak ilişkiler kuruldu. Ancak bu, dış politikada yaşanan iflaslar serisinin göstergesi

oldu. Meşruiyetini ve kitle desteğini de önemli ölçüde yitiren, cephede dökülen, çözüm/çıkış yeteneği ve imkanlarından yoksun olan iktidar, çok boyutlu krizden çıkabilmek adına yeni adımlar atmak zorunda kaldı.

Çıkış arayışını ise birkez daha Kürtler üzerinden gündeme getirdi. Tükenen ve çoklu krizler içinde çıkışsız kalan rejim, Kürt sorunu karşısında içerde olduğu gibi dışarda da adeta soluksuz kalmış bulunuyor. Adına “yeni süreç”, “demokratik açılım” dedikleri adımlarla söz konusu yükten “kurtulmak” hedefleniyor. Fakat tarihsel ve toplumsal derinliği olan Kürt sorununu Türkiye kapitalizmi çözemiyor. Zaten AKP-MHP koalisyonu sorunu çözmeyi değil, kısıntılar karşılığında yatıştırarak denetim altına almayı, silahlı Kürt hareketini tasfiye etmeyi hedefliyor. Nitekim içerideki açmazların yanısıra iktidarı bir kez daha adım atmaya zorlamış görünen dış dinamikler de var. Dış dinamiğin bölgesel boyutu, ABD ve İsrail’in Ortadoğu’da yeni bir düzen kurma yönelimidir. Bölgeselleşen Kürt sorunu ve somut olarak da Rojava özerk yönetimi, ABD’nin bölgedeki hedeflerine ulaşmak için kullanılacak önemli bir öge olarak duruyor. Dinci-faşist iktidar ise bölgede, soykırımcı ABD-İsrail cephesiyle uyumlu davranmaya eğilimli görünüyor.

Cumhur İttifakı’nın yönettiği Türkiye, her alanda kriz ve çaresizlik içindedir. Buradan çıkmak için aradıkları çarelerden biri, bir kez daha Kürtler oluyor. Kürtleri kazanmak, iktidarlarının ömrünü uzatmanın olanaklarından biri kabul ediliyor. Dolayısıyla giriştikleri oyunda bir taraftan saldırıları artırırken, diğer taraftan “barıştan” söz edip Öcalan’ın mecliste konuşma yapmasına dönük çağrılar yapılıyor. Başlatılan sürecin nasıl gelişeceğinden bağımsız olarak, devleti eline geçirmiş bulunan gerici-faşist iktidar, devlet şiddeti ve terörüne daha fazla baş vurmak zorunda kalacak, demokratik hak ve özgürlükler daha fazla budanacak. Dolayısıyla sahte vaatlerle aldanmamanın, demokratik hak ve özgürlükler uğruna mücadeleyi yükseltmenin önemi her zamankinden de yakıcı hale gelmiştir.

Diyanet şefi Ali Erbaş'ın "timsah gözyaşları"

E. Bahri

Saray rejiminin ve onun güdümündeki dinci gericiilerin Gazze'deki soykırım karşısında sergilediği riyakarlığın tarihte örneğine az rastlanır. AKP şefi Tayyip Erdoğan şahsında simgeleşen riyakarlık, dinci-gericiliğin tüm kişi ve kurumlarına sirayet etti. Bu kervana katılan Diyanet İşleri Başkanlığı (DİB) şefi Ali Erbaş, Saray rejiminin "kutsal aparatı" olduğunu bir kez daha kanıtladı.

Kendisi ve müritleri lüks/şatafat içinde yaşarken, "fanilere" tasarrufun ve kanaatkarlığın kutsallığını vaaz eden Erbaş, Saray rejimi ihtiyaç duyduğunda siyasi vaazlar da veriyor. Üstten gelen talimatlara göre konuşan Erbaş, "ilahi güçlere" değil, "dünyevi zalim muktedirlere" hizmet ediyor. Zira ona bol akçeli maaş lütufeden de lüks içinde sefahat sürmesine imkanı sağlayan da Saray rejiminin tepesinde oturan o zalim muktedirlerdir.

***

14 Aydan beri Gazze'de, iki aydan beri Lübnan'da ABD-İsrail ortak barbarlığı tarafından yapılan soykırımı "büyük reisi" ile birlikte izleyen Erbaş, sonunda Müslümanları Filistin için dua etmeye çağırdı. Soykırımı devam eden emperyalist/Siyonist savaş makinesini durdurmak için dua edilmesini isteyen Diyanet şefi

şu ifadeleri kullandı:

"...76 yıl oldu, 1948'den bu yana 76 yıldır orada zulüm devam ediyor. Bu zulmün bitmesi için dua edelim ve oradaki Siyonistlerin, zalimlerin artık zulmünün son bulması için, 'Yarabbi zalimleri zalimlere musallat et' şeklindeki dualarımızın kabul olması için inşallah 88 yıl bekleme-yelim..."

Sivas'ta hafızlık eğitimlerini tamamlayanlar için düzenlenen törende konuşan Erbaş, tüm dünya müslümanlarına ve vicdan sahibi insanlara seslenirken şunları da söyledi:

"2 milyar Müslüman ne yapıyor bu

gün. Gözümüzün önünde, burnumuzun dibinde 30 bini aşkın bebekler ölürken biz ellerimizle ne yapıyoruz. Bunu sorgulamamız lazım. Sadece dua etmekle, ciğerimiz yanıyor demekle bu zulüm ortadan kalkmaz. Ey Müslümanlar, ey dünyanın vicdanlı insanları, bir araya gelin, toplanın Kur'an aşkına, peygamber efendimizin hadisi şerifinin doğrultusunda, elimizden ne geliyorsa onu yapalım ve bu zulmü durduralım, yoksa bu zulüm hepimizi boğar..."

Görünen o ki Erbaş, riyakarlıkta büyük şefi Erdoğan'la yarışıyor. Ankara'da soykırımcı rejimin bayrağını dalgalandı-

ran, petrol ve çelik dahil Siyonist savaş aygıtının kullandığı malzemelerin İsrail'e taşınmasına alan açan, "soykırımcılara sevkıyatı durdurun" diye protesto eylemi yapanların üzerine polis süren Erdoğan, "Gazze'de soykırımı durdurun!" diye dünyaya çağrı yapmakta beis görmüyor. Müslümanlara çağrı yapan Erbaş da şefinden çok şey öğrenmiş görünüyor.

Ali Erbaş zerre kadar samimi olsaydı, AKP şefi Erdoğan'a hitaben, "soykırımcılara hizmet etmek, onlara malzeme tedarik etmek, Kürecik radar üssünden istihbarat sağlamak, İncirlik'ten İsrail'e silah taşınmasına izin vermek, Filistinli çocukların üzerine bomba yağdıran savaş uçaklarına yakıt taşımak haramdır" diye bir "fetva" verirdi. Oysa o, üzerine düşeni yapmadan, pişkin pişkin 2 milyar Müslümana "Filistin'i kurtarın" diye çağrı yapıyor.

Bu türden boş vaazların bir işe yaramayacağını elbette Erbaş da gayet iyi biliyor. Saray rejiminin soykırımcı Siyonistlerle işbirliğine halel getirecek laflar etmekten kaçınması, kendisinin de bu tiksinti verici işbirliğinin devamından yana olduğuna işaret ediyor. Zira Erbaş ve onun gibiler, İsrail'le ticaretten büyük kazançlar sağlayanlar tarafından beslenmektedir. Böyleleri ise, mazlumlar için ancak "timsah gözyaşları" dökebilirler.

İşçi sınıfına sömürü, yandaş şirketlere peşkeş

Devlet bütçesinin nereye harcanacağı görüşülürken, her zaman büyük harcamalar yapan Diyanet'in elektrik enerjisi ihalesinin Cengiz Holding'e verildiği duyuruldu. Cengiz Elektrik ile Diyanet arasında imzalanan sözleşmeye göre, şirket Diyanet'e 25,2 Milyon TL'lik enerji satacak. Bu ihale ile kamu kaynaklarının yandaş şirketlere nasıl peşkeş çekildiği bir kez daha gün yüzüne çıkarken, Saray rejiminin işçi-emekçilerden aldığı vergileri nerelere harcadığı, yandaş şirketlere nasıl ihale sunduğu da görüldü.

Bu sözleşmenin birçok anlamı var: Sık sık verilen vaazlarda yoksulların "şükretmesi gerektiğini" anlatan Diyanet İşleri Başkanlığı (DİB) şefi Ali Erbaş'ın lüks konutunun giderlerinin Diyanet bütçesinden karşılandığı ortaya çıkmıştı.

Yeni dönemde ise okullarda Diyanet'e sınıf tahsis edilmiş, zorunlu din dersinin yanında eğitimde çürüme had safhaya çıkarılmıştı. Kısacası Saray rejiminin kullandığı aparatı Diyanet'in her alana yayılması, ekonomik krizin yarattığı tepkiyi sindirmeyi ve gençliği gerici ideoloji ile zehirlemeyi hedefliyor.

Sermaye sınıfını her icraatıyla kayıran AKP-MHP rejimi, vergilerin çoğunu emekçilerden topluyor. Yapılan ihalelerle birlikte kamusal giderler için ayrılan bütçe ise yandaş şirketlere pay ediliyor. Saray rejiminin bu konuda birçok olanak tanıdığı Cengiz Holding, halen pastadan büyük dilimi alan şirketlerin başında geliyor. Nitekim elektrik enerjisi ihalesi Diyanet ile sınırlı değil. Bakanlıklarla yapılan enerji ihalelerinde de Cengiz

Elektrik'e servet transfer ediliyor. Örneğin Sağlık Bakanlığı 250 milyon 40 bin TL, İçişleri Bakanlığı 190 milyon 737 bin TL, Gençlik ve Spor Bakanlığı 114 milyon 218 bin TL'lik enerjiyi bu aynı şirketten satın aldı.

Cengiz Holding'in yanısıra diğer yandaş kapitalistler de kendilerine altın tepside sunulan kamu ihaleleri aracılığıyla servetlerine servet kattılar/katıyorlar. Saray rejimi, bu şirketlere verdiği ihalelerle milyarlarca liralık harcamalar yaparken, işçi ve emekçilere düşen ise her geçen gün daha fazla derinleşen sefalet oluyor. Kurulan ihale çarkıyla birlikte yandaş şirketlerin nasıl palazlandırıldığı, iktidardan aldıkları güç ve olanaklarla her yeri nasıl cehenneme çevirdikleri de gözler üzerine seriliyor.

Diyanet'in bütçesinden yapılan büyük harcamalar, emekçilerden toplanan vergilerin sermaye gruplarına nasıl peşkeş çekildiği hakkında fikir veriyor. Elektrik enerjisi alımı ihalelerinin dağıtımı, AKP-MHP iktidarının büyük şirketlere servet transferinin aracı haline getirilmiş durumda. Bu durum, ekonomik ve siyasal krizin toplum üzerindeki etkisini daha fazla büyütecek, yoksul daha fazla yoksullaşırken, sermaye grupları servetlerine servet katacaklar.

İşçi sınıfı bu asalak sermayeye ve onları kayıran dinci-faşist rejime karşı mücadele etmeli, inançlarının istismar edilip sömürüye alan açılmasına izin vermemelidir. Aksi takdirde ideolojik zehirleme aracı Diyanet ve iktidara yakınlığı ve doğayı talan etmesiyle bilinen Cengiz Holding'in adları yağma, israf ve sömürüyle sık sık anılmaya devam edecektir.

S. SANCAR

“Haydarpaşa Garı’ndan vazgeçmeyeceğiz!”

AKP iktidarı, “Boğazın Birleştirici Gücü-Gar Kültür Sanat Projesi” adı altında Haydarpaşa ile Sirkeci garlarını sermayeye peşkeş çekmeye hazırlanıyor. TCDD yönetimi tarafından Ağustos 2024’te yapılan bir protokolle Haydarpaşa ve Sirkeci Garları 29 yılına Kültür ve Turizm Bakanlığı’na devredildi. Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy Sirkeci ve Haydarpaşa’ya dair “Burada tren olacak, kültür ve sanat olacak, millet bahçesi olacak” diyerek garın kültürel ve mimari özelliklerini tahrip edeceklerini itiraf etti.

Konuya ilişkin Haydarpaşa Dayanışması’nın da bileşeni olan Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası İstanbul şube başkanı Harun Gökay’la görüştük.

“ÇOK BÜYÜK RANT SÖZ KONUSU!”

İktidarın 2004’ten bu yana Haydarpaşa Garı için planlar yaptığını belirten Gökay şunları ifade etti:

“AKP iktidarı her tarafı bir arsa olarak görüyor, orası kültürel bir değermiş, tarihi özellikleri varmış, AKP için hiçbir önemi yok. Her taraf arsa ve bina yapılacak yerler olarak görüyor. 2004’ten beri birçok proje oldu, 2005’te 82 sivil toplum örgütü ile birlikte Haydarpaşa Dayanışması’nı kurduk. BTS ve TM-MOB olarak açtığımız davaları kazandık ve Haydarpaşa’yı bugüne dek koruduk. Ancak bu sefer çok daha ciddi bir saldırı ile karşı karşıyayız. Ağustos ayında TCDD, Ulaştırma ve Kültür Bakanlığı arasında ön protokol imzalandı. Haydarpaşa ve Sirkeci’yi havzalarıyla birlikte 29 yılına devrettiler. Kültür ve Turizm Bakanlığı ayrıca alt kiralama hakkı da elde etti. İstedikleri kişiye kiralayacaklar. Buralarda yeniden kiralama, yıkım ve yeni bina yapımı olacak. Çok büyük rant söz konusu.”

“EMEKLİLER LOJMANLARDAN ÇIKARILACAK!”

Gökay konuşmasının devamında gar-da çalışan emekçilere dair şunları ifade etti:

“Neticesinde Haydarpaşa ve Sirkeci Gar’da çalışanlar lojmanlardan çıkartılacak, prefabrik yapılara sıkıştırılacaklar. Planlanana göre açık ofis şeklinde kişi başı 1,25 metrekare yer verilecek. Çoğu müdürün kapalı odası dahi olmayacak. Haydarpaşa’da yaklaşık 60, Sirkeci’de 10-15 lojmanımız var. Emekçi-

ler lojmanlardan çıkarılacak.”

“TARİHİ YAPI BOZULACAK!”

Garın tarihi yapısının hasar göreceğini belirten Gökay “Garın içindeki tarihi dolaplar, oymalar, bloklar, eşyalar zarar görecektir. Tarihi bölümleri, tescilli yapıları yani dokunamadıkları yerleri ofis olarak kullanacaklar diğerlerinin tamamını yıka-cekler” dedi.

Gökay şöyle devam etti:

“Tren gelecek diyorlar ama topu topu 3 yol yapılacak. Bizim tren gelmesinden kastımız Doğu, Güney, Toros Ekspresinin gelmesidir. Biz vapur açılın, deniz demiryolu bağlantısı tekrar kurulsun istiyoruz. Haydarpaşa’yı Haydarpaşa yapan budur.

Haydarpaşa henüz yapım aşamasında bile Türkiye’de tectir. Haydarpaşa, denize çakılmış 1100 ahşap kazık üzerinde bulunur. Bu açıdan son derece önemli bir binadır. Haydarpaşa Dayanışması olarak UNESCO’dan ‘endüstriyel miras’ kararını çıkartmıştık. Ancak AKP iktidarının gözünü hiçbir şey doyurmuyor maalesef.”

Haydarpaşa’nın Galataport benzeri

bir yapıya dönüştürülmek istendiğine değinen Gökay “Galataport’a bir avuç seçkin azınlık dışında kimse giremiyor ve Galataport’tan dolayı denizi de göremiyorsunuz” dedi.

“HALKTAN KOPUK OLACAK!”

Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy’un “burada kültür-sanat olacak” sözlerini hatırlatan Gökay şunları ifade etti:

“Haydarpaşa restorasyundayken yeni kazı alanları çıkınca, tarihi eserler çıkınca ‘çanak-çömlek’ diyen bir zihniyetin kültüre bakış açısı ortadayken buranın kültür ve sanat merkezi olacak denmesi iki yüzlülüktür. İçeriye elbette müze, sergi alanları vs. yapacaklar ama bunların halktan kopuk olacağı kesindir.

Millet bahçesini muhtemelen dış tarafına yapacaklar. Haydarpaşa’yı yine Galataport gibi seçkin azınlığın kullandığı bir yere dönüştürmek istiyorlar.”

“EYLEMLERİMİZ SÜRECEK!”

Gökay, önümüzdeki dönem eylem

programlarını şu şekilde aktardı:

“Biz demiryollarında örgütlü işçi sendikası, memur sendikaları olarak eylemlerde ortaklaşacağız. Greve kadar yolumuz var. Haydarpaşa Garı’ndan kolaylıkla vazgeçmeyeceğiz. 19 yıldır her pazar ‘Haydarpaşa gar kalsın’ eylemini düzenliyoruz. Bunun dışında davalar açıldı. Diğer sendikalar müdahil oldu. Mühendis Tek-Sen, daha farklı bir yöne dikkat çekti. Orada yapılacak çalışmanın zemin etüdü yapılıyor. Haydarpaşa’da yapılacak bir çalışmanın bahsettiğim 1100 kazığa zarar vereceğini belirterek dava açtılar. Kadıköy’den yürüyüş yapıldı. Önümüzdeki günlerde sendikalar olarak Haydarpaşa’dan Kadıköy’e yürüyüş planlıyoruz. İmza kampanyamız devam ediyor, imzalar toplandıktan sonra Ankara’ya yürüyüş yapacağız. Haydarpaşa’nın niçin gar olarak kalması gerektiğini anlatan düşüncelerimizi topladığımız imzalara ekleyecek meclise iletacağız.”

KIZIL BAYRAK/ İSTANBUL

Doğa düşmanı kapitalizme karşı mücadeleye!

Kapitalizm, daha kıyıcı daha yıkıcı bir şekilde insan hayatlarını yutuyor. Karşısına çıkan her şeyi yıkıyor, zehirliyor... Nehirleri, ormanları, bitkileri yağmalıyor, dünyayı canlılar için yaşanmaz hale getiriyor. Yapısı gereği aşırı üretimi körükleyerek adım adım doğayı tahrip ediyor.

İnsanlığın, tarihi boyunca bilip bileceği en büyük tehdit olan iklim değişiminin, küresel ısınmanın doğrudan sorumlusu kapitalizmdir. Çoktan başlamış olan ve önümüzdeki birkaç on yıl içinde ekolojik felaketlerle sonuçlanabilecek uğursuz süreçlerin nedeni bu sistemdir. Tarihte eşi benzeri olmayan sıcaklık artışının, toprakların çölleşmesinin, temiz suların tükenişinin, sayıları katlanarak artan kansızların, deniz seviyelerinin yükselişinin nedeni de kapitalizmdir.

***

Sermaye iktidarının yürütme gücü olan AKP ve küçük ortağı MHP, yıllardan beri çevresel felaketi tetikleyecek projeler üzerinde çalışıyor. Bu doğa talanına karşı emekçilerin verdiği mücadele de yıllardan beri devam ediyor. Çanakkele'den Muğla'ya, Eskişehir'den Trabzon'a, Artvin'den İstanbul'a ülkenin dört bir yanında doğa savunucuları yaşam alanlarını talandan korumaya çalışıyor. Rant ve talan projelerine izin vermeyeceklerini haykırıyor, eylemleriyle bunu gösteriyorlar.

Türkiye'de emperyalist ülkelerde terk edilmiş yöntemlerle maden arama tehdidi büyüyor. Mesele çevrenin, doğanın, tarım ve hayvancılığın mahvı olunca toplumsal kaygılar da derinleşiyor. Ülke genelinde giderek artan sayıda emekçi doğasına ve hayatına sahip çıkıyor. Doğayı yok etmeye yeminli, rantsal dönüşümden beslenen kapitalistlere ve onların savunuculuğunu yapan AKP-MHP iktidarına karşı her gün daha çok emekçi birleşiyor, örgütleniyor ve direnişlere katılıyor.

Türkiye doğa talancılarının, ülkenin mahvına yol açacak kapitalist tekellerin kışkacına alındı. Birçok noktada maden aramaya ilişkin ÇED raporları hazırlandı ya da hazırlanıyor. Emekçilerin itirazlarına, doğa düşmanı kapitalistler ve onların tetikçisi AKP-MHP iktidarının verdiği cevap; "çevreye, doğaya zarar veremeyeceğiz" yalanını tekrarlamaktan öteye

geçmiyor.

Sermaye kodamanları tam bir utanmazlıkla çevreye zarar vermediklerini, ülkenin kalkınması için yatırım yaptıklarını söylüyorlar. Yağmadan pay alan AKP-MHP iktidarı da aynı yalanları tekrarlıyor.

Ellerindeki propaganda araçlarına rağmen bu yağmacı sahtekarların yalanları gerçekleri örtemiyor. Akbelen başta olmak üzere, ormanlık alanlarda milyonlarca ağacın kesilmesine onay verenler bunlardır! Maden aramada kullanacakları binlerce ton suyu nereden bulacaklarını saklayanlar bunlardır. Siyanürle altın çıkarırken doğal yaşamı nasıl yok ettiklerini saklamaya çalışanlar da bu aynı talancı takımındır.

Saklıyorlar çünkü köyleri, kasabaları, ilçeleri, illeri, kısacası Türkiye'yi yaşanmaz bir ülke haline getirecek işler yaptıklarını gizleme telaşı içindeler. Doğayla birlikte milyonlarca emekçinin geçim kaynağı olan tarım ve hayvancılığı çökertme suçu işledikleri bilinmesin istiyorlar. Bu nedenle soruları yanıtsız bırakıyor, foyalarının ortaya çıkmaması

için kirli planları devreye sokuyorlar. Ancak ne kirli planları ne de türlü sahtekarlıkları gerçeklerin üstünün örtülmesine yetiyor. Nitekim gerçeği gören emekçiler birçok yerde talanı durdurmak için direniyor. Emekçilerin doğayı korumak için verdikleri mücadeleyi dizginlemek, boğmak için baskı ve zorbalıkta sınır tanımıyorlar. Sadece baskı ve şiddet araçlarını kullanmıyorlar. Aynı zamanda havuç politikasını da uyguluyorlar. Doğa talancı kapitalistlerin yaptıkları işlerin Türkiye'ye "kazandıracağı" ekonomik gücü pişkin pişkin anlatıyorlar.

Doğayı katletme projeleri üzerinden yapılan yalana dayalı güzellemelere rağmen her gün daha fazla emekçi doğasına sahip çıkıyor. Emekçiler suyun ticarileşmesine karşı, nükleer enerjiye karşı, siyanürle altın aranmasına karşı yerel platformlar kurarak mücadele ediyor. Farklı kentlerde gelişen yaşam alanlarının korunması mücadelesinin kalıcılığı için, tek tek kapitalistlere karşı elde edilen başarı örneklerinin tüm ülkeye yayılması son derece önemlidir.

Ortaya çıkan tepkinin sınıf mücadelesinin kanalına akıtılması, doğanın korunması için yaşamsal önemdedir. Zira saldırı sınıfsaldır ve kapitalistler AKP-MHP iktidarının tam desteğine sahiptir. Bu nedenle doğanın mahvına yol açacak, Türkiye'yi yaşanmaz ülke haline getirecek saldırıları püskürtmenin yolu, sınıf eksenli mücadeleyi büyütme ve sürdürme olacaktır.

Doğanın talanına karşı gelişen mücadeleler büyük bir önem taşımakla birlikte, bu talanı tamamen durdurmak ancak kapitalist yağma düzeninin yıkılması ve sosyalizmin kurulmasıyla mümkündür. Çünkü sosyalizm, çokuluslu petrol ve maden şirketlerini, neoliberal soyguncuları, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) ve Uluslararası Para Fonu (IMF) gibi emperyalist yağmacıları, küreselleşen finans sermayesini, bütünüyle emperyalistleri ve içerideki işbirlikçilerini yaşam alanlarımızdan söküp atabileceğimiz yegane düzenin adıdır.

H. YAĞMUR

Belediye TİS'leri ve gösterdikleri...

B. Seyit

Belediyelerde Toplu İş Sözleşmesi (TİS) süreçleri devam ediyor. Şimdiye kadar anlaşma sağlanan belediyelerin hepsinde sendikal bürokrasi ihanet sözleşmelerinin altına imza attı. Belediye işçilerinin güçlü tepkisi ve inisiyatifi açığa çıkmazsa eğer bundan sonraki TİS'lerin akıbeti de farklı olmayacaktır.

Her dönem benzer bir tabloyla karşı karşıya kalan belediye işçileri, sürece müdahil olan siyasi kurumlar ve öne çıkan güçler, "bir sonraki TİS sürecinin farklı olacağını", "işçi iradesinin hakim olması için hazırlanacaklarını" ifade ediyorlar. Ancak şu ana kadar dizi tepki gösterilse de "işçi iradesini hakim kılacak" güçlü adımların atılmadığını söyleyebiliriz. İşçi iradesini hakim kılacak adımların ancak iyi bir hazırlığın ürünü olabileceğini göz ardı etmemek gerekir. Mevcut durumda böyle bir hazırlığın olmadığı, yaşanan kimi çıkışlar olsa da bunların sınıf bilincine dayalı fiili-meşru mücadeleyi esas alan düzeye ulaşmadığı görülüyor.

İKTİDARIN OVP'Sİ DÜZEN MUHALEFETİNİN DE OVP'Sİ...

Sermaye iktidarı, yaşanan krizin faturasını Orta Vadeli Program (OVP) ile işçilere, emekçilere kesiyor. Esasında sermayenin kârının azalmaması üzerine kurulu olan OVP'nin, bir diğer ayağını ise savaş ve saldırganlık politikaları oluşturuyor. Bütçe görüşmelerinden yansıyanlar da bu durumu gözler önüne sermektedir. İktidarla düzen muhalefeti arasında bazı konularda söylem farklılığı bulunsa da tümü IMF'nin takdirini alan programın arkasında duruyor.

CHP'li belediyeler başta olmak üzere, birçok alanda hayata geçirilen politikalar ve sergilenen tutumlar bu gerçeği teyit ediyor. Gündemdeki belediye TİS'lerinde CHP'li başkanların SODEMSEN aracılığıyla, sendika bürokratlarıyla bağıtladığı sözleşmeler OVP'nin arkasında durduklarını gösteriyor. Bu bağlamda tek tek yürütülen TİS mücadelelerinin sermayenin topyekûn saldırılarına karşı, birleşik bir mücadele hattında birleştirilmesi büyük önem taşıyor. Halen farklı belediyelerde devam eden mücadeleler fazlasıyla anlamlıdır. Ancak kazanmak için birleşik mücadele zeminlerinin oluşturulması da bir zorunluluktur.

Sendikal bürokrasinin uğursuz rolü

Sendikal bürokrasi, üstlendiği uğursuz misyonuna uygun adımları büyük bir pervasızlıkla atıyor. Belediyeleri alan partiler ve belediye başkanlarıyla kurdukları ilişki, işçilerin değil patronların temsilcileri olarak hareket etmelerini gerektiriyor. Bu ilişkinin çok farklı boyutları olduğunu belirtmek gerek. Örneğin, yıllarca Belediye-İş Sendikası'nda yöneticilik yapan Cahit Korkmaz, SODEMSEN yönetim kurulu üyesi sıfatıyla halen işçilerin aleyhine çalışıyor. Böyleleri işçi sendikası yöneticisi olarak gerçekleştirdikleri ihanetlerden elde ettikleri deneyim ve birikimi, şimdi ise doğrudan sermaye temsilcisi olarak uyguluyorlar.

Örnek vereceğimiz bir diğer şahıs ise Adil Çiftçi'dir. Bu zat yıllarca CHP İstanbul il yönetiminde görev almış; Genel-İş Şube yöneticiliğinden genel merkeze bürokratlığına uzanan bir geçmişe sahip tescilli bir işçi düşmanıdır. Bülent Kerimoğlu'nun Bakırköy belediye başkanlığı döneminde işçilerin sendikalaşma müca-

delesini yıllarca engellediği gibi, işçilerin birliğini dağıtmak, enerjilerini tüketmek ve aralarında güvensizlik yaratmak için de elinden geleni yapmıştır. Saymakla bitiremeyeceğimiz bu türden uğursuz icraatların altına imza attığı için genel merkez yöneticisi olma rüştünü ispatlamıştır.

Elinde imza sirküsü ile dolaşan Remzi Çalışkan, Arzu Çerkezoğlu vb. şahsiyetlere değinmeye gerek görmüyoruz. Kısaca diyebiliriz ki DİSK, tarihinin gördüğü en büyük ihanet şebekesinin elinde işçiye karşı saldırı aparatına dönüştürülmüştür.

Genel-İş bürokrasisinin CHP ile kurdukları ilişki, ilk yıllardan itibaren Hak-İş'in AKP ile kurduğu ilişkiyle örtüşüyor. Olası bir CHP iktidarına umut bağlayarak, Hak-İş'in AKP iktidarına hizmet karlılığında elde ettiği büyümenin benzerini belediyelerin sınırlarını aşarak tüm sektörlerde elde etmeyi hedefliyorlar. Bundan dolayı "sermayenin uysal aparatları" olduklarını kanıtlamayı öncelikli görev sayıyorlar; attıkları her adım buna hiz-

met ediyor. Bırakalım sınıf sendikacılığını ücret sendikacılığı dahi yapmaktan uzak duran bu bürokratik kast, kendine soldan da çeşitli dayanaklar bulabiliyor. En basitinden, "sosyalist" olduğunu iddia eden satılmış bir dizi yönetici, ihanetle sonuçlanan belediye TİS'lerinde hem algı operasyonları yapıyor hem sol-sosyalist diye geçiniyorlar. Bu tipler, "lafa gelince mangalda kül bırakmayan sermaye sevicileri" olarak boy gösteriyor ortalıkta.

Bu tiplere dair söylenecek çok şey var, fakat son bir değinmeyle bu bahsi şimdilik noktalayalım. Bu anlayışın taşıyıcıları işçilerin dağılık ve örgütsüz olmasından güç alıyor, mücadeleciliğini ifade edenlerin bir kısmını ehlileştiriyor, ehlileştiremediklerini ise işten atıyorlar. Özetle, işçilerin güvensizliğe itilmesi için sistematik bir plan doğrultusunda hareket ediyorlar. Darbe girişimi sonrası bu adımlarını daha pervasızca atma imkanı buldular ve maalesef bu konuda mesafe de aldılar. O kadar pişkinler ki, TÜSiAD,

MESS gibi sermaye örgütleriyle her fırsatta "aile fotoğrafı" çektirmeyi de ihmal etmiyorlar.

Sendikal bürokratik anlayışın bir grup yöneticiden ibaret olmadığını belirtmek gerek. Tavandan tabana yayılan bir etki ve yaygınlığa sahip olan bu bürokratik kast, işçi sınıfı içinde çeşitli biçimler ve görünümle kendini gösteriyor. Sol hareketin önemli bir kısmı da bu yapıyı sözde eleştiren fakat sendikalarda koltuk sahibi olmak için uzlaşan, inceltmiş biçimde ayrılaşan tutum sergiliyor. Dünyün "devrimci" Arzu Çerkezoğlu'nu tam da bu zeminler yarattı.

BELEDİYE ÇALIŞANLARI, AÇMAZLAR, AŞILMASI GEREKENLER...

Belediye çalışanlarının büyük bir kısmı seçilen başkanın çeşitli kontenjanları, partilerin referansları vb. ile işe başlıyor. Memleketçilik, yörecilik, partililik buralarda etkin bir unsur olarak karşımıza çıkıyor. Taşeronluğun farklı biçimi olan belediye işçileriyle çalışanların parçalanması da ayrı bir handicap oluşturuyor. Bu bağlar ve parçalı yapı, yaşanan sorunlar karşısında gelişebilecek tepkilerin sınırlarını belirlemede önemli bir rol oynuyor. Bir diğer sorun alanıysa işçilerin işini kaybetme korkusu olarak kendini gösteriyor. Sendikal bürokratik kastın tutumu ile bu bağlar birleşince birleşik mücadele zeminlerinin zayıflaması, tepki geliştiğinde ise hızla bastırılması gibi durumlar sıkça yaşanıyor.

Sınıf ve mücadele bilincinin zayıflığı mevcut tabloyu güçlendiren sonuçlar doğuruyor. Bir dizi belediyede toplumun önemli bir kesimine göre "bilinçli" işçilerin olması durumu değiştirmiyor. Çeşitli referanslarla işe giren bu kesim de benzer kaygıları belli ölçüde taşıyor, bir kısmı ise "AKP'nin eline koz vermeyelim" anlayışıyla hareket ediyor.

Kaygılarını perdelemek için "işçiler bilinçsiz, bunlardan bir şey çıkmaz" gibi argümanları sıkça kullanıyorlar. Kendilerinin "bilinçleri" bu kadar yüksek iken, bunun gereğini neden yerine getirmediklerini ise sorgulatmıyorlar. Bıçak kemiğe dayanıp harekete geçtiklerinde ise her zaman "ama"larla, uzlaşma arayışlarıyla, "biz elimizden geleni yaptık, tepedekiler sattı" vb. diyerek havlu atıyorlar.

Sol hareketin bir kısmının belediyeler ya da çeşitli üretim birimlerindeki üye ya da ilişkileri de bu anlayışı taşıyor. Bazı sol çevrelerin ilişki ağları belediye çalışanları (Özellikle CHP'li belediyeler) içinde birçok sektöre göre daha yaygın ve geniştir. Bu ilişki ya da üyelerin bir kısmı temsilci, şube yöneticisi vb. olarak sendikalarda aktif görev üstlenmiş durumda. İhanetle sonuçlanan belediyelerde (Kartal, Maltepe, Ataşehir, Buca gibi) açığa çıkan tablo,

bunların tutumları hakkında önemli veriler sunuyor.

Mevcut tablonun sadece belediyelerle sınırlı olmadığı açık. Sermaye ve sendikal bürokrasinin işbirliği ile uzun yıllara yayılan bir müdahalenin sonucu olarak şekillenen bir profille karşı karşıyayız. Aşılması gereken esas engel de budur. Bunun için ise taban inisiyatifini kurmak, bu temele dayanan müdahalelerle mücadeleyi geliştirmek gerekiyor.

TABANDA BİRLİK SAĞLANMADAN KAZANIM ELDE EDİLEMEZ

İşçi sınıfının günümüz koşullarında en önemli zayıflığı, sınıf ve mücadele bilincinin sermaye ve sendikal bürokrasi tarafından sistematik bir şekilde aşındırılmasıdır. Bu da ani çıkışlar veya patlamalar yaşansa da dişe diş ve uzun erimli, birleşik mücadelelerin açığa çıkmasını çoğu zaman sınırılıyor. Bu tabloyu değiştirmenin taşıdığı önem sınıf devrimcilerine, öne çıkan işçilere ve sınıf mücadelesinden yana tavır alan samimi çevrelere büyük sorumluluklar yüklüyor. Mevcut tabloyu eleştiren bir konumdan kurtulmak ve değiştirme iradesini inşa etmek için vakit kaybetmeden güçlü adımlar atmak, geleceği kazanma mücadelesi açısından hayati önem taşıyor.

Sendikal bürokratik anlayışların yarattığı her türlü etkiden sıyrılmak, başlangıç için önemli bir adım olacaktır. Çürümüş ve kokuşmuş anlayışlarla her türlü uzlaşma ve o zeminlerde yer edinme çabaları,

hangi niyetle yapılırsa yapılınsa öyle ya da böyle hâkim anlayışın etkisi altına girmeyi beraberinde getiriyor. Türkiye'de sınıf hareketinin tarihi buna benzer örneklerle doludur.

Üretim alanında mücadeleci olarak sivrilen, fırsatını bulup yönetim koltuğuna oturan saymakla bitiremeyeceğimiz kişi bu zeminlerin temel taşıyıcısı olmuştur. 90'lı yıllar boyunca yükselen hareketin içinde palazlanan bir dizi alt kademe sendika yöneticisi var. İlk dönemlerinde belli ölçüde ücret sendikacılığı yaparak palazlanmış "sosyalist", "mücadeleci" etiketli bu kişiler ve temsil ettikleri anlayışlar mevcut sendikal düzenin taşıyıcıları olmanın ötesine geçememiştir. Sendika merkezleriyle kavgalarının nedeninin sınıf mücadelesini büyütme değil, tabandaki dinamizminden de faydalanan konumlarını yükseltmek olduğunu geçmiş deneyimlerden biliyoruz. Çünkü politik ve moral güçlerine sahip olmayan alt kademe sendikal bürokratik anlayışın temsilcileri uzlaşma çizgisi başta olmak üzere farklı yöntemlerle kendilerini palazlandırmaya çalışıyor. Sol hareketin bir kısmının taşıyıcısı olduğu bu anlayış, 90'lı yıllarla başlayan, 2000'li yıllarda sönmüş alt kademe bürokrasinin etkisini özlemle anıyor. Devrimci sınıf sendikacılığı anlayışı yerine, gücü ve etkisi artmış alt kademe bürokrasiyi inşa etme hevesiyle politika ve taktiklerini belirliyorlar.

Günümüzün mücadele deneyimleri, alt kademe sendikal bürokratik anlayışın

popülizmi etkin bir araç olarak kullanır hale geldiğini gösteriyor. Sınıf kavgası popüler içerikler ve görünümle gerçek zemininden uzaklaştırılarak uzlaşmacılığın inceltmiş bir biçimde hayata geçirildiği zeminlere çekilmektedir. Günün ihtiyacı sınıf dışı her eğilim, anlayış ve popülizmden uzak bir mücadele anlayışı ve zeminini görünür kılmaktır. Bunun pratikteki karşılığı ise sınıfa karşı sınıf kavgasını büyütme.

Fabrika ve işletmelerde öne çıkan işçilerin birliğini kurmak için atılacak adımlar bu açıdan fazlasıyla önemlidir. Bu adımlar her fabrika ve işletmede, genel olarak sınıf içinde öncü bir kuşak yaratma çabasıyla bütünleştirildiğinde mevcut tabloyu aşacak olanaklar da yaratılır.

DEVİRCİ SİYASAL SINIF MEVZİLERİ YARATMAK İÇİN SEFERBER OLUNMALIDIR

Devrimci ve ilerici güçlere, sınıf içindeki bilinçli ve öne çıkan işçilere "sınıfa karşı sınıf" kavgasının gerçek zeminlerini inşa etmek için büyük sorumluluklar düşüyor. Fabrika ve işletmelerde oluşturulacak komiteler, meclisler, siyasal sınıf bilincinin inşa edildiği zeminler olarak kurulup harekete geçirildiğinde sermayeye, bürokrasiye ve popülizme karşı dişe diş, fiili-meşru mücadeleler de yükseltilebilir.

Madenlerin özelleştirilmesi kölelik getirdi

Neoliberal politikaların temel ayaklarından biri olan özelleştirme uygulaması, işçi sınıfı ve emekçilere karşı geliştirilmiş planlı ve çok boyutlu bir saldırdır. Emperyalist merkezlerin direktifleri doğrultusunda 1980'lerden bugüne kesintisiz sürdürülen özelleştirmelerin yüzde doksanı AKP döneminde hayata geçirilmiştir. Son resmi verilere göre Türkiye'de enerji işletmelerinin yüzde 87'si özel şirketlere ait, sadece yüzde 13'ü kamu işletmesindedir.

Emekçilerden toplanan vergilerle inşa edilen kamu kurumları AKP ve suç ortaklarının kurduğu rant ve talan düzeni ile kapitalistlere peşkeş çekilmiştir. Böylece AKP'nin etrafındaki bir grup azınlık servetlerini katlarken, işçi ve emekçiler kölece çalışma ve yaşam koşullarına mahkûm edilmiştir.

Özelleştirmenin sonuçlarını bilen emekçilerin olağan tepkisi ve öfkesi nedeniyle bu saldırılar tek seferde hayata geçirilemiyor. Bilinçli bir politikanın ürünü olarak; işletmeler önce zarar ettiriliyor, işçi sayısı düşürülüyor, gerekli yatırımlar yapılmıyor ve işsizleştiriliyor. Ardından da kelepirci fiyata yerli ve yabancı sermayeye satılıyor.

Kapitalistlerin iştahını kabartan alanlardan biri de madenlerdir. Kölece çalışma koşullarının hüküm sürdüğü madenler yıllar içinde peyderpey özelleştirildi. Özelleştirme saldırısı ile madencilerin sendikal örgütlülüğü dağıtılarak çalışma koşulları ağırlaştırıldı.

1935 yılında kurulan ve bor madenlerini işleten Etibank, 1998 yılının başında yeniden yapılandırılarak 7 ayrı şirkete bölündü. Bu şirketler zaman içinde yok pahasına elden çıkarıldı, satıldı ve sadece bor üretimi kamuda kaldı. Dünya pazarının yüzde 45-50'sine sahip olan ve bor madenlerini işleten Eti Maden İşletmeleri de AKP iktidarı döneminde, 2017 yılında Türkiye Varlık Fonu'na devredildi. Bor madenlerinin özelleştirilmesinin IMF'nin niyet mektubunda yer alması, söz konusu saldırının emperyalistlerin hedefleri doğrultusunda yapıldığını gösteriyor. 1980'li yılların sonunda 23 bin çalışanı olan kurumda işçi sayısı 7 bine kadar düştü.

Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) da AKP iktidarının hedefindeki kurumlardan biri. TTK'da 1980'li yıllarda 40 bin çalı-

şanıyla yılda 7 milyon ton kömür üretirken, 2023 yılında 8 bin 500 çalışanıyla 800 bin ton kömür üretildi. Zarar ettirilen TTK'ya bağlı işletmeler her fırsatta özelleştirme saldırısı ile karşı karşıya kalıyor. Son olarak Zonguldak'ta bulunan Karadon Müessesesi'nin özelleştirilmesi işçilerin düzenlediği eylemlerin ardından püskürtüldü.

Manisa'nın Soma ilçesinde Eynez açık bölgesinde bulunan ve TKİ'ye bağlı Soma Ege Linyitleri İşletmesi (ELİ) bünyesinde linyit kömürü üretimi yapılan madenin Yeni Anadolu şirketine devredilmesi ise işçilerin mücadelesi ile püskürtüldü. Özelleştirmeye karşı Ankara'ya doğru yürüyüşe geçen ve Kırkağaç bölgesinde jandarma tarafından durdurularak engellenen işçiler çadır kurarak nöbete başladı. İşçiler, direnişlerinin 26'ncı gününde özelleştirmeyi iptal ettirdi.

İşsizleştirilen kurumlardan biri de Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü'dür (MTA). MTA yapısı değiştirilerek küçültüldü, bilimsel yapısı bozuldu ve kurum işsizleştirildi. Böylece madencilik sektöründe taşeron çalışma hâkim kılındı, bilim ve teknolojinin kullanımından vazgeçildi.

TKİ'nin bölgedeki faaliyetinin 1998 yılında durdurulması ile birlikte Şırnak'taki ocaklar, 2001 yılında rödovans (kiral-

ma) karşılığı Dicle Anonim Şirketi'ne verildi. TKİ'nin madenleri işlettiği dönemde, bölgede 10 bine yakın işçi çalışırken rödovans sistemine geçildiğinde üretim artarken işçi sayısı yarıdan fazla azaldı. Bölge birkaç maden patronuna bırakıldı. Kaçak madenlerde yaşanan iş cinayetlerinde onlarca işçi hayatını kaybetti.

28 Ekim 2014 tarihinde, Karaman'ın Ermenek ilçesine bağlı Pamuklu köyü yakınlarında, rödovans sistemiyle çalışan Has Şekerler Madencilik'e ait kömür işletmesindeki su baskını sonucunda 18 işçi 350 metre yerin altında mahsur kalarak hayatını kaybetti. Ermenek'te ve diğer onlarca madende yaşanan işçi ölümlerinin nedeni madenlerin özelleştirilmesi, taşeron çalışma sisteminin yaygınlaştırılması, denetimsizlik ve sendikasızlaştırma politikalarıdır.

ÇAYIRHAN'DA NELER OLUYOR?

İşçi ve emekçileri sefalete sürükleyen Erdoğan-Şimşek ekonomi programına göre bu yıl özelleştirmelerden 20 milyar lira gelir elde edilmesi hedefleniyor. Bu kapsamda Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Ocak-Ekim döneminde 57 ihale düzenledi. Çayırhan Termik Santrali de maden sahasıyla birlikte 17 Eylül'de ihaleye çıkarıldı. 4 Aralık'ta teklif süresi kapatılacak. Yaklaşık 10 bin işçinin çalıştığı ve ai-

leleriyle birlikte yaşam alanı olan Çayırhan 1987'de kuruldu. Özelleştirmenin hedefindeki santral 2000 yılında 20 yıllığına CİNER Holding'e devredilmiş, işletme hakkının sona ermesiyle 30 Haziran 2020'de devlete iade edilmişti. 4 yıldır kamunun işlettiği santral bir kez daha sermayedarlara verilmek isteniyor.

Çayırhan TES'in özelleştirilmesi halinde kamunun elektrik üretimindeki payı yüzde 20'li oranlara gerileyecek. Yani elektrik üretim ve dağıtımının neredeyse yüzde 80'i özelleştirilmiş olacak. Her yıl 3,5 milyar liralık değer kamu için değil bir sermaye grubu için üretilecek. Üstelik madenle birlikte lojmanlar, binalar, madene ait her şey ihaleyi alan şirketin olacak. Aileleri ile birlikte lojmanlarda kalan işçiler hem işsiz hem evsiz kalacak.

İşçiler "varlık satışı ve özelleştirmeler iptal edilsin" ve "çalışma koşulları iyileştirilsin" talepleriyle yer altında ve üstünde direniyor.

Özelleştirme furyası durdurulamazsa önümüzdeki dönemde birçok elektrik santralının, madenlerin, kıyıların, limanların satışa çıkarılması engellenemeyecektir. Özelleştirmelerin ağır faturası ise emekçilere ağır çalışma koşulları ve hak gaspları olarak kesilecektir.

İşçi-emekçiler dört bir yanda direnişte!

Ankara'nın Nallıhan ilçesinde bulunan **Çayırhan Termik Santrali** maden sahalarının özelleştirme kararına karşı maden işçileri 20 Kasım sabahı kendilerini madene kapatarak eylem başlattı. Termik santralde 1300'ü madende olmak üzere 2000 işçi çalışıyor. İşçiler yer altında ve yer üstünde direniyor.

Birleşik Metal-İş'in MESS üyesi **GE Grid Solutions, Hitachi Energy, Schneider Electric ve Arıtaş Kriyojenik**'te yaptığı toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde uyuşmazlık tutanağı tutulması üzerine başlayan eylemler sürüyor. MESS'in sefalet teklifine karşı her Cuma vardiya giriş çıkışlarında uyarı eylemi yapan işçiler "İşçiler açken patronlara huzur yok!" diye seslendi.

Adana'da **SASA Polyester ve Gemont Endüstri**'de çalışan Yapı ve Yol İşçileri Sendikası üyesi taşeron işçileri 20 Kasım'da eylemlere başladı. Eylemlerinin üçüncü gününde işçiler saldırıya uğradı ve gözaltına alındı.

Antakya'nın Payas ilçesinde bulunan **Atakaş Çelik**'te Birleşik Metal-İş üyesi işçiler işten atma saldırılarına karşı baskıların son bulması talebiyle direnişe (18 Kasım) başladı.

Polonez işçilerinin grevi devam ediyor. Tek Gıda-İş üyesi Polonez işçileri grevin 124. gününde (18 Kasım) patronun "tazminatı öderiz ama sendika davalarından vazgeçerek mücadeleyi sonlandırın" teklifini reddederek "greve devam" dedi.

Buca BEGOS'ta bulunan **TELUS** firmasında çalışan emekçilerin sendikalaşma mücadelesi sürüyor. İşten atma saldırısını devreye sokan yönetime karşı 14 Kasım Perşembe günü 17.00'da TELUS binası önünde bir eylem gerçekleştirildi.

Tuzla'da **TKIS Perde** direnişiyile **MKB Rondo ve Tarkett** grevleri sürüyor. BDSP ve İEKK 15 Kasım'da direniş ve grevleri

ziyaret etti.

As Plastik'te toplu sözleşme hakkı, çalışma koşullarında iyileştirme ve sendikal haklar talepleri için çıkılan grev 62. gününde (20 Kasım) anlaşma imzalanarak sonlandırıldı.

Lezita işçileri, grevin 253. gününde (15 Kasım) hukuki kazanım elde etti.

Pamukkale Üniversitesi (PAÜ) İktisadi İşletmeleri'ne bağlı kantin ve sosyal tesis işçilerinin örgütlü olduğu Türk-İş bünyesindeki TOLEYİS üniversite yönetimiyle görüşmelerinde anlaşma sağlayamadı. Sendika grev kararı aldı. **Pamukkale Üniversitesi İktisadi İşletmeleri**'nde işçiler greve çıktı.

Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi'nde 19,5 yıldır çalışan **Sema Keban**, düşük ücretlere karşı bir günlük çalışmama eylemi yaptığı için işten çıkarıldı. Konu ile ilgili 20 Kasım'da MMO

önünde basın açıklaması yapıldı.

Kartal Belediyesi'nde grev sürecinde grev kırıclığını eleştirdiği için işten atılan **Belgin Taş** açıklama yaptı. 18 Kasım günü yapılan açıklamada Taş belediyede 10 yıldır çalıştığını ve mücadeleye devam edeceğini duyurdu.

DİSK'e bağlı Nakliyat İş Sendikası, **Havi Lojistik** işverenin toplu sözleşme yetkisine itiraz etmesini protesto ederek, McDonald's'ı boykot etmeye çağrı yaptı.

Aile Sağlık Merkezleri'nde çalışan sağlık emekçileri her Çarşamba sağlık merkezleri ve vergi daireleri önünde açıklama yapıyor.

BELEDİYELERDE ANLAŞMALARIN İMZALANMASININ ARDINDAN GENEL-İŞ'TEN İSTİFALAR

Belediyelerde anlaşmaların imzalanmasının ardından Genel-İş Sendikası'nın

dan temsilcilik düzeyinde istifalar yaşanmaya başladı.

Buca Belediyesi'nde Genel İş Sendikası'nın satış sözleşmesine imzalaması sonrası sendikadan Buca Belediyesi işyeri temsilcilerinden altısı istifa ettiklerini açıkladı. 14 Kasım'da açıklama yapan işçiler temsilcilik görevlerinden istifa ettiklerini açıkladı.

Genel-İş İstanbul Anadolu 1 Nolu Şube yönetimi, genel merkezin işçilerin iradesi dışında TİS'i imzalamasına tepki olarak sendikadan istifa etti. Yapılan açıklamada 18 Kasım akşamı gerçekleşen grevin sadece 1 dakika sürdüğü hatırlatıldı.

Beşiktaş Belediyesi'nde çalışan Can Fırat Acısu DİSK Genel-İş Avrupa 1 Nolu temsilcilik görevinden istifa etti.

"ÖZELLEŞTİRMEYE KARŞIYIZ"

Ankara'da Çayırhan Termik Santrali'nde özelleştirmelere karşı başlatılan eylem dördüncü gününe girdi. Direnişçi madencilerden Ersin şunları ifade etti:

"Biz madenciler olarak özelleştirmeye karşıyız. Şu anki şirketimizde çalışmayı istiyoruz. Daha önceki şirketimizde çalıştığımızda kazaların ve ölümlerin

Çayırhan'da maden işçileri anlatıyor

daha çok olduğunu görmüştük. Üretimde 'hadi hadi' denmesini istemiyoruz. Daha üretken olmak için özelleştirmeye karşıyız. Evimize rahat gitmek istiyoruz. İşten çıkarılacağız korkusuyla yaşamak istemiyoruz."

Direnişçi madencilerden Volkan şun-

ları ifade etti:

"Bizler 1300'ü madende ve 700'ü santralde çalışan işçiler olarak direniyoruz. 2020'de alınan kararla burası varlık satışı ile satılmak isteniyor. Varlık satışına karşıyız. 2020'den önce burada

özel bir firma vardı ve zorluklar yaşadık. Özelleşmesini istemiyoruz. Çarşamba günü gece vardiyasına çıkan arkadaşlarımız kendini yeraltına kilitledi. Bugün 4'üncü günümüz, yetkililerden gerekli bilgiyi alamadık. Eğer dönüş olmazsa yer altındaki arkadaşlarımızla açlık grevine başlayacağız. Yetkililerden destek bekliyoruz."

KIZIL BAYRAK/ ANKARA

Ankara ve İzmir'de işçi buluşmaları

ANKARA'DA İŞÇİ BULUŞMASI

Ankara'da haftalardır çalışması yürütülen İşçi-Emekçi Buluşması 17 Kasım'da yapıldı. Saat 13.45'de Yüksel Caddesi'nde toplandı ve Sakarya Caddesi'ne yüründü.

Sakarya Caddesi'nde "Krizin ve savaşın faturasını reddediyoruz! İnsanca yaşamak istiyoruz!" pankartının açıldığı eylemde ortak açıklama okundu. Ardından kurulan işçi emekçi kürsüsünde KESK Eş Başkanı Ahmet Karagöz, işten atılan bir kadın büro çalışanı, özel sektör öğretmeni, Sincan OSB'de işten atılan bir işçi, Ostim'de çalışan bir işçi, Emekliler Meclisi konuşmalar yaptı.

Eylemde grevde olan As Plastik işçilerinin mesajı da okunarak direniş selamlandı.

Eylemde "İnsanca yaşamak istiyoruz", "Verginin yükü patronlara", "Direne direne kazanacağız", "İşten atılmaya yasaklansın", "Kahrolsun sendika ağaları", "Söz yetki karar işçilere", "Kayımlar gidecek, biz kalacağız", "Kadına yönelik şiddete hayır" sloganları sık sık atıldı.

İZMİR'DE 17 KASIM BORNova BULUŞMASI GERÇEKLEŞTİ!

İzmir'de "Krizin faturasını ödemeyeceğiz!" şiarıyla işçiler, emekçiler, emekliler Bornova Meydanı'nda buluştu.

Haftalar öncesinden çalışmalarını

başlayan buluşma hazırlıkları İzmir'de ilerici-sol güçlere, emek ve meslek örgütüne çağrısı taşınarak başladı. Krizin faturasına karşı kitlesel bir tepkinin açığa çıkartılması ihtiyacı ve hedefiyle gerçekleştirilen çağrılara birçok kurum olumlu yanıt vermedi. Yaklaşık yirmi kurumun imzasıyla gerçekleştirilen ve yaygın bir ön çalışma ile çağrısı yapılan eylemde kurumlar pankartlarıyla yer aldı.

Katılımcı kurumların kortejler eşliğinde alana girdi ve program katılımcı tüm kurumların selamlanmasıyla başladı. Ardından sınıf mücadelesinde yaşamını yitirenler için bir dakikalık saygı duruşu gerçekleştirildi. Buluşmanın gündemlerinin vurgulandığı sunumun ardından

imzacı kurumlar adına hazırlanan ortak metin okundu.

Ortak metnin okunmasının ardından ülkenin dört bir tarafında hakları için direnen işçiler selamlandı. As Plastik, MKB Rondo ve Eker Süt işçilerinin buluşmaya gönderdikleri selamlama mesajları okundu.

Buluşmadan notlar:

-Tüm Emekli Sen Bornova Şubesi katılarak destek verdi. İmzacısı kurumlar:

-Ön çalışmanın yaygınlığına rağmen buluşmaya katılım beklenenin altında kaldı. Birçok kurum ancak kendi dar kitlesini alana taşımakla yetindi.

-Buluşmada imzacı kurumlar pankartlarıyla yerini aldı. BDSP "Krizin fatu-

rasına, faşist baskıya geçit verme", Ege İşçi Birliği "Genel grev genel direniş", DEV TEKSTİL "Düşük ücretlere, vergi soygununa, işten atılmaya karşı örgütlen", Birleşik Emekliler Sendikası "Sefalet teslim olmayacağız" şiarlı pankartlarla katılım sağladı.

-"İşçilerin birliği sermayeyi yenecek", "Kahrolsun ücretli kölelik düzeni", "Birleşe birleşe kazanacağız", "Zafer direnen emekçinin olacak" vb. sloganlar sıklıkla atıldı.

KIZIL BAYRAK / ANKARA-İZMİR

Krizin faturasına, faşist baskıya geçit verme!

rında imza standı açtı ve bildiri dağıttı. Emegın Kurtuluşu'nun son sayısı ulaştırıldı.

Avcılar minibüs duraklarında imza standı açıldı. Stant faaliyeti boyunca, işçi ve emekçilerden imza toplanırken, öte yandan "krizin faturasını reddedelim" şiarlı bildirimler, ajitasyonlar eşliğinde işçi ve emekçilere ulaştırıldı.

Esenyurt'ta ise çeşitli sanayi havzalarında, işçi ve emekçilere ajitasyonlarla bildiri dağıtımını gerçekleştirildi. İşçiler yapılan ajitasyonlarda, "krizin faturasına ve faşist baskıya karşı" mücadeleye çağrıldı.

Gebze'de geçtiğimiz hafta boyunca sınıf devrimcileri işçi duraklarında, kent

meydanında ve fabrika önlerinde kampanya çalışması yaptı. Vergi soygunuyla ilgili imza çalışması ve MİB'in vergi gündemli işçi anketi işçi duraklarında ve fabrika önlerine taşındı. Ücretlerde yaşanan vergi kesintisi, geçim sıkıntısı, iktidarın asgari ücret politikası üzerine konuşmalar yapıldı. BDSP'nin "Krizin faturasını reddediyoruz" başlıklı bildiri-si, Emegın Kurtuluşu'nun yeni sayısı da işçi duraklarında ve fabrika önlerinde, vardiya girişi çıkışlarında işçilere ulaştırıldı. Ayrıca BDSP'nin kayyım gündemli afişleri merkezi yerlere yapıldı. Gebze ve Tuzla civarında devam eden grev ve direnişlere yapılan ziyaretlerde kampanya anlatıldı ve imza toplandı.

25 Kasım gündemli "Krizin faturasına, savaşa, şiddete geçit verme" şiarlı İEKK stickerları Gebze ve Çayırova mahallerinde ve ana noktalarda yapıldı.

Ankara'da Ankara İşçi Meclisi'nin "Krizin faturasını patronlara ödetelim" şiarlı afişleri, Emegın Kurtuluşu imzalı "Krizin faturasına, faşist baskıya geçit verme" şiarlı afişler Sincan, Mamak, Batıkent, Ostim, Dikmen ve Kızılay'da yaygın olarak yapıldı. AİM imzalı stickerlar da birçok ilçe ve mahallede yaygın olarak kullanılmaya devam ediyor. İmza kampanyası kapsamında Mamak, Ostim ve Sincan'da işçi ve emekçilerden imza toplandı.

KIZIL BAYRAK / İSTANBUL- GEBZE- ANKARA

Sınıf devrimcileri "Krizin faturasına, faşist baskıya geçit verme!" şiarlı kampanya kapsamında İstanbul, Gebze ve Ankara'da faaliyetlerini sürdürdü.

Ümraniye Çarşısı ve Sarıgazi Metro çıkışında kampanya için stant açan sınıf devrimcileri, krizin faturasını ödemeyi reddetmeye, baskı ve sömürü politikalarına geçit vermemeye çağırdı.

Küçükçekmece'de işçi ve emekçilere "Krizin faturasına, faşist baskıya geçit verme!" çağrısı yapan sınıf devrimcileri imza standı açtılar.

Kampanya çalışması kapsamında 5 Kasım'da Sefaköy metrobüs çıkışında, 10 Kasım Pazar günü ise Atatürk Mahallesi'nde stant açıldı. Yapılan konuşmalarda kölece çalışma koşullarına, baskıya, sömürüye karşı birlik olma, örgütlenme çağrısı yapıldı.

Sınıf devrimcileri TÜYAP kitap fu-

25 Kasım'da alanlara!

Krizin faturasına, savaşa ve şiddete geçit verme!

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü yaklaşıyor. 1960 yılında Dominik Cumhuriyeti'nde katledilen Mirabel kardeşlerin anısına 1981 yılında gerçekleşen Latin Amerika ve Karayip Kadın Kurultayı'nda alınan kararın ardından, 25 Kasım on yıllardır dünya çapında eylemlerle karşılanıyor. Başta kadınlar olmak üzere, kitleler tarafından dünyanın dört bir yanında kadına yönelik şiddete karşı mücadele talepleri yükseltiyor.

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nü bu yıl çok yönlü saldırıların olduğu bir süreçte karşılıyoruz. Her geçen gün derinleşen ekonomik kriz, sermaye iktidarı eliyle yaratılan toplumsal çürüme, kadınların kazanılmış haklarını gasp eden politikalar kadınların ve çocukların yaşamını derinden etkiliyor.

İşçi ve emekçi kadınların topyekûn saldırılar karşısında güvenceli çalışma ve yaşam için mücadeleden başka seçeneği bulunmuyor.

KRİZİN FATURASINI REDDEDELİM!

Ekonomik krizin yükü Orta Vadeli Program'la tamamen üzerimize yıkılmaya çalışılıyor. Hayat pahalılığı, vergi yükü, temel tüketim maddelerine her gün gelen zamlar alım gücümüzü düşürüyor. İşsizlik, yoksulluk emekçi kadınları vurmaya devam ediyor. İŞKUR üzerinden hayata geçirilen "İşbaşı Uyum Programı", "Toplum Yararına Program" gibi saldırılar ile sadece sağlık sigortası yapılarak güvencesiz, cep harçlığı bile denilemeyecek ücretlerle çalışma emekçi kadınlara dayatılıyor. Fabrikalarda, iş yerlerinde aynı işi yapmasına rağmen kadınlar daha düşük ücret almaya devam ediyor. Sendikası çalıştırılmayan işçi ve emekçi kadınlar için güvencesiz çalışma, düşük ücretler, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin alınmaması, artan baskı, taciz ve mobbing anlamına geliyor. Kadınların fabrikalarda, iş yerlerinde karşı karşıya kaldığı ekonomik, cinsel ve psikolojik şiddet derinleşiyor.

Krizin faturasını reddetmek; ekonomik, cinsel ve psikolojik şiddete "dur" demek için direnen işçilerin yolunda mücadeleyi büyütmekten başka bir seçenek bulunmuyor. Bugün Polonez'de, Lezita'da ve pek çok fabrikada kadın işçiler sendika düşmanlığına, işten atma-

lara, tacize, mobbinge karşı direniyorlar. Erkek sınıf kardeşleriyle birlikte hem patronların hem de onların temsilciliğini yapan sermaye düzeninin saldırılarına geçit vermiyorlar. Polis-jandarma saldırısı, baskılar, gözaltılar direnen işçileri mücadelelerinden vazgeçiremiyor.

Şimdi direnen işçilerin yolunda mücadeleyi büyütme zamanı. Fabrikalarımızda, iş yerlerimizde taban örgütlülüklerimizi kurup kölece çalışma koşullarını, krizin faturasını reddetme zamanı!

KİRLİ SAVAŞLARA "DUR" DİYELİM!

Emperyalistlerin, Siyonistlerin ve onların işbirlikçilerinin kendi çıkarları için yürüttükleri savaşlardan en çok kadınlar ve çocuklar etkileniyor. Filistin'de, Lübnan'da, Ukrayna'da, Suriye'de ve pek çok yerde savaşlarda en ağır faturayı kadınlarla birlikte çocuklar ödüyor.

Emperyalist hegemonya savaşlarından pay kapmak isteyen tek adam rejimi savaş ve saldırganlığı trmandırıyor. AKP sözcüleri Filistin'de soykırıma varan saldırıların karşısında olduklarını söyleyip duruyorlar. Kendilerini Filistin halkının yanındaymış gibi göstermeye çalışıyorlar. Ancak bu hamasetin arkasında İsrail'le her türlü ilişkinin devam etmesi yatıyor. İsrail'e askeri ve ticari her türlü desteği sunmaya devam ediyorlar. Diğer yandan, Kürt halkına dönük saldırılarını kesintisizce sürdürüyorlar. Bir yandan sahte

«barış» sürecinden bahsediyorlar, öte yandan kayımlarla halkın iradesini gasp ediyorlar. Esenyurt'un ardından Batman, Mardin ve Halfeti belediyelerine atanan kayımlar, Kürt halkının haklı ve meşru taleplerini yok saymanın yanı sıra, Kürt kadın hareketinin birikimlerini de faşist baskı ve terörle ezmeyi hedefliyor.

Şimdi emperyalistlerin, Siyonistlerin ve onların işbirlikçilerinin kirli savaş politikalarının karşısında durma zamanı! Gerçek barış için «işçilerin birliği, halkların kardeşliği» mücadelesini büyütme zamanı!

KADIN CİNAYETLERİNİ DURDURALIM!

Katliam boyutuna varan kadın cinayetleri, çocuk katliamları, istismar, gençler arasında yaygınlaşan intiharlar, hayvan katliamları kapitalist sömürü düzeninin çürümüşlüğüne gözler önüne seriyor. AKP-MHP iktidarı da adeta bu çürümüş düzenden besleniyor. Buldukları her fırsatta kadın düşmanı politikaları devreye sokuyorlar. İstanbul Sözleşmesi'ni iptal ettikleri gibi kadınların tüm kazanılmış haklarını bir bir ellerinden almak istiyorlar. Kadın katillerine ve istismarcılara uygulanan cezasızlık politikaları ile adeta şiddeti teşvik ediyorlar.

Ayşenur ve İkbâl'in vahşice katledilmesinin ardından iktidar sözcüleri kadına yönelik şiddetle ilgili cezaların artırılacağından, şiddetle mücadele edeceklerin-

den dem vurdular. Ancak bu söylemlerin büyük bir ikiyüzlülük olduğu ortadadır. İktidarda oldukları süre boyunca kadına yönelik şiddeti önlemek şöyle dursun, attıkları bütün adımlarla kadına yönelik şiddeti büyüttüler. Kadın cinayetleri AKP iktidarı döneminde artmaya devam etti. Şimdi şiddet üreten, her yerinden çürüten kapitalist düzene ve onun temsilciliğini yapan AKP-MHP iktidarına karşı mücadele etme zamanı. Kadın cinayetlerini durdurmak, güven içerisinde yaşayacağımız bir düzen kurmak için devrim ve sosyalizm mücadelesini büyütme zamanı.

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü'nde sesimizi güçlü bir şekilde çıkaralım. Krizin faturasına, savaşa ve şiddete geçit vermeme çağrımızı alanlara taşıyalım. Taleplerimizi 25 Kasım'da güçlü şekilde haykıralım:

-Toplumsal hayatın her alanında kadın-erkek eşitliği!

-Kadına yönelik şiddete karşı yaptırımlar caydırıcı olacak şekilde artırılmalı!

-Cinsiyet ayrımcılığına son verilsin, eşit işe eşit ücret ödensin!

-Fabrikalarda, işyerlerinde şiddet, taciz ve mobbinge karşı etkin önlemler alınsın! Kadın işçilerin ağırlıkta olduğu denetleme mekanizmaları kurulsun!

-6284 Sayılı Kanun, İstanbul Sözleşmesi, nafaka hakkı vb. kazanılmış haklar gasp edilemez!

İŞÇİ EMEKÇİ KADIN KOMİSYONLARI

Emperyalist-kapitalist sistem savaş ve saldırganlık üretiyor...

Öncelikli hedef kadın ve çocuklar!

Sömürü üzerine kurulu emperyalist-kapitalist sistem sürekli şiddet üretiyor. Bu şiddetin en yoğunlaştırılmış hali ise savaşlardır.

İnsanlık tarihinde 15 bin savaşa tanıklık edildiği tahmin ediliyor. Bu savaşlar yaklaşık 4,5 milyar insanın hayatına, doğanın tahribatına sebep olmuştur. Son yüzyılda yaşanan iki büyük emperyalist dünya savaşı dışında pek çok bölgesel savaşta da on milyonlarca insan öldürülmüştür. II. Emperyalist Dünya Savaşı'nda toplamda 52 milyon insan öldürüldü, 34 milyon insan ise sakat kaldı.

Günümüzde de emperyalist/kapitalist sistem saldırganlık ve savaş politikalarını en barbar yöntemlerle sürdürmektedir. Afganistan, Irak, Libya, Suriye ve Yemen gibi ülkeler savaş ve iç savaşla harabeye çevrildi. Ukrayna'da savaş üç yılını doldurmak üzereyken Siyonist İsrail Filistin'de sistematik işgal ve soykırım saldırısını artırıyor. İsrail'in Gazze'de devam eden soykırım savaşında öldürülen 50 binden fazla kişinin %70'i çocuk ve kadınlardan oluşuyor. 13 ayda Gazze'de öldürülen kadınların sayısının ise, son 4 yılda yapılan tüm savaş ve katliamlarda hayatını kaybedenlerin 4 katına ulaştığı belirtiliyor. Öte yandan Birleşmiş Milletler, İsrail'in saldırdığı Lübnan'da 1,4 milyon kişinin yerinden edildiğini açıkladı. Saldırılarda öldürülenlerin sayısı 3 bin 287'ye yükseldi.

Kısacası dünya Ortadoğu'dan Afrika'ya, Karadeniz'den Doğu Balkanlar ve Asya-Pasifik bölgelerine dek emperyalist savaş ve saldırganlığın etkisiyle büyük bir tehdit altında bulunuyor.

Emperyalist savaş ve saldırganlık poli-

tikalari sadece ölüm getirmiyor; toplumsal yıkım, açlık, sefalet, yoksulluk, işsizlik, hastalık, kadın ve çocukların tecavüze uğraması, fahişeliğe zorlanması gibi pek çok kötülüğü de alabildiğine yaygınlaştırıyor.

Savaş öncesi ve sonrası süreçten en fazla etkilenenler ise kadınlar ve çocuklar oluyor. Savaşın yıkıma uğrattığı bölgelerde tecavüz sıklıkla kullanılan bir kirli savaş politikasıdır. Geçmişten bugüne tarihte yaşanan savaşlara bakıldığında işgalci güçler kadın bedeni üzerinden de egemenliklerini göstermek istemişlerdir. Kadın bedeni işgal edilen toprakla özdeşleştirilmektedir. Geleneksel ataerkil anlayış gereği kadın bedeni "namus simgesi" olarak kodlandığı için bu "ele geçirme" sembolik bir silah olarak da kullanılmaktadır.

Savaş ve çatışmalarda kadınların maruz kaldığı bu cinsel şiddet, sonrası sü-

reçte de devam etmektedir. Kadınlar istenmeyen hamilelik, cinsel yolla bulaşan hastalıklar ve toplumdan dışlanma gibi ciddi sorunlarla yüz yüze kalıyor.

Savaşın sonuçlarından biri olarak yaşanan göçlerden de en çok kadınlar ve çocuklar zarar görmektedir.

Dünyada her 150 kişiden birinin, yaklaşık 40 milyon insanın, savaşlar nedeniyle göçe zorlandığı belirtilmektedir. Göçmenlerin %80'ini kadınlar ve çocuklar oluşturuyor. Kadınlar ve çocuklar gerek göç sırasında gerekse yerleştirildikleri mülteci kamplarında cinsel şiddete maruz kalmaktadır.

Cinsel saldırılarla birlikte daha pek çok sorunu kadınlar derinden hissediyor. Hayatın her alanında savaşların neden olduğu yıkımlar kadınlara daha fazla sorun getiriyor. Eğitime, sağlığa ve alt yapı hizmetlerine ulaşımın zorlaşmasıyla eziyete dönen yaşamlar, artan işsizlik ve

yoksulluk kadınları çok yönlü etkiliyor.

Savaşa ve saldırganlığa karşı direniş!

Her ne kadar emperyalist kapitalist sistem sürekli savaş ve saldırganlık üretse de tıpkı bugünlerde Filistin, Lübnan ve Yemen'de olduğu gibi buna karşı halkların direnişi de geliyor. Savaş kadınları çok yönlü yıkıma uğratsa da onlar direniş ve mücadeleleriyle savaş ve saldırganlık politikalarına karşı sesini yükseltiyor. Savaş ve saldırganlığın mağduru olan kadınların mücadelenin öznesi olduğunu da tarihten öğreniyoruz. 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü'nün sembolü olan Mirabel Kardeşler gibi, geçmişten bugüne farklı coğrafyalardaki kadınlar mağdur olmak yerine direnişi seçmeye devam ediyor.

İEKK 8 Kasım'da Polonez ve As Plastik direnişlerine ziyaret gerçekleştirdi.

Polonez Direnişi'nde yapılan konuşmada Polonez işçilerinin direnişi selamlandı. İşçi ve emekçi kadınların yaşadığı çifte sömürüye, ekonomik krizin ağır faturasına değinildi. Tüm bunlarla birlikte emekçi kadınların hayatın her alanında şiddetin farklı biçimleriyle karşılaştığı söylendi. Artan kadın cinayetlerine karşı mücadele çağrısı yapıldı. Sermaye düzeninin emekçi kadınları baskı, sömürü, geleceksizlikle birlikte şiddete mahkum etmeye çalıştığı vurgulandı. Polonez iş-

İEKK'den direniş ziyaretleri ve buluşma

çileri İEKK'nin 24 Kasım'da gerçekleştireceği "Krizin faturasına, savaşa ve şiddete geçit verme!" şiarlı panel-forum ve eyleme çağrı yapıldı.

Polonez Direnişi'nin ardından As Plastik direnişi ziyaret edildi. As Plastik işçileri ile yapılan sohbetlerde artan kadın cinayetleri, çocuk istismarı üzerine konuşuldu. Kadına yönelik her türlü şiddete karşı kadın, erkek birlikte mücadele vermenin önemi üzerinde duruldu.

Sarıgazi İEKK yaptığı kahvaltıyla eylem ve etkinlik hazırlıklarını konuştu.

Şiddetin farklı türlerini ve boyutlarını yaşayan işçi emekçi kadınların bu saldırılara karşı örgütlü mücadelesini büyüme çağrısının konuşulduğu kahvaltıda 24 Kasım'da Kadıköy'de yapılacak panel-forum ve eyleme çağrı yapıldı.

İEKK Küçükçekmece'de buluşma gerçekleştirdi. Ekonomik krizin kadınlara yansımaları, OVP kapsamında günde-

me gelen esnek ve güvencesiz çalışma modelleri üzerinde duruldu. Buluşmada öne çıkan bir diğer gündem de artan kadın cinayetleri, çocuk istismarı, çocuk katliamları oldu. Çürümüş düzene karşı tek yolun mücadele etmek olduğu vurgulandı. Buluşmada İEKK'nin 24 Kasım'da gerçekleştireceği panel-forum için planlamalar yapıldı. Sonrasında "Krizin faturasına, faşist baskıya geçit verme!" kampanyası kapsamında başlatılan imza kampanyası değerlendirildi, çalışmalar planlandı.

KIZIL BAYRAK / İSTANBUL

Demokrasi mücadelesi ve Kürt sorunu- 2

H. Fırat

Burada ikinci bölümünü sunduğumuz “Demokrasi mücadelesi ve Kürt sorunu” başlıklı beş bölümlük metin, 2005 yılında yapılmış çok daha kapsamlı bir inceleme ve eleştirinin alt bir başlığını oluşturmaktadır. Son gelişmelerin devrimci bir bakış açısıyla anlaşılmasına önemli bir katkı sağlayacağı inancıyla metni bölümler halinde okura yeniden sunuyoruz.

***

Türkiye’de Kürt sorununun bizzat Kürt akımları tarafından reformist bir çerçevede ele alınması yeni bir durum değildir. ‘70’li yıllarda Türkiye sol hareketinde olduğu gibi Kürt hareketi bünyesinde de biri devrimci-demokrat ve öteki reformist olmak üzere iki ana akım vardı. Reformist Kürt solunun o günkü temsilcileri (ki esas olarak PSK tarafından temsil ediliyordu) kendi stratejilerini, “Türkiye’ye demokrasi, Kürdistan’a otonomi” olarak özetliyorlardı. Bu, demokrasi sorununu devrim sorunundan koparan, dolayısıyla devrimci iktidar hedefinden yoksun, barışçıl kitle mücadelelerine dayalı olarak kurulu düzeni kendi temelleri üzerinde demokratikleştirmeyi hedefleyen ve bunu Kürtlere otonomi hedefiyle birleştiren reformist bir siyasal çizgi/strateji idi. Yine de sorunu sınıf ilişkileri içinde ortaya koymak ve tanımlanan amaçlara, egemen sınıfa karşı Türk ve Kürt halklarının birleşik mücadelesi ile ulaşmayı hedeflemek gibi ilerici üstünlüklere sahipti.

Esas olarak PKK tarafından temsil edilen bugünün Kürt reformist hareketi ise İmralı’dan beri artık bu kadarından bile yoksundur. Çünkü yeni reformist stratejide sınıflar, sınıf ilişkilerine dayalı siyasal mevzilenme ve mücadele yoktur. Bunun yerine artık tarihsel ilişkileri içinde iki “kavim”, yani “Türkler” ve “Kürtler” vardır. Kürt sorunu ise, tarih boyunca karşılıklı olarak hep kazançlı çıkmış bu iki kavmin ilişkilerinde 19. yüzyıl ile birlikte meydana gelen ve cumhuriyetin ilk yıllarındaki “yanlış anlamalar”la kontrolü hepten yitirilen bir tür yol kazasının ürünüdür ve çözümü de, aynı tarihin referans alınarak eski stratejik ilişkinin yeni koşullarda yeniden kurulmasından geçmektedir.

Bu durumda haliyle Kürt sorunu, çö-

zümünü kurulu toplum ve devlet düzenine karşı devrim ya da demokrasi mücadelesi içinde bulacak toplumsal-siyasal bir sorun olmaktan çıkıyor, dünyada ve bölgede yaşanan yeni gelişmeler ve oluşan yeni güç ilişkileri içinde, Türk ve Kürt ilişkilerinin alacağı/alması gereken yeni biçim sorunu haline geliyor.

Abdullah Öcalan’ın, burjuva demokrasisinin idealleştirmesine dayalı “yeni sistem”i kapsamında genel ve soyut planda demokrasi üzerine onca söz ettikten sonra, somut olarak Kürt sorununa geldiğinde bütün bunları unutmaması, konuyu esası yönünden Ortadoğu’da yeni gelişmeler ve güç dengeleri ile Türk-Kürt ilişkilerinin tarihsel bilançosu üzerinden ortaya koyması, Türk burjuvazisi adına ülkeyi yönetenleri buradan hareketle ikna etmeye çalışması da işin aslında işte bundan dolaydır.

Bu ele alış çerçevesinde sorun, devrim bir yana, genel olarak demokrasi sorunu olmaktan bile çıkarılmış, egemen sınıfın stratejik çıkarlar temelinde bir “Kürt reformu”na ikna edilmesi sorunu haline getirilmiştir.

Yeni stratejide Türkiye işçi sınıfına ve emekçilerine söz planında bile herhangi bir rol tanınmaması, sorunun Türkiye’nin genel demokrasi ve devrim mücadelesinden kopararak ele alınması da anlamını burada bulmaktadır.

TARİHSEL REFERANSLARIN ANLAMI

PKK “siyasal çözüm” çizgisine yöneldiği andan itibaren Abdullah Öcalan Türk-Kürt ilişkilerinin tarihine de aradığı uzlaşmaya uygun bir yorum getirdi ve bunu Türkiye’yi yönetenleri ikna etmek için ısrarla kullandı. Temel argümanı şu idi: Tarihte Türklerin Anadolu’ya girişleri (1071), Ortadoğu’ya yayılmaları (1514) ve nihayet Kurtuluş Savaşı’nı kazanmalarını (1920’ler), Kürtlerle kurdukları stratejik ittifak, onları kendi amaç ve hedefleri doğrultusunda yedeklemeleri sayesinde olmuştur. Cumhuriyetin kurulması ile birlikte Kürtlerin inkar edilmesi bu ittifakı bozmuş, bu ise sonuçta Türkiye Cumhuriyetini çok yönlü olarak zayıf düşürmüş, onu hala da aşılamayan bunalımlarla yüzüze bırakmıştır. Bugün Türkiye’nin önünde iç sorunları çözmek ve Ortadoğu ile İç Asya’da lider olarak sıvrılmek potansiyel olanağı durmaktadır. Bunu gerçek bir olanağa çevirmek ise Türkiye’nin Kürtlerle ilişkilerini onarmasına bağlıdır. Bunun yolu da Kürt-Türk ilişkilerinin yeniden tanımlanmasından, yani bir “Kürt reformu”ndan geçmektedir.

O gün için daha çok Türk kamuoyunu yumuşatmaya yönelik taktik bir söylem olarak algılanan bu tarih yorumu ve gelecek perspektifi, gerçekte o günkü “siyasal çözüm” yönelimi içinde açık bir

mantığa sahipti ve onunla tutarlıydı. “Siyasal çözüm” yönelimi gibi bunun da taktik değil fakat stratejik nitelikte bir yön değişiminin ürünü olduğunun herkesçe anlaşılabilmesi için İmralı sürecinin yaşanması gerektili.

PKK devrimci döneminde bahsi geçen tarihsel ilişkileri tümüyle farklı bir biçimde yorumluyor, özellikle de yerel Kürt beyliklerinin Yavuz Sultan Selim’le Çaldıran Savaşı (1514) üzerinden kurduğu ittifakı mahkum ediyor, bunu çağdaş Kürt işbirlikçiliğinin tarihsel temeli olarak niteliyordu. Nitekim 1970’lerin Kürt hareketinde “çağdaş İdris-i Bitlisiler” nitelmesi en ağır siyasal suçlamalardan biri sayılıyordu. Halkların ve özel olarak da Kürt halkının çıkarlarına aykırı olarak o dönemin egemen sınıf güçleri arasında gerçekleşen gerici ilişkilere yöneltilen bu suçlamanın kuşkusuz ‘70’li yılların halkçı devrimci-demokrat çizgisiyle dolaysız bir ilişkisi vardı.

Aynı tarihe ‘90’lı ilk yıllardan başlayarak getirilen yeni yorum ve bundan çıkarılan yeni sonuçlar ise tümüyle yeni yönelimle, bunun ifadesi siyasal çizgi değişimi ile ilişkiliydi. Ulusal sorunun ele alınışında ve çözümünde belirgin bir biçimde burjuva sınıf çizgisine meyledenler, tarihe de bu yeni ideolojik-siyasal yönelimin penceresinden bakacak hedeflenen yeni burjuva sınıf uzlaşma-

sına feodal dönemin egemen sınıflar uzlaşmasından tarihsel dayanaklar arayacaklardı. Hele de bu dayanaklar, Türk burjuvazisinin günümüzdeki bölgesel yayılmacı hedeflerine uygun düştükleri ölçüde çok daha işlevsel bir güncel anlam da kazanıyorlarsa...

İlk İmralı savunmalarından başlayarak Abdullah Öcalan bu tarih yorumuna özellikle sarıldı ve birbirini izleyen savunma kitaplarında buna genişçe yer ayırdı. (Uzun bir dönem boyunca dışardaki PKK propagandasının da ana temalarından biri oldu bu). Kaldı ki bu fikri işlemek için artık çok daha elverişli bir konuma ve koşullara da sahipti. Zira devrim, sosyalizm, devrimci sınıf mücadelesi türünden “yıkıcı” düşüncelerle Kürt hareketinin bağını radikal ve inandırıcı bir biçimde kesmiş bulunuyordu ve bu durumda, sözkonusu tarihsel referans iki ulustan egemen sınıfların yeni türden bir burjuva sınıf ittifakı (ki önerilen ittifakın nesnel sınıfsal mantığı sonuçta tümüyle bu idi) için çok daha anlamlı ve inandırıcı idi. Bunun kadar, belki kısa dönemde bundan da önemli olan ikinci bir elverişli etken, ABD’nin Irak işgali ve bunun bir parçası olarak Güney Kürdistan’da yaşanan gelişmelerin Türk burjuvazisinde ve devletinde yarattığı derin kaygılar ve yarına dönük korkulardı. Abdullah Öcalan, Türk burjuvazisinin temsilcilerini bir Kürt reformuna ikna etmek üzere tarihsel referanslara dayalı olarak yayılmacı hevesleri okşamaya yönelik vurgularını, bu kaygıları ve korkuları işlemeye de birleştirdi.

Ortaya konulan düşünce çizgisini bu ikincisinden başlayarak görelim.

GERİCİ KORKULARA BAĞLANAN UMUTLAR

Özgür İnsan Savunması olarak kitaplaştırılan *Atina Savunması*’nda Abdullah Öcalan, ABD emperyalizminin Ortadoğu’ya müdahalesini yerinde bir yorumla İsrail’in siyonist hesapları ile ilişkilendiriyor ve bunu Kürt sorununa şöyle bağlıyor:

“... İsrail’in ayakta kalabilmesi ve stratejik güvenliğe kavuşabilmesi, İkinci bir İsrail’e mutlak ihtiyaç göstermektedir. Bu görevi bir dönem İran Şahından bekledi. Uzun süre Türkiye’yi bu temelde yönlendirdi. Fakat ikisini de ikinci bir İ-

rail yapmak mümkün olmadı. Olacakları da kolay ve kısa vadede gerçekleşecek gibi değildir. Geriye Kürt seçeneği kalıyor. İsrail kurulur kurulmaz bu seçenek üzerinde durdu. Barzani ve daha sonra Talabani önderliğini hazırlamaya çalıştı. Çok büyük çaba harcadı. Kendilerine güçlerinin çok üstünde değer verdi. Kol kanat gerdi. Siyasi ve maddi destek sağladı. Sonunda ABD’nin büyük askeri gücüyle Irak bütünlüğünden özünde kopardı. Şekli birlik o kadar önemli değildir...” (Özgür İnsan Savunması, Mezopotamya Yayınları, s.83)

Bu değerlendirmenin nereye bağlanacağını kestirmek güç değildir. “Bu gelişme Türkiye’nin Kürt politikası için deprem etkisi yapabilecek tüm özelliklere sahiptir” diyen Abdullah Öcalan, sözlerinin devamında Türkiye’nin inkarcı Kürt politikasına değindikten sonra, asıl gelmek istediği noktaya gelerek şu değerlendirmeyi yapıyor:

“Kuzey Irak’ta ortaya çıkan Kürt federasyonu bu politikayı her gün, her saat zorlamaktadır. Yapılacak iki şey vardır: Ya askeri operasyonlarla dağıtmak, ya da kabullenmek. Askeri operasyon, ABD ve koalisyonla çatışma demektir. Kabul etmek ise, geçici bir ‘bekle gör’ politikası olup kalıcı ve çözümleyici hiçbir özelliğe sahip değildir. Buna bir de PKK’nin onbinlerce eğitimli militan gücü tüm dağ-

lık alanda üstlendirmesini, geniş iç ve dış kitle desteğini eklersek, Türkiye’nin tarihi bir yol ağzında bulunduğu gayet açıktır. Geçen her gün bu ‘bekle gör’ politikasının aleyhindedir. Kapsamlı bir Kürdistan savaşı tüm dünyayı Kürtlerin arkasına vereceği gibi, en yakın müttefikleri olan ABD ve İsrail’in kaybına, hatta karşısında bulmasına yol açacaktır. Kürt sendromunun daha da şiddetlenmesi bu gelişmelerden ötürüdür. Her şey Türkiye’yi yeni bir Kürt politikasını geliştirmeye zorlamaktadır...” (age, s. 83-84)

“Her şey Türkiye’yi yeni bir Kürt politikasını geliştirmeye zorlamaktadır”! Türkiye’nin gerici burjuva düzeni payına kaygı ve korku kaynağı gelişmelerden çıkarılan bu sonuç, Abdullah Öcalan’ın büyük umududur. O, Kürt sorununun devrimci-demokratik muhtevasını ve bunun Türkiye’nin genel demokrasi ve devrim sorunuyla bağını bir yana bırakarak, Türkiye cumhuriyeti devletini bir “Kürt reformu”na yöneltmeye dayalı yeni politikasını işte bu elbet üzerine kuruyor. Bu doğrultuda ve umutte tarihsel referanslara da dayandırılan çıkış yolunu güçlendirmek üzere, Türk burjuvazisinin/devletinin kaygı ve korkularını deşecek ek değerlendirmeler yapıyor:

“Şu hususu da önemle belirtmeliyiz ki, ABD ve İsrail’in Kürt yaklaşımı taktiksel olmaktan uzaktır. Kalıcı, stratejik

ve giderek tüm Kürtleri bağrında toplayacak tarihsel önemde bir gelişmedir. Ortadoğu’nun değiştirilmesinde başta gelen stratejik güç olarak görünmekte ve hazırlanmaya çalışılmaktadır. 1950’ler sonrası Türkiye’ye verilen Anti-Sovyetik ve Anti-Ortadoğu (Arap- İran karşıtlığı) rolü, daha kapsamlı ve uzun süreli olarak Kürtlerle yürütülmeye çalışılmaktadır. Tabii esas amaç, ikinci bir İsrail rolüdür. ABD ve İsrail’in bundan vazgeçmesi mümkün görünmemektedir. Mevcut durumda Kürtlerin kaybı, ABD açısından Ortadoğu’nun ve İsrail’in kaybı anlamına gelir. Daha da ötesi, olası İran ve Türkiye zorlamaları karşısında Irak’ta görüldüğü gibi manivelayı, bu ülkelerde yine elde tutmak istediği Kürtlerle atacaktır. Özcesi, Ortadoğu’nun artık güçlü sopası Kürtler olacaktır.” (age, s.84)

Bunları daha ileride, ABD-İsrail ikilisinin Güney Kürdistan’da yarattığı yeni fiili devletin ileride “Büyük Kürdistan” peşinde koşacağı, Türkiye, İran ve Suriye’den toprak talep edeceği ilişkin değerlendirmeler izliyor (s. 93-94) ve doğal olarak bunlar da sonuçta aynı amaca yöneliyor.

Abdullah Öcalan, avukat görüşmelerinde de ısrarla işlediği bu aynı temalara, bir yıl sonraki yeni savunma kitabında daha geniş bir yer ayırıyor. Burada PKK’ye, Türkiye’yi bekleyen bu tehlikelerin sürekli işlenmesi, bir Kürt reformuna

ikna etmek üzere Türk devleti ve topluma "Kürtlerin ve Kürdistan'ın stratejik rolünün çarpıcı ve güçlü bir biçimde gösterilmesi" gerektiği tavsiye ediliyor ve şunlar söyleniyor:

"Güney Kürdistan'da milliyetçi aşiretçi Federe Kürt devleti oluştuktan sonra etkisinin sürekli olacağı artık kesinleşmiştir. Dolayısıyla Kürdistan'ın mevcut statüsü TC aleyhine sorun üretecek bir konuma hızla erişmiştir. Eğer demokratik çözümler devreye sokulmazsa, milliyetçi hareketler kaçınılmaz olacaktır. (...) Devlet belki geleneksel ezme politikasına güvenmektedir. Fakat Büyük Ortadoğu Projesi'nin neye gebe olduğu tam bilinmemektedir. Ucu her tehlikeye açıktır. Kürtlerin stratejik rolünün Türkiye'nin aleyhine çevrilmesi çok önemli sonuçlarını beraberinde getirecektir. Türkiye üzerinde birçok tartışmayı, yeni talepleri gündemleştirecektir..." (Bir Halkı Savunmak, Çetin Yayınları, s. 324)

Bu sözleri ise, hemen devamındaki paragrafta, şu son derece dikkatli ve ölçülü tehdit cümlesi izliyor: "Kürtlerin bundan sonra stratejik rollerini başta ABD, İsrail olmak üzere her devlet ve güçle değerlendirebilecekleri gözden uzak tutulmamalıdır."

"KÜRT REFORMU"NA DAYALI TÜRKİYE MUCİZESİ

Bu geniş özeti verirken bizim için burada sorun, Güney Kürdistan'daki gelişmeler üzerinden ortaya konulan tüm bu değerlendirmelerin kendi sınırları içinde isabetli olup olmadığı değildir. (Hemen belirtelim ki bunlar esası yönünden isabetli değerlendirmelerdir). Burada bizim için ve konumuz bakımından önemli olan, tüm bunlarla Abdullah Öcalan'ın varmak istediği sonuçtur. Bunu ise daha baştan açıklamış bulunuyoruz. O tüm bunlarla, yani Güney Kürdistan'daki gelişmeler üzerinden Türk devletinin kaygılarını ve korkularını azdırarak, onu kendi ifadesiyle bir "Kürt reformu"na ikna etmeye çalışmaktadır. Tüm çabası, tüm vurguları, arada dikkatlice formüle edilmiş tehditleri, bir arada bu amaca yöneliktir.

Burjuva bir bakış açısıyla tüm bu çabada belki bir mantık olabilir. Ama bunda, bu aynı çabada, herhangi bir demokratik kaygı ve ilerici bir muhteva bulunmadığını bütün açıklığı ile belirtmek zorundayız. Abdullah Öcalan kimi kime karşı uyarıyor ve neye ikna etmeye çalışıyor? Güneyli Kürt liderlerini işbirlikçilikle suçlarken, bununla bağımsız ve egemen bir devleti yönetenlere hitap etmiyor herhalde. Altmış yıla yakın bir süredir Ortadoğu'da emperyalizmin bekciliğini yapan, halihazırda topraklarını Ortadoğu halklarına yönelik saldırı ve tehditler

için Amerikan emperyalizmine saldırı üssü olarak kullandıran, ABD-İsrail ikilisinin bölgedeki baş müttefiki konumunda bulunan, içerde kendi halkına karşı katmerli bir gericilik uygulayan, Kürtlere değil demokratik haklarını tanımak onların henüz ulusal varlıklarını bile kabule yanaşmayan bir devlete ve onun çıkarlarına bekcilik yaptığı sınıfa, işbirlikçi Türk burjuvazisine, sahi neyi anlatmaya çalışıyor Abdullah Öcalan?

Eğer Abdullah Öcalan, Amerikan emperyalizminin ve siyonist İsrail'in Ortadoğu halklarına yönelik gerici ve saldırgan politikalarının ve Güneyli Kürtlerin bu ikiliyle bölge halklarının çıkarlarını hiçe sayarak girdiği kirli ilişkilerin teşhirini, bölge halklarıyla ve bu arada Türk halkıyla devrimci birleşmeye dayalı bir mücadele perspektifiyle birleştirmiş olsaydı, elbetteki bu tümüyle ilerici-devrimci nitelikte bir çabanın ifadesi olurdu ve her türlü övgüyü ve desteği de hak ederdi. Fakat hayır, yazık ki onun artık böyle bir sorunu yok. Onun tüm çabası, kilitlendiği biricik gerçek hedef, bu gelişmelerin Türkiye'nin gerici burjuva düzeni ve devletinde yarattığı kaygı ve korkuları kullanarak Türkiye'yi yönetenleri sınırlı bir "Kürt reformu"na razı etmek ve sonra da tüm devrimci-demokratik birikimini tasfiye ederek yurtsever Kürt kitlesini bu aynı gerici düzene bağlamak, Kürt halk desteğini Ortadoğu'ya yönelik yayılmacı heveslerinin hizmetine vermektir. Türk ve Kürt egemenlerinin tarihteki ilişki ve ittifaklarının verimli meyvelerine yapılan o sonu gelmez vurguların mantığı da tümüyle buraya oturmaktadır.

Abdullah Öcalan Türkiye'nin tam demokratikleşmesinden yana olduğunu söylüyor, fakat hemen ardından da ekliyor: "Türkiye'nin AB kriterlerini hedeflemesi bu amacı karşılamaktadır." (Özgür İnsan Savunması, s.108). Bu onun Türki-

ye'nin tam demokratikleşmesine yönelik ufkunun "Kopenhag Kriterleri"nin ötesine geçmediğini, dolayısıyla Türk burjuvazisinin AB reformları projesini aşmadığını gösteriyor. Ona göre Türkiye AB reformları çerçevesinde zaten demokratik bir dönüşüm yaşamaktadır. Fakat bunu yeterli düzeyde bir Kürt reformuyla birleştirmeyi başaramadığı için bu süreç eksik kalmakta, sakatlanmakta, özellikle de Güney'de yaşanan tehlikeli gelişmeleri göğüslemeye yönelik olarak gerekli yararı sağlayamamaktadır. Bunu gidermenin yolu ise "Türkiye'nin genel demokratikleşme hamlesini Kürt reformuyla bütünleştirmekten" geçmektedir:

"Şüphesiz son yıllarda gelişen demokratik reform süreci önemlidir. Fakat Kürt politikasındaki tereddütlerden dolayı sürekli topallamaktadır. Bu da içte ve dışta güç kaybına yol açmaktadır. Kuzey Irak'ta gelinen nokta artık böyle yürümemeyeceğini çok açıkça ortaya koymaktadır. Tam demokrasili Türkiye ancak Kürt reformuyla mümkündür." (s. 87)

Ve nihayet bu düşünce çizgisinde ulaşılan temel sonuç:

"Sonuç olarak, demokratikleşmesini Kürt reformu ile tamamlamış bir Türkiye, çağdaş uygarlığın bir gereği olarak AB'de yerini alırken, Ortadoğu başta olmak üzere Kafkasya, Balkanlar ve Orta Asya'ya yönelik etkileme gücünü arttıracaktır. Geçmiş mirasa layık bir rolü böyle oynayabilecektir. Topallaşmadan sapa sağlam adımlarla yürüyecektir. Türkiye, Ortadoğu'nun tarihi demokratikleşme hamlesinde kontrolü ABD ve diğer büyük güçlere bırakmak yerine, tarihin tüm kritik aşamalarında olduğu gibi, Kürtlerle stratejik kardeşlik dayanışmasıyla güçlü bir atağa kalkabilecektir..." (s. 88).

Neredeyse "demokratikleşmesini Kürt reformu ile tamamlamış bir Türkiye'de artık başka sorun kalmayacak ve

böylece ülke kanatlanıp uçacak demeye gelen bu düşünce çizgisinde, Türkiye işçi sınıfının, emekçilerinin, daha özel olarak Kürt emekçilerinin, onların devrimci temsilcilerinin hiçbir yeri ve rolü yoktur. Burada muhatap tümüyle ve yalnızca Türk burjuvazisi, onun ülkeyi yöneten temsilcileri ve sınıf çıkarlarının bekçisi olarak devlettir. Amaç, onlarla barışıp bütünleşmektir. Reforma davet edilenler ve reformla kazanacak olanlar onlardır. Reform temelinde kendileriyle bütünleşilecek olanlar onlardır. "Kürtler" in yeni düzeyde elde edilmiş stratejik desteği sayesinde bölge gücü olarak sivrilecek, bölgesel güç mücadelesinde avantaj elde edecek olanlar da onlardır.

"Geçmiş mirasa layık bir rolü" de doğal olarak onlar oynayabileceklerdir. Bilindiği gibi bu "miras", "Ortadoğu başta olmak üzere Kafkasya, Balkanlar" üzerinden merkezi feodal bir imparatorluğun yayılmacı, halkları köleleştirici mirasıdır. Burada, ilgili kitabın öteki sayfalarında ve bunu izleyen yeni kitabında (Bir Halkı Savunmak), Abdullah Öcalan döne döne bunun başarılmasında Kürtlerin stratejik önemde bir rol oynadıklarını vurguluyor ve aynı rolün sınırlı bir "Kürt reformu" karşılığında pekala yeni dönemde de etkin bir biçimde oynanabileceğini söylüyor. Türk-Kürt ilişkilerinin bütün bir tarihini özel bir gayretle bu "stratejik" ilişki ve ittifak üzerinden değerlendiriyor. Ortadoğu'daki yeni gelişmelerin ise bir kez daha bu türden bir ilişki ve ittifakı kritik önemde bir ihtiyaç haline getirdiğini yineleyip duruyor.

(Devam edecek...)

(KIZIL BAYRAK, SAYI: 2005/39, 1 EKİM 2005)

F. Engels 204 yaşında: Gelecek kime ait?

A. Eren

“Yıkılsın! Masumiyetin yok olduğu, bencilliğin doruğa çıktığı, insanın insan tarafından sömürüldüğü bu eski dünya!” (Heinrich Heine)

Marx ve Engels’in dava yoldaşı büyük şair Heinrich Heine’nin bu iki büyük devrimci ve bilim insanına büyük bir hayranlıkla bağlı olduğu bilinmektedir. Heine’nin Marx ve Engels hakkındaki sözleri neredeyse kehanet gibidir: “Bu devrim doktorları (...) Almanya’da içlerinde hayat olan tek insanlardır ve gelecek onlara aittir...”

Evet, geleceğin, bu iki “devrim doktoru”nun bilimsel temellerini tüm yönleriyle ortaya koydukları yeni toplumsal bir düzende, sınıfsız, insanın insan tarafından sömürülmesinin son bulduğu sosyalizmde olduğu öngörüsü tartışmasızdır.

Friedrich Engels’in doğumunun 200. yıldönümünde, onun pratik ve teorik çalışmalarına ilişkin dünya çapında çok sayıda makale yayınlandı.

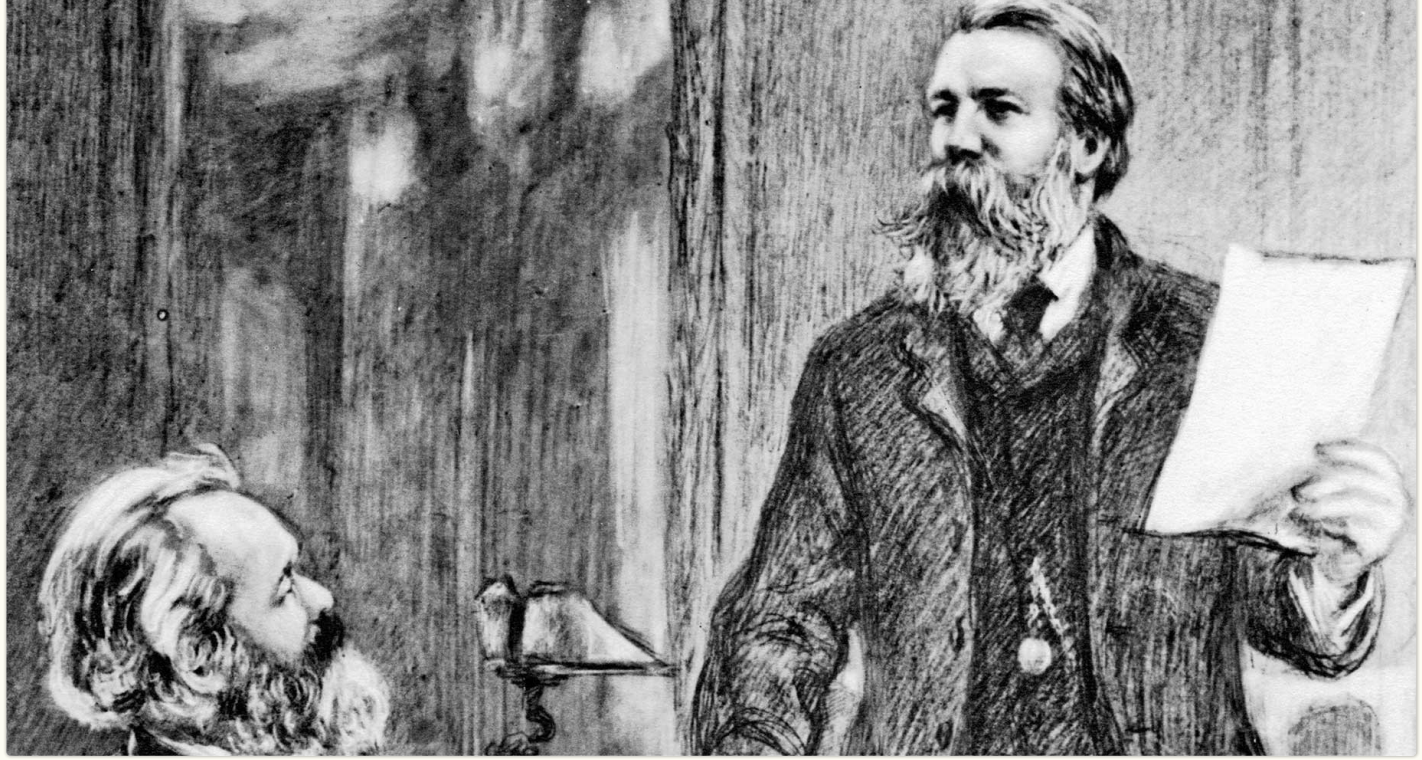
Bu makaleler, “Friedrich Engels ve İngiltere’deki emekçi sınıfların durumu”, “Friedrich Engels ve askerlik bilimi”, “Friedrich Engels ve Alman köylü savaşı”, “Devrimin bir askeri olarak Friedrich Engels” gibi başlıkları taşıyordu. Geçmişte de yapılageldiği üzere sadece bir “bilim insanı” olarak değil aynı zamanda bir eylemci olarak anıldı.

Bilimsel sosyalizmin ustalarını devrimci pratik faaliyetlerinden soyutlayarak, onları sadece “bilim insanları” olarak değerlendirme çabaları hep var olduğu için, şu ayırt edici özelliklerini öncelikle vurgulamak gerekiyor:

Engels sadece proletaryanın büyük bir teorisyeni değildi. Marx gibi o da her şeyden önce bir devrimciydi. Marx’ta olduğu gibi Engels’te de asolan her şeyden önce mücadeleydi. Bu komünizm uğruna inatçı, tutarlı ve tutkulu bir mücadeleydi.

Engels’in geride bıraktığı tüm eserleri, hem marksist teorinin tükenmez bir hazinesi olarak proletaryanın kurtuluşunun yolunu göstermekte, hem de bugün Marksizmin düşmanlarına karşı ideolojik bir silah olarak ölümsüz önemini korumaktadır.

Bu nedenle “Engels 200” vesilesiyle yapılan bilimsel konferanslar ve kitaplaştırılan araştırmalar, bütünlükten uzak olsa da, Marksizme ilgi duyan kesimlere ulaşma açısından önem taşımaktadır.

Bu bağlamda yayınlanan iki kitap önemli bir katkı sunmaktadır.

“FRIEDRICH ENGELS’İ 21. YÜZYILDA OKUMAK”

Norveç’teki Nord Üniversitesinde Dünya Tarihi Profesörü olan Frank Jacob, “Engels @ 200” başlıklı derlemesinde Engels’in bilimsel eserlerini farklı yönleriyle irdelemekte ve bu eserlerin 21. yüzyılda hala rol oynadığını titizlikle vurgulamaktadır.

Değerlendirmesi özetle şöyledir: Friedrich Engels 200 yıl önce doğdu ve yazıları hala büyük bir önem taşıyor. Çünkü günümüzün sorunlarını eleştirel bir şekilde tahlil ediyor ve bugünkü verili koşulları değiştirmek için mücadele azmi sağlıyor.

Eğer kitlelerin gerçekleştirdiği bir devrim dünyayı değiştirebilecekse, kapitalizmi ortadan kaldırarak onu daha iyi bir dünyaya dönüştürmek, yüzyılımızda insanlığın sorunlarını çözmek, bunun için en azından teorik bir harita sunan Friedrich Engels’in eserlerini yeniden incelemeyi gerektirmektedir.

2020 yılında yayınlanan ve yedi bilimsel makalenin yer aldığı eserin İngilizce çevirisi şu adreste yer almaktadır:

<https://www.buechner-verlag.de/wp/wp-content/uploa->

[ds/2022/02/9783963177620_oa.pdf](https://www.buechner-verlag.de/wp/wp-content/uploa-)

“BİR KLASİĞİN GÜNCELLEĞİ”

Friedrich Engels’in 200. doğum gününden (Şubat 2020) iki yıl sonra, 2022’de, Wuppertal Üniversitesinde “Bir klasiğin güncelliği” başlığı altında düzenlenen uluslararası kongrenin metinleri kitaplaştırıldı. (Smail Rapić/Naturphilosophie, Gesellschaftstheorie, Sozialismus. Zur Aktualität von Friedrich Engels) Konuşmacılar Engels’in marksist teoriye yaptığı özgün katkıları ortaya çıkarmayı ve yanlış yorumlamaları ortadan kaldırmayı amaç edinmişlerdi. On yedi akademisyen, felsefe, ekonomi, doğa ve askeri bilimlerle ilişkin olarak Engels’in devrimci teori ve bilime yaptığı devasa katkıları kapsamlı bir şekilde ele almaktadır.

Smail Rapić kitabın önsözünde Engels’e yönelik önyargılar ile ileri sürülen tüm suçlamaların temelsizliği üzerinde duruyor. “Engels’in ilk marksist dogmatist olduğu yönündeki yaygın iddia, onun eserlerinin çağdaş siyasi etkisini görmezden gelmektedir” diyor. “Engels bunları toplumsal kurtuluş sürecine bilimsel ve tarihsel olarak eskimiş katkılar olarak görüyordu” vurgusunu yapıyor. Engels’in yazılarını dikkatle okuyan, Avrupa sosyal demokrasisi içindeki pragmatik esnek-

liğini göz önünde bulunduran herkesin, onun bir dogmatistten başka her şey olduğu sonucuna varacağını söylüyor. Engels’in August Bebel’e yazdığı bir mektupta, “materyalist tarih görüşünü” “tarihin incelenmesi için bir rehber” olarak anlamak yerine “yüksek sesle söylenen bir söz” olarak kullanan “genç parti üyelerini” uyardığını hatırlatıyor.

Başta Lenin olmak üzere devrimci işçi hareketinin savaşçıları materyalist dünya görüşünü bir dogma olarak değil hep bir yol gösterici fener olarak gördüler ve uyguladılar. Engels’in kaba materyalist ve yarı bilgili parti temsilcilerini uyarması rastlantı değildi. “Alman Köylüler Savaşı’nın 1870 tarihli önsözüne ek” makalesinde yaptığı uyarı hala son derece günceldir.

“Özellikle önderlerin görevi (...) kendilerini eski dünya görüşüne ait modası geçmiş söylemlerin etkisinden giderek daha fazla kurtarmak ve sosyalizm bir bilim haline geldiğine göre, aynı zamanda bir bilim gibi uygulanması, yani incelenmesi gerektiğini her zaman akılda tutmak olacaktır.” (Friedrich Engels, MEW, Cilt 18, s.517)

TEORİ VE YÖNTEM BÜTÜNLÜĞÜ!

Engels’in, Marx ve kendisinin kapitalizm ile komünizm arasındaki farka dair çıkardıkları sonuçların ancak var olan ko-

şullar bağlamında doğru bir şekilde anlaşılacağı, aksi takdirde hiçbir bilimsel değeri olmadığı yönündeki değerlendirmesini hatırlamakta fayda var.

“Komünistler ve Karl Heinzen” başlıklı makalesinde Engels şunları söylüyor:

“Komünizm bir öğreti değil, harekettir; o ilkelerden değil, gerçeklerden yola çıkar. Komünistler, bir çıkış noktası olarak kendilerini şu veya bu felsefeye değil, geçmiş tarihin tüm seyrine, özelde, bugünkü medenileşmiş ülkelerde söz konusu seyrin fiili sonuçlarına dayandırır.”

Özellikle yaşamının son yıllarında Engels materyalist dünya görüşünün doğru anlaşılması ve uygulanması için yoğun ve ısrarcı bir çaba harcamıştır. Farklı kesimlerin mektuplarına verdiği yanıtlarda, diyalektik yöneme sadık kalınarak bu dünya görüşüne nasıl yaklaşılması gerektiğini büyük bir açıklıkla ifade etmiştir.

Edward R. Pease'ye yazdığı 27 Ocak 1886 tarihli mektubunda Engels şunları söyler:

“Ancak her halükarda, üyesi olduğum partinin kesin ve hazır bir tavsiyesi olmadığını belirtebilirim. Gelecekteki kapitalist olmayan bir toplum ile şimdiki toplum arasındaki farklara ilişkin görüşlerimiz, tarihsel olgulardan ve gelişim süreçlerinden çıkarılan kesin sonuçlardır ve bu olgular ve bu gelişim bağlamında sunulmadıkları takdirde, teorik ve pratik olarak değersizdir.” (MEW, Cilt.36, s.429)

Engels'in materyalist tarih anlayışının bir dogma, bir vasiyetname ya da bir şablon olarak kullanılmasına karşı tekrar tekrar yaptığı uyarılar ve onu somut tarihsel koşulların incelenmesinde bir rehber olarak kullanma çağrısı son derece önemlidir. Materyalist tarih anlayışı hazır dogmalar değil, daha ileri bir araştırma için dayanak noktaları ve bu araştırmanın yöntemini sunar. (Engels'in Werner Sombart'a yazdığı 11 Mart 1895 tarihli mektubu, özellikle materyalist dünya görüşüne nasıl yaklaşılması gerektiğine dikkat çekmektedir.)

“WUPPERTAL'DEN MEKTUPLAR”

Felsefe profesörü Marco Solinas'ın “Kapitalizmin eleştirisi üzerine” başlıklı makalesi, Engels'in kapitalizmi bir toplumsal düzen olarak eleştiren ilk kişilerden olduğunu detaylı olarak ortaya koyuyor. 22 yaşındaki Engels'in kapitalist gelişmenin merkez üssü olan Manchester'a geldikten sonra, 1842'de “Rheinische Zeitung” için yazdığı çok az bilinen beş kısa makalesini ele alıyor. Solanis bu metinlerde “kapitalizm eleştirisinin doğuşu”na dikkat çekiyor. Engels, toplumsal koşulları Hegelci diyalektikle ilişkilendirerek, sosyalist hareket için “teorik bir çerçeve bulan ilk kişidir” diyor.

Solinas, “Wuppertal'den Mektuplar”-da Engels'in işçilerin sefaletine ve fabrika sahiplerinin riyakârlığına işaret ettiğini; “İç krizler” makalesinde ise, endüstriyel sistemde servetin artışı ile mülksüzleştirilmiş bir sınıfın, proletaryanın ortaya çıkışı arasında antagonist çelişki olduğu temel tezini ortaya koyduğunu söylüyor. Engels'in bu makalede sınıf kavramını sosyo-ekonomik bir kategori olarak açıklamasını ayrıntılı olarak ele alıyor.

Wuppertal Üniversitesi (Bergische Universität) akademisyenlerinden Heinz Sünker ise, “Proletaryanın oluşumu” başlığıyla yayımladığı makalede, Engels'in ticari krizlerin ve ekonomik durğunluğun kaçınılmazlığını gördüğünün ve her şeyin “siyasi değil toplumsal” bir devrime yol açacağı sonucuna vardığının altını çiziyor. Sınıfların maddi çıkarlarının belirleyiciliği ortaya koyarak, 1842'de materyalist dünya görüşüne açık bir geçiş yaptığını belirtiyor. Solanis'in de özetlediği gibi, bu erken dönem teorik çerçeve “yalnızca Engels'e atfedilebilir, çünkü Marx o dönemde bu tür bir yaklaşımdan hala çok uzaktı” ve “Rheinische Zeitung”un genel yayın yönetmeni olduğu için Marx'ın bu makaleleri kesinlikle okuduğu ve bunlar üzerinde düşündüğü varsayılmalıdır diyor.

“Ulusal ekonominin eleştirisinin ana hatları”nda Engels, kapitalizmi tahlil etmek ve eleştirmek için teorik çerçeveyi inşa etme yolunda ikinci adımı atmıştır. Solanis, “burada Engels ve Marx'ın sonraki on yıllarda geliştirecekleri araştırma

programını ele alıyoruz” diye yazıyor. Bu makalede Engels neredeyse tüm temel soruları ele almış, ideolojik eleştirinin ana hatlarını çizmiş, burjuva demokrasinin ve “özgürlüğün” ikiyüzlülüğünü sergilemiştir. “Soyut ya da gerçek değer ile değişim değeri” arasında ayırım yaparak “değer” kategorisinin merkezi rolüne işaret etmiş ve “özel mülkiyetin ortadan kaldırılmasını” toplumun köleci durumunu insana yakışır bir toplumsal düzene dönüştürmenin tek yolu olduğunu ortaya koymuştur.

Engels'in öngörülleri ortadadır. Bugün toplumsal eşitsizliğin her geçen gün derinleştiği, bir avuç sermaye sahibi kârlarına kâr katarken yoksulluğun katlanarak büyüdüğü bir dünya tablosuyla karşı karşıyayız. Bu tablo sömürüye dayalı kapitalist üretim ilişkilerinin bir sonucudur. Üretim araçlarının özel mülkiyeti bu keskin sınıf farklılıklarının temelini oluşturmakta ve insanlığı tarihin hiçbir döneminde olmadığı kadar büyük bir felakete sürüklemektedir.

İnsan türünün ve içinde yaşadığı doğanın yok olma tehlikesiyle yüz yüze olduğu günümüzde Engels'e, onun eserlerine başvurmak, özellikle proletaryanın kurtuluşu ve sosyalizm için mücadele edenler için ertelenemez bir görevdir. “Anti Dühring”, “Ludwig Feuerbach”, “Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni”, “Konut Sorunu” başta olmak üzere Engels'in bıraktığı eserleri incelemeyen marksist dünya görüşünü anlamak olanaklı değildir.

Onun yaşamı ve eserleri bir devrim meşalesi olarak işçi sınıfının kurtuluşuna hep yol göstermeye devam edecektir. Kitaplaştırılmış bulunan makaleler de bir ölçüde Engels'in eserlerinin incelenmesi için bir çağrı niteliğini taşımaktadır.

Metin içi ek:

DOĞA VE TARİH ÜZERİNE

72 yaşındaki Engels'in İngiliz jeolog George William Lamplugh'a yazdığı 11 Nisan 1893 tarihli mektuptan...

“Doğa muhteşemdir ve tarihin seyrinden bir değişiklik olarak ona dönmek her zaman hoşuma gitmiştir, ancak tarih bana doğadan daha büyük görünüyor. Doğanın bilinçli canlı varlıklar üretmesi milyonlarca yıl aldı ve şimdi bu bilinçli canlı varlıkların birlikte bilinçli bir şekilde hareket etmeleri için binlerce yıla ihtiyaçları var; sadece birey olarak eylemlerinin değil, aynı zamanda bir kitle olarak eylemlerinin de bilincinde olarak; birlikte hareket ederek ve önceden tasarlanmış ortak bir hedefi birlikte sürdürerek. Şimdi bunu neredeyse başarmış durumdayız. Ve bu süreci gözlemlemek, dünyamızın tarihinde eşi benzeri görülmemiş bir şeyin oluşumuna yaklaşmak, bana izlemeye değer bir seyir gibi geliyor ... ama yorucu. Özellikle de insan bu sürece bizzat katılmaya çağrıldığına inanıyorsa; işte o zaman doğayı incelemek büyük bir rahatlama ve çare oluyor. Ne de olsa doğa ve tarih, içinde yaşadığımız, yoğun olduğumuz ve var olduğumuz iki bileşendir.” (MEW, Cilt 39, s.63)

Almanya'da coşkulu parti etkinliği

Ekim Devrimi'nin 107., TKİP'nin kuruluşunun 26. yılı vesilesiyle düzenlenen merkezi gece etkinliği coşkulu ve politik bir atmosferde gerçekleşti...

Ekim Devrimi'nin 107., TKİP'nin kuruluşunun 26. yılı Wuppertal'da düzenlenen coşkulu bir etkinlikle kutlandı. Baştan sona politik bir atmosferin hakim olduğu merkezi geceye, katılımı etkileyen bir dizi olumsuz etkene rağmen çok sayıda kentten yüzlerce kişi katıldı.

"Savaşa ve faşizme karşı devrim ve sosyalizm için!" şiarıyla düzenlenen gece, kısa bir açılış-selamlara konuşmasıyla başladı. Dünyadaki tablo kısaca aktarıldıktan sonra, "Elbette 'dövüşenler de var bu havalarda!' işçi ve emekçi kitleler şimdilik dağınık ve parçalı da olsa döne döne mücadele yolunu tutuyorlar. Bunalımın derinleştiği, emperyalist savaş ve saldırganlığın dizginlerinden boşaldığı, faşizmin tırmanışa geçtiği bu tarihsel dönemde mücadele her kesim için bir zorunluluk haline geliyor. Devrim bu mücadeleler içinde mayalanacak, işçi sınıfının devrimci önderlikleri bu mücadeleler içinde gelişecektir."denilerek, mücadele zorunluluğuna vurgu yapıldı.

Devrim ve sosyalizm kavgasında ölümsüzleşenler anısına yapılan 1 dakikalık saygı duruşunun ardından gecenin programına geçildi. İlk sahneye "toplumlara dayatılan riyakarlık ve vicdansızlığa karşı" en güçlü itirazı yükselten gençliği temsilen Resistance Gençlik Korosu çağrıldı. Farklı dillerden türkü ve marşları seslendiren koro, "Gençlik gelecek gelecek sosyalizm" sloganlarıyla sahnedен uğurlandı.

Programda ikinci sırada parti konuş-

ması yer alıyordu. Parti adına yapılan konuşmada, dünyadaki savaş olgusuna dair gerçekler güncel somut gelişmeler ışığında özetlenerek, yeni bir emperyalist paylaşım savaşının yeniden yakın bir tehlike haline geldiği hatırlatıldı. Tarihsel bunalım içindeki kapitalizmin işleyişi üzerinden savaşın kaçınılmazlığına işaret edildikten sonra, emperyalist burjuvazinin sınıf ve emekçilere, mazlum halklara dayattığı faturalar teşhir edildi. Faşizmin yeniden yükselmesini de bu bağlam içinde değerlendiren konuşmada, savaşa ve faşizme karşı mücadelenin güncel önemi üzerinde duruldu.

Türkiye'deki duruma ayrı bir bölümün ayrıldığı konuşmada, partinin son gelişmeler üzerinden Kürt sorununa dair değerlendirmeleri ve tutumu aktarıldı. Arada salondan devrimci sloganlarla desteklenen konuşma, ülkedeki devrimci mücadelede partinin konumu ve tutumunu yansıtan şu sözlerle noktalandı:

"Mücadele cephesindeki temel sorunların başında kitlelerin düzen içi, parlamenter ya da reformist mücadele

zihniyeti ve eylemin sınırlarına hapsedilmiş olması gelmektedir. Burjuvazi, solun devrimci kanadını durmadan kırarak, liberal-reformist akımların önünü açarak bu geçici sonucu elde edebilmiştir. Geçicidir, zira Türkiye sosyal patlamaları tetikleyecek gerilimlerin alabildiğine biriktirdiği bir ülkedir. Geçicidir, çünkü ağır bedellerle göğüslenen saldırılara rağmen bu topraklardaki devrimci birikim korunmuş, devrimci damar yok edilememiştir. Bu birikime yaslanan partimiz, devrimci teori ve siyasal çizginin, devrimci örgütlenme ve mücadelenin en kararlı temsilcisidir. Buna uygun devrimci yol, yöntem ve araçlarla sınıfı devrime kazanma, devrimci bir sınıf hareketi geliştirme çabasını tereddütsüz bir şekilde sürdürecektir."

Konuşmanın ardından, sanatsal ve edebi uğraşlarını mücadelenin hizmetine sunmuş ozanlarımızdan şiirlerle gösterilerini sunmaları için genç komünistler sahneye çıktı. Sık sık alkışlarla karşılanan şiir dinletisi salondaki coşkuyu artırdı ve büyük beğeni topladı. Gösteriden sonra etkinliğe yarım saat ara verildi.

Gecenin ikinci bölümü sinevizyon gösterimiyle başladı. Zengin bir içeriğin kullanıldığı ve gecenin temasında yer alan konuları son yıllardaki yakıcı olaylar üzerinden işleyen sinevizyon katılımcılar tarafından büyük bir dikkatle izlendi.

Program Türkiye'den gelen müzik grubunun dinleyenlerin beğeniyle karşılanan müzik dinletisiyle devam etti. Grubun seslendirdiği son parçalara salondan halaylarla eşlik edildi. Son olarak Almanya'da politik RAP'teki duruşlarıyla bilinen S.Castro ve Tenor sahneye çıktı. Özellikle geceye katılan gençlere hitap eden RAP dinletisi gençliğin gecedeki dinamizmini yansıtıyordu.

Etkinlik, geceye katılanlara, emeği geçen herkese teşekkür edilerek, "Devrim ve sosyalizm davasını omuz omuza büyütmek ve yeni etkinliklerde, mücadele ve eylem alanlarında buluşmak dileğiyle" sona erdi.

Katılanların özellikle politik atmosferine işaret ettikleri bu yılki etkinliğe çok sayıda örgüt ve kurum da stantlarıyla katılarak dayanışmada bulundular. Program akışı içinde ülkeden TKİP İstanbul İl Örgütü, Genç Komünistler ve Komünist Yayın Kolektifi'nin mesajlarının yanı sıra MLPD, Bolşevik İnişiyatif/NRW Taraftarları, TKP-ML Avrupa Komitesi, MLKP Almanya, TKP/ML Almanya Örgütü, MKP Avrupa Komitesi'nin mesajları okundu. PiA, Kommunistischer Aufbau, Avrupa Halk Cephesi ise mesajlarını kürsüden kendileri sundular.

Savaşa ve faşizme karşı devrim ve sosyalizm için!

("Ekim Devrimi'nin 107., TKİP'nin kuruluşunun 26. yılı vesilesiyle Almanya'da düzenlenen etkinlikte parti adına yapılan konuşmanın metnidir...)

Değerli dostlar, yoldaşlar,

Bugün Büyük Ekim Devrimi'nin 107'inci, partimizin kuruluşunun 26'ncı yıldönümünü kutlamak için toplanmış bulunuyoruz. Bu anlamlı günde bizi yalnız bırakmayan, coşkumuzu paylaşan siz dost ve yoldaşlarımızı, içten devrimci duygularla selamlıyorum.

"Savaşa ve faşizme karşı devrim ve sosyalizm için!" Gecesi'ne hoş geldiniz!

Dünya burjuvazisi '90'ların başında insanlığa bir kez daha güya barış, refah, demokrasi ve özgürlükler vadetmişti. Emperyalist-kapitalist düzende bunların ne anlama geldiğini görmek için çok beklememiz gerekmedi. "Yeni dünya düzeni"nin ilanından itibaren savaşız bir yıl geçirmedi. Dünyanın dört bir yanında emekçi halklar, emperyalist saldırganlığın vahşetini büyük acılar içinde yeniden ve yeniden tecrübe ettiler. Geline yerde dünyamız artık bir savaş arenasını andırmaktadır. Şimdilik bölgesel sınırlarda cereyan eden emperyalist savaşlar günümüzün en yakıcı gerçeğini oluşturmaktadır.

Gelişmelerin seyri, tartışmasız olarak yeni bir topyekûn emperyalist savaş yönündedir. Yeni bir emperyalist paylaşım savaşı yakın bir tehlike haline gelmiştir. Bunun yeryüzünde canlı yaşamı silebilecek bir nükleer savaş olacağı konusunda ise neredeyse ortak bir mutabakat var. Ukrayna savaşından beri emperyalist merkezler tarafından somut tarihler dilendiriliyor. Olağan bir şeymiş gibi nükleer tehditler havada uçuşuyor. Dünya burjuvazisi çılgın bir yarıştaymışçasına savaşa hazırlanıyor. Son verilere göre silahlanma ve militarizme ayrılan bir yıllık kaynak 2,5 trilyon dolara yaklaşıyor.

Bu tablounun oluşmasında ABD emperyalizmi tartışmasız başrolde. O, kendi hegemon konumunu korumaya, emperyalist rakiplerin çıkmasını önlemeye dayalı saldırgan stratejisiyle, son 35 yıldaki hemen tüm savaşların ana tetikleyicisidir. Ortaçağa gömülen Afganistan onun eseridir. Yıkıma uğratılan ve kaos içine sürüklenen Irak, Libya, Suriye, Yemen gibi ülke halklarının acılarının baş sorumlusu odur. Ortadoğu'da olduğu

gibi, Balkanlar ve Kafkasya'da, Uzak Asya, Latin Amerika ve Afrika'da halklar arası düşmanlığın ve boğazlaşmaların arkasında hep ABD emperyalizmi ile İngiltere, Almanya, Fransa gibi batılı ortaklarının kanlı elleri var. Halen savaşın sürdüğü otuza yakın bölgede onların çıkarları için öldürülüyor insanlar. Ortadoğu, Doğu Avrupa, Asya-Pasifik bölgelerindeki gerilimlere, sürmekte olan savaşlara ya da potansiyel savaş tehditlerine, durmak bilmeyen NATO yayılmasına, ABD'nin saldırgan stratejisi kaynaklık ediyor.

Oysa bu emperyalist strateji başarısızlığa uğramaktan kurtulamamıştır. Bizzat ABD ve ortaklarının tezgahladıkları Ukrayna savaşı bu açıdan bir dönüm noktasıdır. Bu savaşa mecbur edilmiş de olsa haksız ve gerici çıkarlar temelinde Ukrayna'ya saldıran Rusya rakip bir emperyalist güç olduğunu teyit etmiştir. Aynı süreçte Asya-Pasifikte sürekli taciz edilen Çin, ABD-NATO blokuna karşı temel bir emperyalist güç olarak öne çıkmış, ABD artık yalnızca batılı emperyalistlere sözünü geçirebilen bir konuma gerilemiştir. Devrim uygunsuz emperyalistler arası güç dengelerinde kaosun hâkim olduğu bir geçiş dönemine girilmiştir. Bu tabloda ABD-NATO emperyalistlerinin örtülü ama doğrudan yürütücüsü oldukları Ukrayna savaşının akıbeti hala da belirsizliğini korumaktadır. Dolayısıyla, Ukrayna topyekûn bir emperyalist savaş

tetikleme potansiyelinin ana sahnelerinden biri olmayı sürdürmektedir.

Onlarca yıldır kan gölüne dönüştürülen Ortadoğu, emperyalist dünya savaşı dinamiklerini barındıran öteki bir savaş alanıdır. Bölgede ABD'nin önleyici saldırganlık stratejisinin baş aktörü ve dayanağı ise tartışmasız olarak siyonist İsrail devletidir. O, kendi rolünü siyonist çıkar ve hesaplarıyla uyumlu olması koşuluyla oynama ayrıcalığına sahip bir savaş makinasıdır. Filistin sorununu tarihe gömme yolunda özgüvenle yürüdüğü bir dönemde, dokunulmazlık mitine ağır darbe vuran 7 Ekim Aksa Tufanı eylemiyle sarsılmış, bunu adeta fırsata çevirip, mayasındaki vahşeti sergilemeye girişmiştir. Mazlum Filistin halkına karşı onüç ayı geride bırakan soykırım savaşıyla yalnızca dünya halklarının nefretini kazanmayı başarmıştır. Halen Lübnan'a ve Suriye'ye saldırarak, İran'da terör eylemleri gerçekleştirerek, dünyaya yayılma riski hiç de küçümsenmeyecek bölgesel bir savaşın fitilini ateşlemeye çalışmaktadır. Partimiz başından itibaren bu saldırganlığın karşısında yer almakta, ağır bedeller pahasına direnen Filistin ve Lübnan halklarıyla dayanışmayı yükseltmektedir.

***

Bu kanlı manzaranın oluşumunda başrolü Amerikan emperyalizmi oynuyor demiştik. Fakat bu, söz konusu savaşların

emperyalist-kapitalist işleyişin ürünü olduğu gerçeğini değiştirmiyor. Kapitalizm savaşız yapamaz, çünkü kapitalizm krizler düzenidir. Artı-değer sömürsüne ve sonsuz sermaye birikimine dayalı akılcı işleyiş kapitalizmi döne döne aşırı üretim bunalımlarına sürüklemektedir. Bunalımlar pazarlar ve hammadde kaynakları üzerine mücadeleleri yoğunlaştırmakta ve giderek savaşlara dönüşmesine yol açmaktadır. Emperyalist-kapitalist sistem yaklaşık son elli yıldır yine çok yönlü bir tarihsel bunalım içindedir. Emperyalist hegemonya krizinin keskinleşmesi ve savaşların tırmanması bunalımın ne denli derinleştiğinin temel göstergelerinden biridir sadece.

Nereye bakarsak bakalım, bu tarihsel bunalımın çeşitli türden öğeleri ve sonuçlarıyla yüz yüze geliyoruz. Parlamantolarıyla, partileriyle, seçimleriyle demokrasi görünümü burjuva siyaset cephesi işlevini ve inandırıcılığını günden güne yitiriyor. Kapitalist dünya ekonomisi sık sık yıkıcı ataklar geçiriyor. Ölüm kalım sorununa dönüşen iklim krizine rağmen doğal kaynakların yağması ve çevrenin kirlenmesi sınırsızca sürüyor. Dünya genelinde sömürü yoğunlaşıyor, toplumsal eşitsizlikler, işsizlik ve yoksulluk artıyor, servet-sefalet uçurumu derinleşiyor. Öyle ki artık dünyada üretilen servetin üçte ikisi, en zengin yüzde birlik kesime akıyor. Savaş, afet, ekonomik ve siyasal

koşullar vb. sebeplerle yerini yurdunu terk etmek zorunda kalan göçmenlerin sayısı 110 milyonu geçiyor. Eğitim, sağlık, barınma gibi alanlarda çöküntü tablosu yaşanıyor. Eşzamanlı olarak siyasal hak ve özgürlükler budanıyor, baskı ve polis devleti uygulamaları ivme kazanıyor. Dünyanın her yerinde ırkçı-faşist hareketlerin önü açılıyor.

Dünya burjuvazisinin başarısı, halen de faturasını işçi sınıflarına, emekçilere ve mazlum halklara ödeterek bunalımı yönetebilmektedir. İşçi sınıfını ve emekçi kitleleri öncüsüz, politik önderlikten yoksun ve örgütsüz hale getirmesi ona bu olanağı sağlamaktadır. Yazık ki devrimci önderlik boşluğu alanındaki zafiyet uzun yıllardır sürmektedir. Toplumsal mücadele dinamiklerinin parçalı hali ve kimlik siyaseti sınırlarına çekilmesi, sınıf kimliği ve mücadele ekseninin silikleştirilmesi, burjuvazinin işini ayrıca kolaylaştırmaktadır. Bu alanda burjuvaziye en büyük hizmeti, sol içinde güç olan liberal demokrasi bayraktarları sundular, sunmaya devam ediyorlar. Bu koşullarda çaresizlik daha rahat örgütlenmekte, umutsuzluk ve karamsarlık daha kolay yayılmaktadır. Bu ise zaten bilinçli olarak teşvik edilen kültürel-moral çürümenin önünü sonuna kadar açmaktadır. Batılı emperyalistlerin, 2020 Korona Pandemisi, ardından Ukrayna savaşı ve son olarak Filistin soykırımı karşısındaki tiksindirici tutumlarına "sol"dan dahi toplumsal destek devşirebilmeleri, çürümenin boyutları hakkında bir fikir vermektedir.

Faşizmin ve her türden siyasal gericiğin işçi ve emekçi kesimler içindeki kitle desteğini ancak bu olgular üzerinden anlayabiliriz. Gecemizin şiarında savaşın yanı sıra faşizm sorununa şüphesiz bilinçli olarak işaret ediyoruz. Dünya genelinde faşist hükümetlerin sayısı artmakta, ırkçı-faşist hareketler yıldan yıla palazlanmaktadır. Faşist akımların 2024 yılındaki seçim başarıları, son olarak kendisi de benzer kumaştan olan Trump'ın yeniden seçilmesi buna ayrıca ivme katacaktır. Özetle, faşizm günümüzde yine öncelikli sorun ve tehditlerden biri seviyesine sıçramış bulunmaktadır.

Dolayısıyla gerek savaşa gerekse faşizm tehlikesine karşı mücadele günün en yakıcı sorunudur. Tarihsel deneyimin de gösterdiği gibi, bu mücadele, her iki sorunun kaynağı olan emperyalist-kapitalist düzene karşı mücadeleye bağlı sürdürülmek durumundadır. Emperyalist saldırganlığı durdurmanın, faşist hareketleri geriletmenin önkoşulu ise öncelikle işçi sınıfının mücadele sahnesine çekilmesi, yeniden devrimci sınıf ekseninin kurulmasıdır. Toplumların sağaltılmasının, kötülükleri üreten zeminin yok edilmesinin bundan başka bir anahtarı

yoktur. Kapitalizm karşıtı bir barış hareketinin inşası da, demokratik-siyasal hak ve özgürlüklerin korunup genişletilmesi de, ancak devrimci sınıf hareketinin büyütülmesi çabasıyla birlikte başarıya ulaşabilir. İşçi sınıfı ve emekçi kitlelerin tekrar devrim ve sosyalizm seçeneğine sarılması, aynı zamanda bu güncel mücadeleler sayesinde sağlanacaktır.

DOSTLAR, YOLDAŞLAR,

Türkiye, dünya genelindeki tabloyu en ağır biçimde yaşayan ülkelerden biridir. Dinci-faşist bir iktidar, ağır bir ekonomik kriz, göstermelik bile olsa hukuk ve adaletin esamisini bırakmayan kural-sız-mafyatik yönetim, iflas etmiş düzen siyaseti, aman vermeyen faşist baskı ve zorbalık, Kürt halkına karşı inkar ve yok etme amaçlı kirli savaş, ırkçılık ve şovenizmle zehirlenen yığınlar, genelleşen toplumsal çürüme vb... Bu liste uzayıp gitmektedir. Ülkenin mevcut manzarası budur.

Gerici-faşist AKP-MHP iktidarını en çok zorlayan sorunlardan biri Kürt sorunudur. Kürt halkı ve hareketinin uzun yıllara yayılan ve ağır bedellerle sürdürdüğü silahlı direniş ve kitlesel mücadele sayesinde sorun bölgesel düzeyde öne çıkmış, yıllardır çözümünü dayatmaktadır. Bu mücadele sayesinde Kürt halkı her an saldırı altında olan kısmi ama önemli kazanımlar da elde etmiştir. Emperyalist devletlerin cömert desteklerini alan gerici devletlerin saldırganlığına karşın başarılıdır bu.

Kürdistan topraklarının en büyük parçasını bünyesinde barındıran sömürgeci Türk devleti ve burjuvazisi, bu gelişmeleri hiçbir zaman hazmedememiştir. Kürt hareketinin '90'lar boyunca uzattığı "barışçıl siyasal çözüm" eline, imralı sonrası "demokratik cumhuriyet" açılımına rağmen parçalanma korkusunu yenemekte, sorunun çözümü doğrultusunda herhangi bir atım atamamaktadır. Gerici sınıf doğası sorunun çözümüne yapısal bir engeldir.

AKP-Erdoğan iktidarı sık sık Amerika'nın Kürt sorunundaki çözüm politikasıyla sözüm ona uyum görüntüsü çizdi. Oslo'da başlayan 2008-2011 görüşmeler-açılımlar döneminde de, 2013-2015 yıllarındaki "çözüm süreci"nde de bu görüntüyü sürdürebildi. Öncelikle efendilerinden aldığı desteğin sürekliliği için gerekiyordu bu. Oysa o en başından itibaren, göstermelik kırımlar karşılığında silahlı Kürt direnişini tasfiye etme hedefiyle hareket etti. Görüşme, açılım, çözüm, süreç diye kodladığı bu aldatmacaları, esas olarak da düzen içi güç dalaşmalarını kazanmanın, gerçek iktidar haline gelmenin, seçimleri sağ salim atlatmanın imkanı olarak kullandı. Sonrasını biliyoruz: "Çöktürme planları" ve Hendek katliamları; "Fırat Kalkanı", "Zeytin Dalı", "Barış Pınarı" kodlarıyla Rojava topraklarının işgali; "Kartal", "Pençe", "Kilit" kodlarıyla Güney Kürdistan'da sürekli savaş, kimyasal saldırılar vb...

Tüm bunların da doğruladığı üzere, iktidarının Kürt sorunundaki temel politikası, Kürt halkının özgürlük mücadelesini bölge düzeyinde boğmaktır. Bu çerçevede Güney Kürdistan ve Rojava işgalleri sürmekte, silahlı saldırılar buralarda yoğunlaşmaktadır.

Şimdi iktidarın en faşist-şoven temsilcisinin verdiği startla yeni bir açılım-çözüm sürecinden söz ediliyor. Hayale kapılanların aksine, peşinen bunun yeni bir aldatmacadan başka bir şey olmadığını söyleyeceğiz. Neticede Kürtçe televizyon yayını yaptığı halde, meclisinde-mahkemelerinde Kürtçeyi bilinmeyen dil diye aşağılayan, Kürtçe türküler ve halaylar nedeniyle düğünlerde-sokaklarda süreklilik taşıyan bir iktidara karşı karşıyayız. Hem bölgede yaşanan sarsıcı gelişmelerin ortaya çıkardığı riskler hem de AKP-MHP iktidarının içerideki sıkışması, onu bir kez daha "çözüm" manevrasına itmıştır. O her olanağı ve yolu değerlendirerek silahlı Kürt direnişini tasfiye etme, Kürt halkının özgürlük ve eşitlik mücadelesini boğma peşindedir. Hala da bir somutluk kazanmayan manevranın, emperyalizm

ve siyonizmin bölge ve Kürt politikasıyla uyumu, sadece manevrayı kolaylaştıran ve inandırıcılık katan bir çakişmadır.

Partimiz Kürt halkının tümüyle haklı özgürlük ve eşitlik mücadelesini ve bu mücadeleyle elde ettiği ulusal demokratik tüm kazanımları desteklemeye, bunları gasp etme ya da sınırlama yönündeki tüm girişimlere karşı kayıtsız şartsız Kürt halkının yanında yer almaya devam edecektir. Kürt sorunuyla ilgili sözümüzü, partimizin, bölgedeki gelişmeler ışığında bugün daha da önemli hale gelen, yıllar önceki şu uyarısıyla bitirmek istiyoruz:

"Kürt halkı kendi gücüne dayandığı ve bölge halklarıyla devrimci kader birliği içinde hareket ettiği ölçüde sürecin toplamından kalıcı kazanımlarla çıkacaktır. Emperyalizmin bölgeyi kendi çıkarlarına göre yeniden şekillendirme çabalarından yarar umduğu ve daha da kötüsü buna alet olduğu ölçüde ise bölge halklarıyla birlikte bunun acısını çekecektir." (TKİP IV. Kongresi, Ekim 2012)

***

Türkiye bahsine karanlık bir tablo çizerek girmiştik. Fakat Türkiye'deki karanlığa rağmen AKP-MHP iktidarı hala da toplumu teslim alabilmiş değildir. Türkiye, aynı zamanda sınıf çelişkilerinin alabildiğine keskin olduğu, işçi ve emekçilerin, kadınların ve gençliğin, Kürt halkının, Alevi emekçilerin mücadele sahnesini hiç terk etmedikleri bir ülkedir.

Mücadele cephesindeki temel sorunların başında kitlelerin düzen içi, parlamenter ya da reformist mücadele anlayışı ve eylemin sınırlarına hapsedilmiş olması gelmektedir. Burjuvazi, solun devrimci kanadını durmadan kırarak, liberal-reformist akımların önünü açarak bu geçici sonucu elde edebilmiştir. Geçicidir, zira Türkiye sosyal patlamaları tetikleyecek gerilimlerin alabildiğine biriktiği bir ülkedir. Geçicidir, çünkü ağır bedellerle göğüslenen saldırılara rağmen bu topraklardaki devrimci birikim korunmuş, devrimci damar yok edilememiştir. Bu birikime yaslanan partimiz, devrimci teori ve siyasal çizginin, devrimci örgütlenme ve mücadelenin en kararlı temsilcisidir. Buna uygun devrimci yol, yöntem ve araçlarla sınıfı devrime kazanma, devrimci bir sınıf hareketi geliştirme çabasını tereddütsüz bir şekilde sürdürecektir.

Hepinizi bir kez daha devrimci duygularla selamlıyorum.

Kahrolsun emperyalist savaşlar ve faşizm!

Yaşasın proletarya devrimi ve sosyalizm!

Yaşasın Türkiye Komünist İşçi Partisi!

26. yıl etkinliğine parti örgütlerinin mesajları...

("Savaşa ve faşizme karşı devrim ve sosyalizm için!" gecesine parti örgütlerinin gönderdikleri mesajlarda hitap ifadeleri çıkarılmıştır...)

"EKİM, DEVRİM YÜRÜYÜŞÜMÜZÜN ŞAŞMAZ MEŞALESİDİR"

Öncelikle, gerçekleştirmekte olduğunuz etkinliğe emek harcayanlara ve tüm katılımcılara devrimci selamlarımızı iletiyoruz.

Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 107., yeni Ekimlerin partisinin 26. yılını dünyada ve Türkiye'de koşulların alabileceğine zorlaştığı, bununla birlikte yeni fırtınalı dönemlerin mayalandığı bir atmosferde karşıyoruz.

Ekim Devrimi; yengi ve yenilgilerle örülü insanlığın kurtuluşu mücadelesinde bizlere rehberlik etmeye, içinden geçmekte olduğumuz bu zorlu süreçte yol göstermeye devam ediyor. O ki, yarattığı birikim ve deneyimlerle henüz aşılamamış olan sonsuz bir kaynaktır bizler için. Gerek devrimci yayın faaliyetinde gerekse pratik mücadelenin her alanında O'ndan öğreniyor, O'ndan besleniyor, O'nun izinden yürüyoruz. Görkemli kalkışmaların yaşandığı yıllarda da bugün olduğu gibi karanlık ve zor dönemlerde de Ekim, devrim yürüyüşümüzün şaşmaz bir mesajı olarak yolumuzu aydınlatıyor.

Devrimin önderi Lenin'in öğretisi ve tüm görkemiyle Ekim Devrimi'ni, sınıflar mücadelesi içerisinde yaşanan her türden sapmaya; düşmanın ideolojik-politik ve fiziki saldırılarına karşı 107 yıldır sarsılmaz bir barikat olarak yerli yerinde durmaktadır. Bundandır ki Ekim, hala daha işçi sınıfının düşmanlarının ve devrim kaçkınlarının korkulu rüyasıdır.

Büyük Sosyalist Ekim Devrimi, komünist hareketimiz ve onun birikimi üzerinden mücadele sahnesine çıkan devrimci parti için daha ilk günden itibaren büyük bir esin kaynağı oldu. Denebilir ki, bilimsel temeller üzerinde yükselen Marksist dünya görüşü ve tüm deneyimleriyle şanlı Ekim Devrimi, bu topraklarda komünist hareketin doğumunda temel bir rol oynadı. Komünistler olarak toplamda 37, parti şahsında ise 26 yıldır komünist hareketi var eden bu iki temel kaynağın temsilcisi olarak mücadelemizi sürdürüyoruz. Bu bizler için büyük bir onur olmakla birlikte, büyük bir sorumluluğu

taşımak anlamına da geliyor.

Özellikle dünyada ve Türkiye'de büyük yenilgilerin yaşandığı, sosyalizmin prestij kaybettiği, devrimden kaçışın kitlesel boyutlara ulaştığı, devrimci parti ve örgütlerin tasfiye olup hızla düzenin çukuruna yuvarlandığı bir dönemde bu sorumluluğu taşımak, komünistler payına bir büyük başarıyı da ifade etmektedir. Bizler aynı kararlılıkla ve aynı ısrarla yolumuzu yürümeye devam edeceğiz. Zira, Marksist dünya görüşünün ve şanlı Ekim Devrimi'nin rehberliğinde koşulların getirdiği zorluklara göğüs germek, mücadeleyi her koşul altında devrimci konum ve iddia üzerinden sürdürmek komünist hareketimizin mayasında var. O maya ki Habiblerde, Ümitlerde, Haticelerde, Alaattinlerde, Sinanlarda vücut bulmuş, sınıfın ve devrimin partisini bugünlere taşımıştır. Yeni ekimlerin partisine göz bebeğimiz gibi sahip çıkmak ve partili mücadeleyi yarının muzaffer günlerine taşımak ise hepimizin omuzlarında duran bir büyük sorumluluktur.

Bu bilinç ve kararlılıkla sizleri bir kez daha en içten devrimci duygularımızla selamlıyor; insanlığın kurtuluşu davasında yaşamını yitirenleri ve parti şehitlerini saygıyla anıyoruz.

Şan olsun Büyük Sosyalist Ekim Dev-

rimi'ne!

Şan olsun yeni ekimlerin partisine!

Yeni ekimler için ileri!

Yaşasın devrim ve sosyalizm!

KOMÜNİST YAYIN KOLEKTİFİ

"GELECEĞİZ VE DEĞİŞECEK DÜNYA"

Ekim Devrimi'nin 107., yeni ekimlerin partisinin 26. yılı vesilesiyle gerçekleştirdiğiniz etkinliği Genç Komünistler olarak tüm devrimci coşkuyla selamlıyoruz.

Kavgamızın şairi Nazım şöyle sesleniyor:

"Hayır,
kendi asrım beni korkutmuyor
ben kaçak

değilim.

Asrım sefil,
asrım yüz kızartıcı,
asrım cesur,
büyük
ve kahraman"

Ve ardından ekliyor:

"Bana yeter
yirminci asırda olduğum safta olmak
bizim tarafta olmak
ve dövüşmek yeni bir âlem için..."

İçinde bulunduğumuz yüzyılda bu saflarda dövüşmek, emeğin kurtuluşu

mücadelesinde sınıfın devrimci programı etrafında kenetlenmek günün en temel sorumluluğudur. Bu bilinç ve kararlılıkla, "yeni bir âlem" kurmak için savaşa ve faşizme karşı devrim ve sosyalizm mücadelesini büyütüyoruz.

Bunu yaparken de 37 yıldır komünist hareketimizin saflarında, 26 yıldır ise partili mücadelede sınıfın bağımsız programını gençlik içinde taşıdığımız için büyük bir onur duyuyoruz. Ve tam da böylesi zor bir dönemde VII. Kongremizin çağrısını yükseltiyoruz: "Devrimi ve devrimci birikimimizi savunuyoruz! Zor dönemin bilinciyle devrime hazırlanıyoruz!"

Emeğin kurtuluşu mücadelesinin zaferlerini, yenilgilerini, başarılarını, başarısızlıklarını alıp yanımıza geleceğe emin adımlarla yürüyoruz.

İnsanlık tarihinin o uzun dönemeçlerinde ve en karanlık dönemlerinde dahi 107 yıl önce buzu kıran ve yolu açan Büyük Sosyalist Ekim Devrimi yolumuzu aydınlatmaya devam ediyor. Rusya'da sınıfsız ve sömürsüz bir dünya kurmak için yola çıkan işçi sınıfı ve onun devrimci partisi, emperyalist-kapitalist dünyanın efendilerine on yıllar boyunca kök söktürdü. Rusya'da Bolşevikler büyük tarihsel eylemin öncüsü olarak proletaryayla

birleşti: "Geldiler ve değişti dünya!"

Asrımızın bizim payımıza düşen bölümünde yeni ekimlerin partisinin, bu büyük davanın taşıyıcısıyız. Biliyorsunuz ve biliyoruz ki; "Türkü söyler gibi yapılmıyor yapı bu iş biraz zor, zor ama yapı yükseliyor, yükseliyor..."

Evet, bu yol zor ve engebeli! Pek çoğu isimsiz kavga dostu ve yoldaşımız yanımızda. Habib'in eli omuzlarımızda, Ümit'in kahkahası kulaklarımızda, Hatice'nin direnci vücudumuzda, Alaattin'in cesareti parmağımızda, Sinan'ın emeği üzerimizde ve değil yıllar, bir an bile hiçbir şafağı yoldaşlarımız olmadan karşılamadık. Fabrikalarda, üniversitelerde, liselerde, meydanlarda onların sesi olduk. Seslerini geleceğe taşıyoruz, biliyoruz ki "geleceğimiz ve değişecek dünya!"

"Yapı yükselirken" bir kez daha devrimci duygularımızla sizleri selamlıyoruz.

Şan olsun 107. yılında Ekim Devrimi'ne!

Yaşasın partimiz TKİP!

Yaşasın devrim ve sosyalizm!

GENÇ KOMÜNİSTLER

ŞAN OLSUN EKİM DEVRİMİ'NİN 107., YENİ EKİMLER PARTİSİNİN 26. YILINA!

"Savaşa ve faşizme karşı devrim ve sosyalizm için" şiarıyla düzenlediğiniz geceyi en içten devrimci duygularımızla selamlıyoruz.

Emperyalist-kapitalist dünya düzeni insanlığa büyük yıkımlardan başka hiçbir şey sunmuyor. Geline aşamada sistemin yapısal sorunu olan krizlerin derinleştiği, faturanın en ağır biçimde işçilere, emekçilere, halklara ödetilmek istendiği bir dönemden geçiyoruz. Emperyalistlerin tetiklediği savaş ve saldırganlığa her gün yenileri ekleniyor. Toplumsal tepkileri bastırmak için de baskı ve faşizan uygulamalar dünyanın her yerinde yeni boyutlar kazanıyor.

Emperyalist-kapitalist sistemin çok yönlü krizinin derin etkileri Türkiye'de de kendini gösteriyor. AKP-MHP iktidarı fırsat buldukça ajandalarında yer alan özel saldırıları devreye sokarak, kriznin etkilerini ağırlaştırıran adımlar atıyor. Baskı ve zorbalıkla işçilerin, emekçilerin en ufak hak mücadelesini dahi bastırmayı hedefliyorlar. Devrimci ilerici kurumlara dönük azgın saldırıları hayata geçiriyorlar. Tüm bu saldırılara rağmen bu topraklarda direnenler de var. Fabrika önlerinde yükselen mücadele bayraklarına her gün yenileri ekleniyor. Kadınlar, gençler, Kürt halkı saldırılar karşısında eşitlik ve özgürlük bayrağını yükseltiyorlar...

Emperyalizme göbekten bağımlı Türk sermaye sınıfı devrimci hareketi yok etmek için yıllardır sistematik saldırılarını sürdürüyor. Saldırılarıyla ehlileştiremedik-

lerini imha etmek, siyasal varlığını yok etmek için her yolu deniyor.

Bu topraklar devrim toprağıdır. Bu topraklarda kapitalist dünya düzenine ve düzenin efendilerine baş eğmeyenler var. Devrimin öncü müfrezesinin bayrağını her türlü baskı ve zorbalığa karşı fabrikalara, havzalara, mahallelere taşıyan sınıf devrimcileri var.

21. yüzyıl bu topraklardan dünyanın sarsıldığı, sınıfsız, sömürsüz bir dünyanın inşası için güçlü bir mevziinin kazanıldığı yüzyıl olacak. Bunu büyük bir inanç ve kararlılıkla söylüyoruz. Çünkü bu topraklarda sermayenin saldırılarına ve bunun bir parçası olan tasfiyeciler cereyanlarına karşı koymuş, Marksizm-Leninizm bayrağını ve ilkelerini hiçbir koşul altında bırakmamış partimiz var. Gelecek mutlak kazanılacak, gelecek sosyalizmin olacak!

Bu duygu ve düşüncelerle Ekim Devrimi'nin 107., partimizin 26. Yılı vesilesiyle düzenlenen geceyi örgütleyen yoldaşlarımızı, etkinliğe katılan herkesi selamlıyoruz.

TKİP İSTANBUL İL KOMİTESİ

SAVAŞA VE FAŞİZME KARŞI SAVAŞ!

Tüm dünya önü alınamayan bir kapitalist kriz, onun doğurduğu emperyalist savaş ve faşizm tehlikesi ile karşı karşıya. Böyle bir dönemde düzenlediğiniz "Savaşa ve faşizme karşı devrim ve sosyalizm için!" etkinliğinizi en içten devrimci duygularımızla selamlıyoruz.

Kapitalist sistem derin bir çıkişsızlık içinde debelenip duruyor. Sistemin efendileri ne yapacaklarını, bu krizlerden nasıl çıkacaklarını bilmez haldeler. Derinleşen çok yönlü sorunlara çözüm bulamayanların en büyük korkusu kitlelerin

hoşnutsuzluk ve öfkesinin devrimci bir arayışa kanalize olmasıdır. Bunu engellemenin en iyi yolu ise sosyal demagojiyi ilke edinmiş, toplumsal sorunları istismar eden faşist akımların parlatılmasıdır.

İkinci Emperyalist Dünya Savaşı'nın acı tecrübesinden yola çıkarak dünya burjuvazisinin faşizmin yeni bir yükselişini tehlikeli bulup engelleyeceğini düşünenler fena halde yanılmaktadır. Şimdi Avrupa'da faşizm gitgide bir tercih olmaktan çıkarak bir zorunluluk halini almaktadır.

Aynı şey dünyaya benzersiz bir yıkım getireceği kesin olan yeni bir dünya savaşı tehlikesi için de geçerlidir. Emperyalist hegemonya çekişmesinin yol açtığı bölgesel çatışmaların adım adım ilerlediği yer bir dünya savaşıdır. Bu seferki savaşın yalnız insanlık için değil, tüm canlı yaşam için bir varlık yokluk sorunu olacağı açıktır.

Bu yüzden tüm dünya emekçileri gerek yükselen faşizm eğilimine gerekse yeni bir dünya savaşı tehlikesine karşı mücadeleyi bir arada yükseltmek zorundadır. Dünya öyle bir haldedir ki böyle bir mücadelenin başarıya ulaşması ancak güçlü bir işçi hareketinin varlığı koşullarında mümkündür.

İşçi sınıfının devrimci örgütlülüğünün son derece cılız olduğu bir dönemden geçiyor olsak da çok yönlü krizin yol açtığı sorunlar daha güçlü sınıf mücadeleleri üretecektir. Ve güçlü sınıf mücadeleleri ise muhakkak içinden yeni devrimci partiler çıkaracaktır. Türkiye'nin devrimci sınıf partisinin mensupları olarak Avrupa işçi sınıfı ve emekçilerininin faşizme ve savaş tehlikesine karşı yürüteceği mücadeleyi bugünden selamlıyoruz. Böyle

anamlı bir etkinliğe emeği geçen tüm yoldaşlarımızı kutluyor, etkinliğe katılan sizlere bir kez de biz hoş geldiniz diyoruz.

İZMİR İL KOMİTESİ

"ASIL DÜŞMAN İÇERDEDİR!"

İnsanlık tarih boyunca çok büyük gelişmeler yaşadı. Uygarlık ilerledi, kültür gelişti, devasa bir teknolojik birikim yaratıldı. Ancak sınıflı toplum düzeni sürdüğü sürece, insanlık hiç bir zaman refah barış ve mutluluğa ulaşamadı.

Kapitalizm altında çok büyük acılar yaşandı. İki dünya savaşında milyonlarca insan öldü, milyonlarca yaralandı ve sakat kaldı. Kapitalizm insanlığa, faşizm gibi tarihin en karanlık rejimlerinden birini yaşattı.

Bugün kapitalizm o yılları hatırlatacak bir evreden geçmektedir. Faşizm ve savaşlar insanlığın kapısından içeriye tekrar girmektedir. Buna öncelikle set çekmesi gereken işçi sınıfıdır. İşçi sınıfı, 110 yıl önce Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht düşmanlarınının suratlarına haykırdığı gibi "Asıl düşman içerdedir!" diyerek burjuvaziye karşı mücadeleyi yükseltmelidir.

"Savaşa ve faşizme karşı devrim ve sosyalizm için!" anlamlı başlığıyla düzenlediğiniz etkinliği bu duygularla selamlıyor, gelecek her yerde sosyalizm diyoruz.

BURSA'DAN KOMÜNİSTLER

WWW.TKİP.ORG

ABD ve NATO'nun “kabul edilebilir” savaş politikaları

ABD'nin Ukrayna'ya uzun menzilli ATACMS füzelerini kullanmasına izin verdiğini açıklamasını Zelenski rejiminin bu füzelerle Rusya'ya saldırması izledi. Akabinde İngiltere-Fransa ortak üretimi Storm Shadow füzeleriyle Rusya topraklarına saldırı düzenlendi.

ABD ve NATO'nun Ukrayna'ya sağladığı bu uzun menzilli silah sistemleri, çatışmayı küresel bir savaşın eşiğine taşımış bulunuyor. Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in “Ulusa sesleniş” konuşmasında, “Batı'nın Ukrayna üzerinden yürüttüğü provokatif stratejiler, yalnızca savaşın şiddetini artırmakla kalmıyor, aynı zamanda dünya çapında yeni bir çatışma düzeninin kapılarını aralıyor” demesi ve ABD'nin “Nükleer silah kullanımı kabul edilebilir” beyanı, insanlığın geleceğinin ağır bir tehdit altında olduğunu yeniden hatırlattı.

BATI'NIN PROVOKASYONLARI VE UZUN MENZİLLİ SİLAHLAR

Ukrayna'nın, ABD yapımı ATACMS ve İngiltere-Fransa ortak üretimi Storm Shadow füzeleriyle Rusya topraklarına yönelik saldırıları, gerilimi doruk noktasına taşıdı.

Putin, bu saldırıların Batı'nın desteği olmadan gerçekleşmeyeceğini vurgulayarak, NATO ülkelerinin Ukrayna'ya bu silahları sağlayarak doğrudan çatışmanın tarafı haline geldiğini ifade etti. Uzun menzilli silahlarla Rusya topraklarının hedef alınması, bu silahları üreten ülkelerin uzmanları olmadan mümkün değil. Bu, Batı'nın doğrudan çatışmayı tırmandırdığı ve bir üst aşamaya taşımak istediğini kanıtlayan bir gerçektir.

Bu gelişmeler, Rusya'nın nükleer olmayan hipersonik balistik füze sistemi Oreşnik ile Ukrayna'daki stratejik hedeflere karşılık vermesine yol açtı. Modern hava savunma sistemleri Oreşnik füzelerini engelleyemiyor; bu füzeler hedeflerine öyle hızlı ilerliyor ki savunma sistemlerini devre dışı bırakıyor.

Oreşnik, savunma sistemlerini aşan teknolojiyle Batı'nın “askeri üstünlük” iddialarını zora sokarken, ABD ile müttefiklerinin stratejik hesaplarını yeniden gözden geçirmesine neden oldu. Putin, ABD'nin 2019'da Orta ve Kısa Menzilli Nükleer Kuvvetler Anlaşması'nı tek taraflı feshetmesini küresel stratejik den-

geyi bozan bir hata olarak nitelendirdi. Bu hamlenin ardından NATO'nun Doğu Avrupa'da askeri üsler kurması, Rusya'yı kendi savunma doktrinini değiştirmeye zorladı. Rusya, kıtalar arası balistik füze kullanmasını, ABD ve Batı'nın provokatif ve savaşı tırmandırıcı eylemlerine karşı bir misilleme olarak deklare ediyor.

ABD'NİN TEHLİKELİ STRATEJİSİ: “KABUL EDİLEBİLİR NÜKLEER SAVAŞ”

ABD Stratejik Komutanlığı Sözcüsü Tuğamiral Thomas Buchanan'ın, nükleer savaşın “kabul edilebilir” olduğunu açıklaması, uluslararası arenada büyük tedirginliğe ve tepkiye neden oldu. Buchanan'ın, “Nükleer cephaneliğimiz, ABD'nin çıkarları için bir caydırıcı olarak muhafaza edilmelidir” sözleri, nükleer bir çatışmanın artık uzak bir ihtimal olmadığını, aksine ABD'nin bu olasılığı bilerek masaya koyduğunu gösteriyor.

Washington, nükleer silahların “siyasi bir araç” olarak kullanılabileceğini öne sürerken, bu yaklaşımın arkasında elbette ki ABD'nin küresel hegemonyasını koruma ve yayma çabası yatıyor. Rusya ve Çin, bu açıklamalara sert bir şekilde tepki vererek, ABD'nin küresel güvenliği baltaladığını vurguladılar. Rusya, nükleer

bir çatışmayı önlemek için sorumlu bir tutum sergileme çağrısında bulunurken, Çin Dışişleri Bakanlığı ABD'yi “modası geçmiş hegemonya düşüncesini” sürdürmekle suçladı. Son gelişmeler, gelinen aşamada “nükleer caydırıcılık ilkesinin” yerini “nükleer tehdit oyunlarına” bıraktığını gösteriyor.

NÜKLEER SAVAŞ: KAZANANI OLMAYAN BİR FELAKET

Küresel bir savaşın nükleer bir boyut kazanması durumunda, insanlık tarihinin en büyük trajedilerinden birinin yaşanacağı kesindir. Bu tür bir çatışmada kazanan taraf olmayacak; ancak kaybedenler on milyonları bulacak.

Hiroşima ve Nagazaki'nin yıkıcı mirası hâlâ insanlığın belleğinde tazeyken, ABD'nin nükleer silah kullanımını olağanlaştıran politikaları, emperyalist çıkarların insan yaşamını hiçe sayan doğasını bir kez daha gözler önüne serdi.

Rusya Devlet Başkanı Putin'in, Batı'nın kışkırtmalarına karşı “nükleer uyarıları” ise bu gerilimi daha da artırıyor.

ABD ve NATO tüm dünyayı küresel bir çatışmaya itiyor. ABD ve Batı'nın Ukrayna'daki varlığı yalnızca bir “askeri destek” meselesi değil, tüm dünyaya yönelik nükleer bir tehdide evrilmiş bulunuyor.

Washington'ın stratejik çıkarlarını koruma adına başvurduğu yöntemler, bölgesel bir çatışmayı küresel ölçekte bir savaş senaryosuna dönüştürüyor.

ABD ve NATO'nun nükleer savaş söylemleri, Rusya'nın karşı hamleleri gezegenimizi ve insanlığı tehdit eder bir düzlemde seyrediyor.

“Yeni bir emperyalist dünya savaşı, herkesin hemfikir olduğu gibi ancak bir nükleer savaş olabilir. Bu da kapitalist barbarlığın insanlığı nihai bir çöküşe götürmesi anlamına gelir. Bu gerçek, emperyalizme ve militarizme karşı, emperyalist saldırganlığa ve savaşa karşı, etkili bir barış mücadelesinin güncel önemini ortaya koymaktadır. Bu mücadele devrimci bir bakış açısıyla ele alınıp yürütülmeli, ama halen sürdürülmekte olan savaşın derhal durdurulması acil talebini de içermelidir.” TKİP VII. Kongre Bildirgesi

Emperyalist dünyanın yıkıcı savaş politikalarına karşı ortak bir mücadele hattı kurmak artık insanlık için varoluşsal bir düzeye varmış bulunuyor. Ancak unutulmamalıdır ki, savaş baronlarının oyunlarını ancak ezilen halkların ve emekçi sınıfların örgütlü direnişleri bozguna uğratılabilir.

G20 zirvesi Brezilya'da toplandı

A. Engin Yılmaz

Dünya'nın çoklu krizler, ciddi çatışmalar, bölgesel savaşlar, eşitsizlikler, yoksulluklar ve iklim krizinin etkileri ile "sarsıldığı" bir dönemde, 19. G20 Zirvesi 18-19 Kasım tarihleri arasında Brezilya'nın Rio de Janeiro kentinde gerçekleştirildi. Zirveye katılan ülke liderleri, "önemli küresel zorlukları ve krizleri ele almak, güçlü, sürdürülebilir, dengeli ve kapsayıcı büyümeyi teşvik etmek üzere" bir araya geldiklerini iddia ettiler.

En önemli 20 sanayileşmiş ve gelişmekte olan ülkenin devlet ve hükümet başkanlarının katıldığı iki günlük toplantının ana teması "küresel açlığa karşı mücadeleye" idi. Brezilya Devlet Başkanı Luiz Inácio Lula da Silva, "açlığa ve yoksulluğa karşı küresel ittifak" başlatmak istediğini söyledi. Almanya, ABD ve AB ittifakına destek sözü verdi. AB Komisyon Başkanı Ursula von der Leyen, zirve başlamadan önce Brezilya televizyon kanalı GloboNews'e yaptığı açıklamada, "Öncelikle AB'deki ilk yoksulluğu azaltma stratejisini ulusal düzeyde geliştireceğiz, ancak aynı zamanda küresel düzeyde de müdahil olacağız" vaadinde bulundu.

Bir çok ülke kitlesel yoksulluk ve açlık sorunlarıyla karşı karşıya durumda. Ekim ayında yayınlanan Yoksulluk, Refah ve Gezegen Raporu'nda Dünya Bankası, yoksulluğun on yıllardır ilk kez arttığına ve 2030 yılına kadar aşırı yoksulluk oranını yüzde 3'e düşürme yönündeki küresel hedefin ulaşılamaz hale geldiğine dikkat çekti. Mevcut hızla gidilirse bu hedefe otuz yıl boyunca ulaşamayacağı tahmin ediliyor. BM Gıda ve Tarım Örgütü Genel Direktör Yardımcısı Beth Bechdol, Dünya Gıda Günü'nde verdiği bir röportajda, 2023 yılında dünya genelinde 733 milyon insanın açlıkla karşı karşıya kalacağını söyledi. Bu durumun bireyleri temel haklarından mahrum bırakmakla kalmayacağına, küresel eşitsizlikleri arttıracığına da dikkat çekti.

SONUÇ BİLDİRGESİNDEN YANSIYANLAR

G20 ülkeleri şaşırtıcı bir şekilde nihai bildirge üzerinde anlaşta. Ortak zirve bildirgesi, Ukrayna ve Orta Doğu'daki savaşlar söz konusu olunca Batılı ülkelerin arzularını "yanıtsız" bıraktı. Rusya'yı kınamak gündemde olmadı. Aynı şekilde Hamas'ın 7 Ekim 2023'te İsrail'e düzenle-

diği Aksa Tufanı eylemi de belgede yer almadı. Ukrayna'nın ve soykırımcı siyonist İsrail'in en azgın destekçisi olan Almanya ortak deklarasyona razı olurken, Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'a göre "Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik bir saldırganlık savaşı sürdürdüğünü açıkça belirtmek gerekiyor". İngiltere Başbakanı Keir Starmer'ın sözcüsü, açıklamanın "hayal kırıklığı yarattığını ancak şaşırtıcı olmadığını" söyledi. ABD Başkanı'ndan artık neredeyse hiçbir girişimin olmadığı belirtiliyor. Batılı devletlerin kaygılarının ve tutumlarının zirvede pek karşılanmamasının, ABD Başkanı'nın yakında görevden ayrılacak olmasından kaynaklandığı yönünde değerlendirmeler var.

Bildirge, dünyanın dört bir yanındaki savaş ve çatışmaların yol açtığı muazzam insani acıları ve olumsuz etkileri "üzüntüyle" not ediyor. Devam etmekte olan çatışmalar ve savaşlarla ilgili olarak BM Şartı'nın amaç ve ilkelerine uygun bir şekilde hareket etmeleri gerektiğinin altı çiziliyor. Gazze Şeridi'ndeki feci durumdan ve Lübnan'daki tırmanıştan "derin endişe" duyulduğu belirtiliyor. İnsani yardım akışının genişletilmesi ve sivillerin korunmasının güçlendirilmesine duyulan acil ihtiyaca vurgu yapılıyor. Filistinlilerin kendi kaderini tayin hakkını teyit ederek iki devletli çözüme vizyonuna "sarsılmaz bağlılık" yineliyor vb. Ama kendi ifadeleriyle, Gazze ve Lübnan'da yaşanan "muazzam insani acıların" ve "feci insani durumun" sorumlusu olan

İsrail ve gerisindeki batılı emperyalist suç ortakları hakkında tek kelime söylenmediği gibi bu acılara nasıl son verileceği de belirtilmiyor.

Bildirgede özellikle Ukrayna'daki savaşla ilgili olarak Yeni Delhi'deki görüşmeler hatırlatılıyor. Savaşın küresel gıda ve enerji güvenliği, tedarik zincirleri, makro-finansal istikrar, enflasyon ve büyüme açısından yarattığı olumsuz etkilerin altını çiziliyor. Devamında "nükleer silahlardan arındırılmış ve herkes için daha güvenli bir dünya" hedefini ilerletme taahhüdünde bulunuluyor ve bu konudaki yükümlülüklerin yerine getirileceği vaat ediliyor.

"Dünya'da, açlığı ortadan kaldırmaya yetecek kadar gıda üretilmektedir" itirafında bulunan bildirge, "yoksullukla mücadele etmek ve açlığı yenmek için ne bilgi ne de kaynak eksikliğimiz var" gerçeğini de teslim ediyor. Dünyada açlığı ortadan kaldıracak kadar gıda üretiliyorsa ve açlığı yenmek için gerekli bilgi ve kaynak varsa eğer, ki var; o halde 800 milyon insanın neden açlıkla karşı karşıya olduğu ve yılda milyonlarca insanın neden açlıktan öldüğü sorusunun yanıtlanması gerekirdi. Oysa bildirge soruyu yanıtsız bırakıyor. Açlık ve yoksulluğun nedenleri gizlenirken, bildirgede "ihtiyacımız olan şey, gıdaya erişimi genişletecek koşulları yaratacak siyasi iradedir" deniyor. Çözüm olarak da "açlık ve yoksulluğa karşı küresel ittifak"tan söz ediliyor. Bu küresel ittifak, acil küresel soruna

verilen "cesur ve övgüye değer" bir yanıt olarak sunuluyor. Açlık, yoksulluk ve eşitsizlikle mücadele için tavsiyeler içeren bildirgede adil bir enerji dönüşümü, gıda güvenliği, toprak ve suya erişimin demokratikleştirilmesi çağrısı yapıyor. Yani bonkörce ama boş vaatler suuluyor.

Öte yandan, bildirgede Vergi İşbirliği Bakanlar Deklarasyonu'nun onaylandığı ifade ediliyor. G20 ülkeleri süper zenginlerin etkili bir şekilde vergilendirilmesi için çalışma konusunda anlaşmalarını ilan ettiler. Almanya Kalkınma Bakanı Svenja Schulze, bunu gerçek bir zirve başarısı olarak görüyor. "Bu anlaşma son değil, dünya çapında daha fazla adalete giden önemli bir yolun başlangıcı" diyen Schulze, "Bugün milyarlarca çoğu bir öğretmenden veya bir temizlikçiden çok daha az vergi ödüyor" diyerek bu adaletsizliğe güya itiraz etti.

G20 ülkeleri zirvede, küresel ısınmanın sanayi öncesi döneme kıyasla 1,5 derece ile sınırlandırılması yönünde uluslararası düzeyde kabul edilen hedefi de yeniden onayladı. Ancak iklim aktivistleri, nihai belgede tüm ülkelerin petrol, kömür ve gazdan uzaklaşmaya kararlı olduklarını söylememesini eleştiriyor. Brezilya'nın iklim konusundaki önemli sivil toplum ağlarından biri olan Observatório do Clima'nın iklim uzmanı Stela Herschmann, "dünyanın en zengin ve en fazla emisyon salan ülkelerinin son bildiride fosil yakıtlardan uzaklaşma yönünde bir taahhütte bulunmamasının şoke edici" olduğunu söylüyor.

Bildirgede, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK) reformunun önemine, konseyin beş ülke ile sınırlı daimi üye sayısının artırılmasına ve "temsili, kapsayıcı, verimli, etkili, demokratik ve hesap verebilir bir konsey hedefine" vurgu yapılıyor. Brezilya Devlet Başkanı Lula, BMGK'yı "güvenilirlikten yoksun" olmakla eleştirdi, Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu (IMF) gibi kurumları borçlu ülkelerin iç işlerine karıştığını söyledi. "Daha güçlü çok taraflılık" çağrısında bulunan, uluslararası kuruluşlarda, karar alma süreçlerinde daha fazla ülke ve sesin temsil edilmesinin önemine değinen Lula, bunu "barışa giden yol" olarak tanımladı ve "Değişim için dünya savaşları veya ekonomik çöküşler beklenmemeli" uyarısında bulundu.

Almanya'da hükümet krizi: Koalisyon dağıldı

Almanya başbakanı Olaf Scholz, hükümet ortağı ve aynı zamanda Maliye Bakanı olan FDP Genel Başkanı Christian Lindner'i görevden aldı. Ardından FDP tüm bakanlarını hükümetten geri çekti ve koalisyon fiilen dağılmış oldu. Bu "beklenmedik" gelişme büyük bir şok etkisi yarattı.

Erken seçim ihtimali gündemin merkezine otururken, hükümetin bundan sonraki süreci nasıl yöneteceği de merak konusu.

Almanya'da Sosyal Demokrat Parti (SPD), Yeşiller ve Hür Demokrat Parti (FDP) arasında kurulan ve "Trafik Işığı Koalisyonu" olarak anılan üç partili hükümet, FDP'nin hükümetten çekilmesiyle sona erdi.

FDP lideri ve Maliye Bakanı Christian Lindner'in görevden alınmasıyla başlayan kriz, partinin tüm bakanlarını hükümetten çekme kararıyla derinleşti.

FDP Milletvekili Christian Dürr, hükümetten çekilme kararını kamuoyuna duyururken, koalisyonun ekonomik ve sosyal politikalarda derin anlaşmazlıklar yaşadığına dikkat çekti.

BAŞBAKAN SCHOLZ'DAN SERT ELEŞTİRİLER

Başbakan Olaf Scholz, Maliye Bakanı Lindner'in yasama süreçlerini tıkayarak "dar görüşlü" hareket ettiğini öne sürdü.

Scholz'a göre enerji maliyetleri, otomotiv sanayisinin desteklenmesi ve Ukrayna'ya yardım gibi kritik konularda FDP ile uzlaşmaya varılamıyordu.

Scholz, Lindner'in ülkenin çıkarlarını hiçe sayarak "demokrasiye zarar verdiğini" savundu, FDP'nin taleplerinin "toplumsal kesimler üzerinde derin etkiler yaratacak ve demokrasiye zarar verecek boyutta olduğunu" öne sürdü.

Başbakan Scholz, "hükümetin ortak idealler çerçevesinde ilerlemesi gerektiğini" vurgularken, Lindner'in geri adım atmaması nedeniyle koalisyonun sürdürülemez hale geldiğini söyledi.

Görevden alınan Lindner ise Başbakan Scholz'u "anayasadaki borç frenini askıya almaya zorlamakla" suçladı. Lindner, bu talebin "anayasayı ihlal" anlamına geleceğini öne sürerek, FDP olarak bu durumu kabul edemeyeceklerini ifade etti.

FDP, koalisyonun artık sürdürülemez

olduğunu vurgulayarak erken seçim çağrısında bulundu. Ancak Scholz, bu çağrışı reddederek Almanya'nın istikrarını bozacak ani değişimlerden kaçınılması gerektiğini savundu.

Lindner, ayrıca Scholz'un ekonomi ve enerji politikalarındaki yetersizliklerini eleştirerek, Almanya'nın yeni bir "büyüme ve refah dönemine" ihtiyaç duyduğunu, SPD ve Yeşiller'in bu yöndeki önerilere bile açık olmadığını iddia etti.

Hükümetin son dönemde kamuoyunda olumsuz bir izlenim yarattığını itiraf eden Yeşiller Partisi'nden Ekonomi Bakanı Robert Habeck, Almanya'nın Ukrayna'daki "barış mücadelesine" katkıda bulunması gerektiğini belirtirken, FDP'nin bu sürece katkı sunmadığını söyledi.

Dışişleri Bakanı Annalena Baerbock ise, FDP'nin çekilmesini "Almanya ve Avrupa için olumsuz bir gün" olarak değerlendirdi.

Muhalefetteki Hristiyan Sosyal Birlik Partisi (CSU) Genel Başkanı Markus Söder, derhal güven oylaması yapılması çağrısında bulundu. Söder, mevcut hükümetin ülkenin istikrarını sağlayamadığını belirterek "hızlı bir şekilde yeni bir seçim ve yeni bir hükümet" gerektiğini söyledi.

Almanya Cumhurbaşkanı Frank-Walter Steinmeier ise siyasi kriz için "dünyanın sonu değil" yorumunda bulunarak, "demokrasinin güçlü olduğunu ve koalisyonun sona ermesinin bu gücü zayıflatmayacağını" iddia etti.

KRİZİ DERİNLEŞTİREN DİNAMİKLER

Almanya'daki kriz, Ukrayna savaşının ve savaş ekonomisinin emekçiler üzerindeki ağır yüküne koalisyon partilerinin kendi iç çelişkilerinin eklenmesiyle daha da karmaşık bir hal aldı. FDP'nin mali politikalar konusundaki "katı" tutumu, 2025 bütçesi ve "ekonomik büyüme" paketi gibi konularda SPD ve Yeşiller ile çelişkiler yaşanmasına yol açarken, Scholz hükümetinin enerji ve iklim politikaları konusundaki görüş ayrılıkları da bu krizi derinleştirdi. FDP, "borç freni" ve vergi yükünü azaltma konularında sert bir tavır sergilerken, SPD'nin "sosyal güvenliği" önceleyen politikaları ve Yeşiller'in "ekolojik öncelikleri" koalisyon bileşenlerinin uzlaşmasını zorlaştırdığı savunuluyor.

Her ne kadar taraflar bu anlaşmazlıkları öne çıkarsa da esasen her partinin kendi seçmen tabanını ürkütmeden sermayenin çıkarlarına hizmet etmeye devam ettiği geniş işçi ve emekçi kitleler tarafından görülüyor ki, koalisyon ortaklarının seçmen desteği irtifa kaybediyor.

Anketler, FDP'nin seçim barajının altına düştüğünü, SPD ile Yeşiller'in seçmen desteğinin gerilediğini gösteriyor.

Kamu televizyon kanalı ZDF'nin 18 Ekim'de yaptırdığı bir ankete göre, muhalefetteki CDU/CSU yüzde 33 ile en fazla desteğe sahipken, "anayasaya aykırılığı" nedeniyle kapatılması bile tartışılan aşırı sağcı faşist Almanya için Alternatif (AfD) partisi yüzde 18 destekle ikinci sı-

rada görünüyor.

Onu yüzde 16 ile üçüncü sıraya gerileyen SPD izliyor. Yeşiller ise yüzde 12 oranıyla düşüşte. Eriyen FDP (yüzde beşlik) barajın altına düşerek yüzde 3'e gerilemiş görünüyor. Hükümet krizi sonrası koalisyon ortağı her üç partinin de daha fazla düşüş yaşadığı belirtiliyor.

Bu sonuçlar, seçmenin mevcut koalisyon hükümetine güvenmediğini ve çözüm arayışında olduğunu gösterse de aslında önemli bir kesimin hiçbir partiye güveninin kalmadığına işaret ediyor.

Almanya'da düzen siyasetinin krizlerin yükünü işçi-emekçilere yıkmakta birbiriyle yarıştığı, krizleri yönetmekte zorlandığı ve emekçi sınıfların ekonomik kaygılarına bir nebze olsun çözüm bulmadığı bir döneme tanık oluyoruz.

Savaş ekonomisinin yarattığı toplumsal çelişkiler, yokluk-yoksulluk, sosyal hakların budanması, özgürlük alanlarının daraltılması, özetle sermaye yanlısı politikalar bugün Almanya'da kendini hükümet krizi olarak dışa vuruyor.

Friedrich Engels'in, "Her toplum, sınıf ilişkilerinin çelişkisinden doğan krizlerle yüzleşir" sözü, Almanya'nın mevcut krizinin, sınıf çelişkilerinin ve ekonomik çöküş korkularının dışavurumunu anlamak açısından önem taşıyor.

Ekim Devrimi, eğitim ve toplumsal yaşam

İnsanlık tarihinde işçi sınıfı ve emekçilerin gerçekleştirdiği en şanlı devrimin; Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 107. yılını geride bıraktık. Bundan 107 yıl önce gerçekleşen Ekim Devrimi dünya halklarının yanı sıra; milyonlarca işçi ve emekçi için bir dizi şeyi temelinden değiştirdi. Ekim Devrimi'nin toplumun ezilen ve sömürülen kesimleri için yarattığı bütün değişiklikler yalnızca SSCB ile sınırlı kalmadı. Bu nedenle Batılı emperyalist devletler "dünyada dolaşan bu hayaletten" ve işçi sınıfının Ekim Devrimi ile birlikte daha gür çıkan sesinden büyük bir çekince duydular. Ekim Devrimi'nin emekçiler adına yarattığı kazanımların basıncıyla kendi ülkelerindeki işçi ve emekçilere belli hakları tanımak zorunda kaldılar. Aradan geçen yüz yıla rağmen kapitalist emperyalist devletler bugün hala bu hakları tırpanlamaya, işçi ve emekçilere, gençlere dönük sömürü ve kölelik zincirlerini kalınlaştırmaya çalışıyor!

Ekim Devrimi'nin bir çağı kapatıp "proleter devrimler çağını" açarken yarattığı büyük dönüşümler bugün hala aşılamamıştır. Zira Ekim Devrimi merkezine insanı, doğayı alırken mevcut kapitalist düzen yalnızca daha fazla kâr ve sömürüyü almaktadır. Ekim Devrimi onlarca farklı ulustan, dilden ve inançtan halkın kardeşçe yaşadığı bir toplumsal düzenin önünü açmıştı; mevcut emperyalist-kapitalist sistem ise burjuvazinin çıkarları için halkların birbirine düşman edildiği, gerici boğazlaşmalar ile milyonların vahşice katledildiği bir düzendir.

Bu ve benzeri temel ayrımlar iki sistemin evrendeki her şeye yaklaşımının birbirine zıtlığını gözler önüne serer. Bu kimi zaman haklar ve özgürlükler konusunda, kimi zaman "üretimin" planlamasında, kimi zaman sağlıkta kimi zaman ise eğitim alanında kendini gösterir.

***

Emperyalist kapitalist sistem sürekli olarak "insanın özünde bencil olduğu" yalanını ortaya atar. Oysa "özünde bencil olan" şeyin kendisi burjuva sınıftır. Çünkü toplumsal üretimi ve toplumsal yaşamı yalnızca kendi çıkarları ve daha fazla "kâr" üzerine kurmuştur.

Oysa ki sosyalist toplumda daha en başta insan ve doğa merkeze alınır. Toplumsal üretim, bir avuç asalağı zengin

etmek için değil toplumsal ihtiyaç ve gereksinimlere göre "planlı" bir şekilde gerçekleştirilir. Bu üretim sisteminde işçi sınıfı toplumsal yaşamda ihtiyaç olanı, yani temelinde kendisi ve toplum adına bir gereksinimi üretir. Üstelik işi yalnızca makinenin başında ya da bantta durmak değildir. Daha en başta o üretime duyulan ihtiyacı, kolektif karar alma mekanizmaları içinde kendi belirler. Üretimdeki yeri yalnızca "kol emeğine" bağlı ve tek yanlı değildir. Zihinsel emeği ve gücü de kolektif tarafından ortaya çıkarılmıştır. Ortaya çıkan zenginlik bir avuç asalak için değil kendisinin de parçası olduğu bütün bir toplumdur.

***

Ekim Devrimi ile yaşanan bu büyük dönüşümün gerisinde kuşkusuz "eğitim sistemi" önemli bir yer tutmaktadır. Ekim Devrimi ile "yeni bir insan" yaratılmak istenir. Bu yüzden "eğitime" kapitalist sistemde olduğu gibi yalnızca insan yaşamının bir döneminde/çağında yapılan, kâr için üretmeyi hedefleyen bir misyon biçilmez. Eğitim, kurulan bu yeni toplumsal düzende bunun çok daha ötesini ifade eder. Sosyalizmin inşası için genç kuşakların şekillendirilmesinde ve toplumun geleceğinde oldukça önemli bir misyonu vardır.

Ekim Devrimi ile devrimin daha ilk yıllarda ciddi bir okuma yazma seferberliği başlatılmıştır. Çarlık Rusya'sı döneminde eğitime bakış gerici feodal saiklere dayanır ve kiliselerin, din adamlarının kontrolündedir. Üstelik eğitime toplumun çok sınırlı bir kesimi ulaşabilmektedir. Lenin'in 1913 yılında yazdığı bir makalede yaptığı vurguya göre, eğitim öğretim çağındaki insanlar nüfusun %22'sini oluşturmalarına rağmen nüfusun ancak %4,5'i öğrencidir. Yoksul ve geri kalmış halkın büyük bir kısmı okuma, yazma dahi bilmemektedir. 1917-1920 yılları arasında, bütün zorluklara rağmen, okuma-yazma bilenlerin sayısı erkeklerde %44,6'ya ve kadınlarda ise %25,8'e yükselmiştir.

Ekim Devrimi'nin eğitim alanına getirdiği önemli değişikliklerden biri de "eğitimin ücretsiz ve mecburi" olmasıdır. 7-15 yaş arası çocuklar için eğitim zorunludur. Sovyet eğitim sisteminde eğitimde "her yaştan" ilkesi geçerlidir. Yani bir çocuk kadar bir işçi de eğitim hakkına

erişebilir. Üniversitelerde işçi fakülteleri kurulur.

Sovyet Eğitim Sistemi'nde "politeknik eğitim" vardır. Politeknik eğitim; eğitim ile üretimin iç içe geçtiği bir eğitim modelidir.

"İnsan üretim sürecine toplumsal biçimde katılıp emeğinin ürününe sahip olacak, bu süreçte de eğitim alacaktır. Eğitim ile üretimin iç içe geçtiği, her üretim ortamının eğitim, her eğitim mekanının da üretim olarak işlev göreceği bir sistem tanımlanır politeknik eğitimde. Her eğitimin temelinde üretim yer alacak, ortak zenginliğin üretilmesinde de eğitim temelinde bakılacaktır. Birey, bütünü hakkında herhangi bir anlayışa sahip olmadığı üretim sürecinde sadece bir araç olmaktan kurtulur ve sürece egemen olur. İnsanın üretim sürecine, dolayısıyla kendisine ve topluma yabancılaşmasına son verecek olan önemli bir alandır. Politeknik eğitimde bireylere en temel teknik yöntem ve beceriler kazandırılır. İşçi farklı üretim alanları arasındaki temel bağ ve benzerlikleri kavramak ve bu temelden faydalanarak karşılaştığı her türlü problem ve yenilikle baş etme olanağı bulur. Öğretilen temel, işçinin üretim sürecine, üretim sürecinin herhangi bir kesimine esir olmasının önüne geçer. Ona farklı görevlere uyum sağlama esnekliği kazandırır."*

***

Bugün "eğitim hakkı" derinleşen kriz koşullarında giderek erişilemez hale geliyor. Yalnızca parası olan eğitim alabiliyor. Milyonlarca işçi ve emekçi çocuğuna nitelsiz, dinci gerici bir sistem reva görülmüyor. Özel okullar pıtrak gibi çoğalıyor.

Oysa bundan yüz yedi yıl önce Sovyetler Birliği'nde eğitim erişilebilir, nitelikli, parasız ve laiktir. Eğitim anadilde verilir. Eğitim yalnızca okulda başlamaz.

Okul öncesi eğitim ve anaokulu düzeyinde eğitim ile birey daha 3 yaşında kolektif yaşamın bir parçası haline getirilir.

Okul öncesi eğitim ve anaokulu eğitimi veren kurumlar, çocuk köyleri ve evleri ile çocuklar çok erken yaşlarda toplumsal yaşama katılır. Kolektif bir ilgi ve emekle yetiştirilirler. Üstelik bununla, çocuk bakımı ve ev işleri ile evlerine kapatılan kadınların toplumsal yaşama ve üretime katılması da hedeflenir.

Sovyetler Birliği'nin eğitim başta olmak üzere bir dizi alanda başlattığı dönüşümle yarattığı Sovyet insanlarına sayısız örnek verilebilir. Bir Sovyet insanı olan Valentina Tereshkova ilham verici örneklerden biridir. İşçi bir ailenin işçi çocuğudur Valentina. Komsomol üyesidir. Bir tekstil işçisi olarak 1963 yılında uzağa çıkan ilk kadın olmuştur. Sovyetlerin politeknik ve "her yaşta eğitim" ilkesi ile 1966 yılında kozmonot/uzay mühendisliği eğitimini tamamlamıştır.

Günümüzde yüzbinlerce işçi ve emekçi çocuğu imkansızlıklardan ötürü daha küçük yaşlarda eğitimden uzaklaşıyor. Yahut MESEM ve Çırac Okulları adı altında kapitalist çarkların arasında yaşamları öğütülüyor. Bu iki örnek iki farklı düzenin, yani kapitalist sistem ve sosyalist sistem arasındaki farkın belki de en çıplak örneğidir.

Ekim Devrimi ile 107 yıl önce yaratılan bütün ileri değerler bugün hala aşılamamıştır. Ekim Devrimi insanca yaşayabileceğimiz, çalışabileceğimiz ve eğitim alabileceğimiz bir dünyanın ancak sosyalizm ile kurulabileceğini gözler önüne sermiştir.

S. DEDE

* <https://kizilbayrak82.net/ana-sayfa/kizil-bayrak-yazilari/guncel/ekim-devrimi-100-yilinda-yeni-insanin-insasinda-egitim-g-umut>

Alaattin Karadağ yoldaş devrim ve sosyalizm mücadelemizde yaşıyor!

Devrimciler ölmez,

devrim davası yenilmezdir!